

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี

นางสาวทศพร แสงรัตน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

The Creation of a Supplementary Reading Entitled Place Names
of Uthai Thani Province for Mathayom Suksa II Students in
Uthai Thani Province

Miss Totsaphorn Sangruen

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

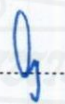
2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี
ชื่อและนามสกุล	นางสาวทศพร แสงรีน
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรินาถ แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิภาคจังหวัดอุทัยธานี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี

ผู้ศึกษา นางสาวทศพร แสงรื่น **รหัสนักศึกษา** 2602100527 **ปริญญา**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิภาคจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี และ (2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านที่พัฒนาขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิภาคจังหวัดอุทัยธานี (2) แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิภาคจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 9 บท ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับภูมิภาค สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี ภูมิภาคตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ภูมิภาคตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม ภูมิภาคตั้งตามพันธุ์ไม้ ภูมิภาคตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ ภูมิภาคตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน ภูมิภาคตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น และบทสรุปภูมิภาคจังหวัดอุทัยธานี แต่ละบทมีภาพประกอบและกิจกรรมท้ายเรื่อง และ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าหนังสือดังกล่าวในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ภูมิภาค อุทัยธานี มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Creation of a Supplementary Reading Entitled Place Names of Uthai Thani Province for Mathayom Suksa II Students in Uthai Thani Province

Author: Miss Totsaphorn Sangruen; **ID:** 2602100527;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Thanarat Sirisawadi, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The purposes of this independent study were (1) to create a supplementary reading entitled Place Names of Uthai Thani Province for Mathayom Suksa II students in Uthai Thani province; and (2) to verify quality of the created supplementary reading.

The research sample consisted of 3 experts and 10 Mathayom Suksa II students, all of whom were purposively selected. The employed research instruments were (1) a supplementary reading entitled Place Names of Uthai Thani Province, (2) an evaluation form to assess quality of the supplementary reading, and (3) a questionnaire on opinions towards the supplementary reading. Statistics employed for data analysis were the mean and standard deviation.

Research findings were as follows: (1) the created supplementary reading entitled Place Names of Uthai Thani Province had contents comprising 9 chapters: Knowledge Concerning Place Names; General Conditions of Uthai Thani Province; Place Names Created Based on Landscape; Place Names Created Based on Topography and Environmental Condition; Place Names Created Based on Flora; Place Names Created Based on Occupational Characteristics; Place Names Created Based on Told Stories, Legends, or Fables; Place Names Created Based on Other Causes; and Conclusion Chapter on Place Names of Uthai Thani Province; each chapter was completed with illustrations and end-of-story activities; and (2) regarding results of quality verification of the created supplementary reading, it was found that both the experts and students had opinions that the created supplementary reading as a whole was appropriate at the highest level.

Keywords: Supplementary reading, Place names, Uthai Thani, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

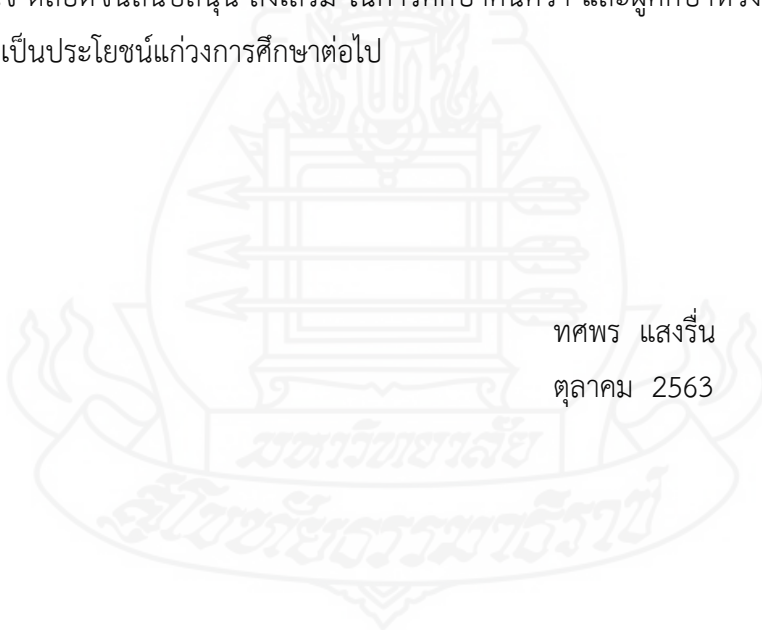
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ท่านรองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ อย่างใกล้ชิดเสมอมา จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์แก้ไขเสนอแนะการสร้าง หนังสือส่งเสริมการอ่าน ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลงได้ นอกจากนี้ยังได้รับความ อนุเคราะห์จากบุคคลในท้องถิ่นในจังหวัดอุทัยธานี คณะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ให้ความอนุเคราะห์ อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือจากครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ในการประเมินคุณภาพของหนังสือ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายผู้ศึกษาค้นคว้าต้องขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครู โรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง ที่ให้กำลังใจ ตลอดจนสนับสนุน ส่งเสริม ในการศึกษาค้นคว้า และผู้ศึกษาหวังว่าการศึกษาค้นคว้า ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่วงการศึกษาต่อไป

ทศพร แสงรีน

ตุลาคม 2563

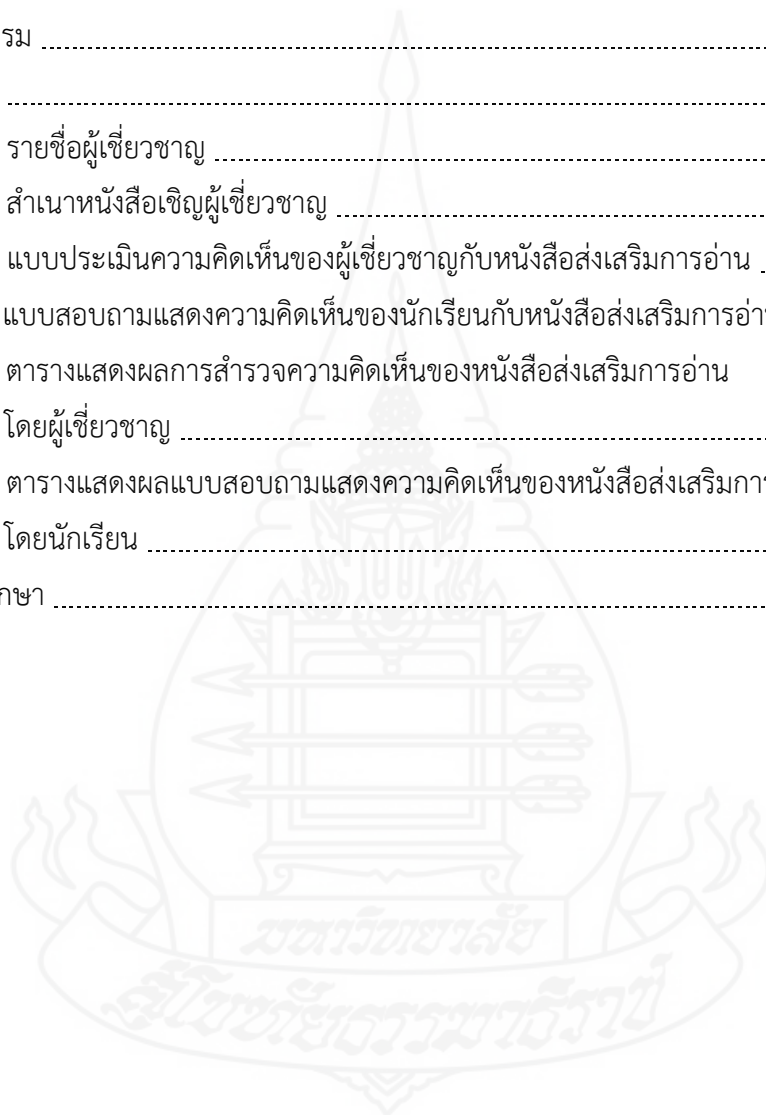

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
ขอบเขตของการสร้างหนังสือ	3
กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ	3
แนวการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน	30
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	34
บทที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี	35
บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม	42
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี	47
บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ	55
บทที่ 4 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม	61
บทที่ 5 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้	66
บทที่ 6 ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ	77
บทที่ 7 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน	82
บทที่ 8 ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ	88
บทที่ 9 บทสรุปภูมินามจังหวัดอุทัยธานี	93
บทที่ 3 สรุปและข้อเสนอแนะ	99
วัตถุประสงค์การศึกษาค้นคว้า	99
ขอบเขตของการสร้างหนังสือ	99
แนวทางการสร้างหนังสือ	99
สรุปลักษณะของหนังสือ	102
ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	115
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	116
ข สำเนาหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	118
ค แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน	122
ง แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของนักเรียนกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน	125
จ ตารางแสดงผลการสำรวจความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้เชี่ยวชาญ	128
ฉ ตารางแสดงผลแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยนักเรียน	135
ประวัติผู้ศึกษา	142

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากวิทยาการและเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การอ่านยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนจำเป็นต้องใช้ เพราะการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้และทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ ช่วยเสริมความคิด ความอ่านและทำให้เป็นคนฉลาดรอบรู้ นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินในยามว่าง เป็นสิ่งจำเป็นและให้ประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้านทุกโอกาส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือในงานประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย, 2543, น. 4) ผู้อ่านสามารถฝึกคิดและสร้างจินตนาการได้เองขณะอ่าน และการอ่านช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีสมองดี มีสมาธิมากกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น เพราะขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความพินิจพิเคราะห์ข้อความ

การอ่านจึงเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ แต่นักเรียนที่ประสบปัญหาในการอ่านมักเกิดความเบื่อหน่ายต่อการอ่าน เป็นสาเหตุให้ประสบความล้มเหลวในด้านการเรียน ความสามารถด้านการอ่านจึงมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคนที่จะต้องฝึก เพื่อพัฒนาการอ่านให้ดีที่สุดและสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระวิชา เพราะถ้านักเรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านการอ่านได้อย่างดีแล้วย่อมเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในระดับอื่น ๆ ได้ดีอีกด้วย (กฤษณา คิตติ, 2550, น. 3)

ดังนั้น การปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยการอ่านให้กับนักเรียนนั้น จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ วิธีแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองได้ นักเรียนและผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกับสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสื่อประกอบการเรียนการสอนของนักเรียนในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองที่ดีที่สุดคือ การส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่อการเรียนการสอน

ซึ่งเป็นสื่อสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ใกล้และไกลตัว (ขวัญใจ เลิศฤทธิวิมานแมน, 2553, น. 2)

เนื้อหาที่จะนำมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านจึงมีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากหากครูเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ และมีคุณค่ากับนักเรียน จะช่วยให้หนังสือนี้สามารถพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียน และทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นด้วย ซึ่งสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ กล่าวไว้ว่า เมื่อผู้อ่านอ่านสารประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นด้านบันเทิงหรือวิชาการ จะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิม และใช้ประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเพื่อยอมรับหรือไม่ต่อไป

ภูมินามเป็นการตั้งชื่อสถานที่ หมู่บ้าน วัด ถนน สะพาน แม่น้ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณี เป็นเรื่องที่มีคุณค่าและน่าสนใจ เพราะเฉพาะการศึกษาเรื่องภูมินามจึงเป็นการศึกษาที่ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสังคมไทยในด้านคตินิยม ความเชื่อ ตำนาน อาชีพ สภาพภูมิศาสตร์ และวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่ง เสน่ห์หา บุญรักษ์ และคณะ (2542) ได้กล่าวว่า ภูมินามวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล ถนน สะพาน แม่น้ำ ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมานานนับสิบปี ร้อยปี นามเหล่านั้นปรากฏและปรุงแต่งโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในสังคมต่าง ๆ ตลอดจนความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุพการี ในการพัฒนาหนังสือเพื่อนำมาใช้พัฒนานักเรียนนั้น มีงานวิจัยที่ปรากฏนำมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน

เอื้อสุภา สองสว่าง (2551, น. 72 - 73) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.17 / 86.89 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 / 80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการอ่านได้อย่างอิสระ เนื้อเรื่องเกี่ยวกับ บุคคลสำคัญมีความน่าสนใจ อ่านง่าย และสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับผู้อ่าน

กัญญาพร แก้วรักษา (2552, น. 73 - 75) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่พัฒนาขึ้นมีข้อมูลที่น่าสนใจ ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยสะดวก ต่อการศึกษา ค้นคว้า และฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิดเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ ๆ ที่แทรกอยู่ในหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะการคิดขั้นพื้นฐานที่นำไปสู่ การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าจังหวัดอุทัยธานีมีความน่าสนใจ ผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลเรื่อง ภูมินามของตำบลในจังหวัดอุทัยธานีมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ภูมินามของจังหวัดอุทัยธานีมาเป็นเนื้อหาในการเรียบเรียง เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจอันจะส่งผลต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

3. ขอบเขตของการสร้างหนังสือ

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี มีเนื้อหาจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ และบทสรุป โดยแต่ละบทจะมีภาพประกอบและท้ายเรื่องจะมีกิจกรรมท้ายเรื่อง

4. กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี ดังนี้

4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

- 4.1.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.2 ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.3 องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.4 ลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.5 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.6 ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.1.7 การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.1.8 การประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.2 การอ่าน

4.2.1 ความหมายของการอ่าน

4.2.2 ความสำคัญของการอ่าน

4.2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

4.3 ความรู้เรื่องกฎหมาย

4.3.1 ความหมายของกฎหมาย

4.3.2 ประเภทของกฎหมาย

4.4 ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดอุทัยธานี

4.4.1 ประวัติความเป็นมา

4.4.2 เขตการปกครอง

4.4.3 ประเภทกฎหมายจังหวัดอุทัยธานี

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออื่น ๆ

4.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.1.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน จัดเป็นหนังสือที่ส่งเสริมประสบการณ์ในการอ่านให้กับผู้เรียน นอกเหนือไปจากหนังสือเรียน มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหา และรูปเล่มที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังต่อไปนี้ ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่ได้รับความสนใจในการนำไปใช้เพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของหนังสือ ส่งเสริมการอ่านไว้หลากหลาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 4) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้น เพื่อให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน หรือหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอเนื้อหาสาระความรู้ที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริง มีแหล่งที่มาถูกต้อง สามารถใช้อ้างอิงเป็นความรู้ได้ มีการใช้ถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจง่าย ครอบคลุมเนื้อหา และอาจมีการวางความคิดรวบยอดไว้เป็นเป้าหมายสุดท้ายของการอ่าน

เอื้อสุภา สาอสงสว่าง (2551, น. 14) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก ช่วยฝึกทักษะและพัฒนาการอ่าน รูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านอาจถูกเขียนเป็นเชิงสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ มีรูปเล่มและภาพประกอบ

ที่สวຍงาม ช่วยให้เกิดความรู้ที่ชัดเจน และมีประโยชน์ต่อการนำเสนอเรื่องราว โดยเฉพาะความเหมาะสมของเนื้อเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม

จินตนา ไบกาซุยี่ (2542, น. 7) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือ ที่มุ่งเน้นในการส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น โดยให้ ทั้งความรู้ ความคิดและสาระอันเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน หรือมุ่งหมายให้ความบันเทิง เพติดเพลิน ประเทืองสติปัญญาหรือคุณธรรมอันดีงามแก่ผู้อ่าน โดยใช้แนวทางการเขียนที่แตกต่างกัน ถ้ามี เนื้อหาสาระ ให้ความรู้ และสารประโยชน์โดยตรง จะใช้แนวเขียนแบบสารคดี จัดเป็นประเภท หนังสือสารคดี แต่ถ้า เนื้อหาเน้นความบันเทิงเพติดเพลินและจรรโลงจิตใจ และใช้แนวเขียนบันเทิงคดี จัดเป็นประเภทหนังสือ บันเทิงคดี

เพ็ญฤดี รอดโต (2559, น. 12) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่มีสำคัญในการช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ขัดต่อ วัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านทั้งในแง่ความรู้ ความคิด มีคติ และ มีสารประโยชน์เป็นการสร้างเจตคติที่ดี อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่าน สร้างนิสัยรักการอ่านอันเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ให้กับผู้เรียนได้ สนม ครุฑเมือง (2550, น. 123) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือ ที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการฝึกทักษะการอ่าน สร้างจิตสำนึกของผู้อ่านให้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น อาจเขียน เป็นร้อยแก้วหรือ ร้อยกรอง โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย ซึ่งมีผลต่อการสนับ สนุนการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง

จากความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่เพื่อส่งเสริมประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้อ่าน และมีส่วนช่วยในการ ส่งเสริมทักษะการอ่าน ตลอดจนปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน โดยมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ให้ทั้งความรู้ และ ความเพติดเพลินในการอ่าน

4.1.2 ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นเสมือนคลังแห่งความรู้ ความคิด และวิทยาการ ส่งเสริมให้ผู้อ่านได้รับความรู้ พัฒนาความคิด และวิทยาการ อันเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาทางปัญญา ซึ่งมี ผู้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 ก, น. 112 - 114) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) หนังสือส่งเสริมการอ่านได้ช่วยให้การจัดการเรียนรู้เกิดผลดียิ่งขึ้น เนื่องจากมี วิธีการเขียนที่น่าสนใจ ภาพประกอบมีสีสันที่สวยงาม มีเนื้อหาความรู้ที่เหมาะสมไม่มากจนเกินไป ช่วยให้ นักเรียนผ่อนคลายความเครียดจากการอ่าน แต่งหนังสือเรียน เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องราวสาระความรู้

กว้างขวางเป็นความคิดลึกซึ้งซึ่งอาจมีผลให้สามารถทำความเข้าใจสาระในหนังสือเรียนได้ดีขึ้นและทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2) หนังสือส่งเสริมการอ่านได้เสริมประสบการณ์ หรือแนวคิดที่แตกต่างจากหนังสือเรียน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงและเห็นความสำคัญของการศึกษาอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เจตคติ และอภิปรายเรื่องราวที่อ่าน

3) หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยการมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพิ่มเติม โดยทำงานเป็นกลุ่มแล้วนำผลการศึกษามาเสนอในรูปของรายงาน หรือนิพนธ์การ นอกจากนี้นี้ยังช่วยสร้างนิสัยรักการอ่าน เปิดโอกาสให้ได้สำรวจความสนใจของตนเอง และศึกษาค้นคว้าสาระความรู้และเรื่องราวต่าง ๆ ตามความสนใจได้อย่างไม่จำกัด

สมพร จารุณัฐ (2544, น. 37 - 38) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา โดยหนังสือส่งเสริมการอ่านจัดว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ได้แก่

1) การสังเกต โดยการกระตุ้นให้สังเกตสิ่งที่ปรากฏในภาพ เช่น การกระทำที่สังเกตได้ ความสัมพันธ์ของคน สัตว์ และสิ่งของที่ปรากฏในภาพ

2) การเปรียบเทียบ โดยการใช้นิยายภาพประกอบเรื่องเช่น ให้เด็กได้ดูและเปรียบเทียบ ภาพเกี่ยวกับสัตว์ รูปทรงเรขาคณิต วิวัฒนาการของสิ่งต่าง ๆ รวมไปถึงสถานที่และเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็สามารถนำมาให้เด็กพัฒนาความสามารถในการเปรียบเทียบได้

3) การจัดลำดับ หนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีการเรียบเรียงเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตามลำดับ ซึ่งอาจจะเป็นไปตามวันและเวลาที่เกิดขึ้นก่อนหลัง จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวและความคิดให้เป็นไปตามลำดับ

4) การสรุปความ หลังจากที่ได้เด็กได้อ่านหนังสือแล้วควรให้เด็กเล่าเรื่องที่อ่านจะ ช่วยส่งเสริมความสามารถในการสรุปความ โดยการสรุปสิ่งที่สำคัญที่สุดจากเรื่องราวที่อ่าน ฝึกฝน การแยก รายละเอียดจากสาระสำคัญ

5) การนำความรู้ไปใช้ โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงอย่างสร้างสรรค์ เช่น การระบายสี การวาดรูป เป็นต้น

6) การวิพากษ์วิจารณ์ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับ เรื่องราวที่อ่าน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพร้อมกับการอธิบายเหตุผล

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 8 - 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ทำให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการ โดยเฉพาะผู้อ่านวัยเด็ก

2) ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

3) ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญงอกงาม เด็กยิ่งอ่านมาก ยิ่งมีความแตกฉานในด้านภาษา โดยเฉพาะในเรื่อง คำ ประโยค และข้อความ

4) ปลุกฝังคุณธรรม เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก

5) พัฒนาให้เด็กอ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง และเกิดนิสัยรักการอ่าน

6) ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย

เอื้อสุภา ส่องสว่าง (2551, น. 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1) มุ่งเน้นให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน มีความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

2) ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ฝึกการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองช่วยพัฒนาการใช้ภาษา ของเด็ก และพัฒนาทักษะการอ่านให้ดียิ่งขึ้น

3) ปลุกฝังนิสัยรักการอ่าน คุณธรรมและการกระทำดี ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม และ ประเพณีอันดีงาม

4) ฝึกให้เด็กเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่กล่าวไว้ข้างต้น

สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีคุณค่าต่อการพัฒนาการของผู้เรียนทุกวัย สามารถส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการทางการใช้ภาษา ทางสติปัญญา ทางบุคลิกภาพ และทางสังคม อย่างไรก็ตามพัฒนาการของผู้เรียนในเรื่องดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการพิจารณาเลือกสรรและการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้จากหนังสือที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน ช่วยพัฒนาความคิด สติปัญญา เจตคติ ค่านิยม และจริยธรรม เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการดำเนินชีวิต การรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

4.1.3 องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านที่จัดพิมพ์ออกเป็นรูปเล่มที่ สมบูรณ์ที่สุด ควรมีองค์ประกอบต่าง ๆ ของหนังสือครบถ้วนทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการอ่านให้เป็นไปด้วยความเพลิดเพลิน ได้เนื้อหาสาระ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ตลอดจนมีความสวยงามน่าอ่านและเก็บรักษา ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่าน กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 3 - 4) กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่าองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ

1) ปก เป็นส่วนแรกที่สุดของเล่ม ทำหน้าที่ควบคุมรูปเล่ม และนำไปสู่เนื้อหาภายในเล่ม ดังนั้น ปกหนังสือจึงมีความสำคัญทั้งในด้านความคงทน งดงาม และความมีเสน่ห์ ใ้ใจ ปกหนังสือทั่วไปจึงมักใช้กระดาษที่แข็งและหนากว่าเนื้อหาภายในเล่ม นอกจากนี้ยังมีภาพที่ น่าสนใจ ชักชวนให้ติดตามเรื่องราวภายในเล่ม รวมทั้งชื่อหนังสือ และชื่อผู้เขียนเรื่องด้วย

2) เนื้อหา เป็นส่วนหลักของการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ตัวอักษรชนิดต่าง ๆ ที่อ่านง่าย ชัดเจน มีความต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ต้นจนจบ เนื้อหาในหนังสือทุกเล่มควรเขียนถูกต้อง มีการจัดย่อหน้า และวรรคตอนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังอาจใช้ขนาดและแบบของตัวอักษรช่วยเน้นให้การอ่านเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้น ซึ่งในส่วนของเนื้อหา ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ ดังนี้

(1) ส่วนนำเรื่อง หรือบทนำเรื่อง คือข้อความที่ผู้เขียนเสนอไว้ในย่อหน้าแรก มีลักษณะ การเรียนเป็นการเปิดเรื่อง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

(2) ส่วนเนื้อเรื่อง อาจจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ที่สำคัญคือส่วนเนื้อเรื่องต้องให้สารประโยชน์ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และการนำเสนอ ควรมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและเข้าถึงสารประโยชน์ของเรื่องได้เป็นอย่างดี

(3) ส่วนสรุปเรื่อง คือข้อความส่วนสุดท้ายของเรื่อง เป็นข้อความที่เขียนปิดเรื่อง ภายหลังจากที่ได้กล่าวเนื้อเรื่องครบทุกเรื่องแล้ว โดยอาจเขียนสรุปประมวลสาระสำคัญของเรื่อง หรืออาจเขียนกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิด ความคิดที่กว้างขวางออกไป

3) ภาพประกอบ เป็นส่วนเสริมให้การนำเสนอเนื้อหาสาระสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภาพประกอบ ไม่เพียงแต่ ช่วยให้เรื่องราวที่นำเสนอชัดเจนครบถ้วน ยังทำหน้าที่ตกแต่งให้หนังสืองดงาม เพิ่มความสบายตาสบายใจในการอ่านหนังสือด้วย

สมพร จารุณี (2544, น. 78 - 81) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่เหมาะสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1) ส่วนนำเรื่อง หรือบทนำเรื่อง คือข้อความที่ผู้เขียนเสนอไว้ในย่อหน้าแรก มีลักษณะ การเขียนเป็นการเปิดเรื่องซึ่งยังไม่ใช่เป็นการกล่าวถึงเนื้อเรื่องจริง ๆ เพียงแต่เป็นการเกริ่นให้ผู้อ่านทราบว่าเขาจะได้อ่านเรื่องอะไรในย่อหน้าต่อ ๆ ไป บทนำเรื่องเป็นส่วนที่สำคัญมากของงานเขียน เพราะเป็นส่วนที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เป็นส่วนที่อาจจะช่วยให้ผู้อ่านตัดสินใจว่าจะอ่าน เรื่องต่อไปหรือไม่ ทราบถึงประโยชน์ของเนื้อหาสาระที่จะได้อ่านโดยผู้เขียนอาจขึ้นต้นด้วยการบอกผู้อ่านตรง ๆ ว่าเขากำลังจะกล่าวถึงเรื่องอะไร หรือใช้วิธีการ เสนอปัญหาเพื่อนำสู่การอภิปรายหรือการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นสาระสำคัญของงานเขียนต่อไป

2) ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของงานเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพราะส่วนเนื้อเรื่องเป็นส่วนที่เกิดเป็นงานเขียนเรื่องนั้น ๆ ขึ้นมา ซึ่งอาจจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับขอบข่ายของเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน เมื่อผู้อ่านได้อ่านจบแล้วควรได้รับประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายทุกประการ

3) ส่วนสรุปเรื่อง คือข้อความส่วนสุดท้ายของเรื่อง เป็นข้อความที่ผู้เขียนเขียนปิดเรื่องภายหลังจากที่ได้กล่าวเนื้อเรื่องครบทุกเรื่องแล้ว และช่วยให้ผู้อ่านได้ใช้เวลาช่วงนี้ประมวลความคิด หรือขยายความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ได้อ่านมาแต่ต้น ผู้เขียนอาจใช้วิธีการเขียนสรุปเรื่องต่าง ๆ กัน โดยอาจจะเขียนสรุปประมวลสาระสำคัญของเรื่องที่ได้กล่าวมาแล้วในบทนำเรื่องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อช่วยดึงผู้อ่าน กลับมาที่ความคิดสำคัญอันเป็นจุดมุ่งหมายของงานเขียนทั้งเรื่อง หรือกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดที่กว้างขวางออกไป หรือเสนอแนะแง่มุมอื่นที่ผู้อ่านควรคิดหรือศึกษาต่อไปอีก

จินตนา ไบกาชุกี (2542, น. 41 - 47) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1) หัวข้อเรื่อง โดยมีความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ชุมชนรอบตัว ปัญหาที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน และความสนใจในการอ่านของเด็ก

2) แก่นเรื่อง มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีแก่นเรื่องเพียงเรื่องเดียว หรือถ้ามีหลายเรื่อง ควรมีการเชื่อมโยงเป็นแนวเรื่องเดียวกัน

3) โครงสร้างเนื้อหา หรือโครงเรื่อง ประกอบด้วย บทนำเรื่อง บทเนื้อเรื่อง บทสรุป หรือบทท้ายเรื่อง และอาจมีภาคผนวกด้วย

4) การออกแบบหนังสือ ได้แก่ ขนาดรูปเล่ม ส่วนหน้า ส่วนกลาง และส่วนท้ายของหนังสือ ภาพประกอบในเรื่อง และภาพปก รวมไปถึงจำนวนหน้าทั้งหมด

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ปก เนื้อหา และภาพประกอบ ซึ่งในส่วนของเนื้อหาเป็นส่วนที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยประกอบด้วยส่วนย่อย 3 ส่วน คือ ส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุปเรื่อง ดังนั้นในการสร้างสรรค์งานเขียนประเภทหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบที่ควรศึกษาทำความเข้าใจและศึกษาว่ามีรายละเอียดที่สัมพันธ์เชื่อมโยงต่อกันอย่างไร เพื่อที่จะได้รู้จัก สังเคราะห์ หรือสร้างงานเขียนที่เหมาะสมและมีคุณค่าต่อการอ่านอย่างมีคุณภาพ

4.1.4 ลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นการเขียนโดยจับเนื้อหาเฉพาะประเด็นใดประเด็นหนึ่งแล้วแตกออกเป็นเรื่องราว เน้นที่ความสนุกสนาน และมุ่งส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะการอ่าน ปลูกฝัง

นิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก หรือจุดเน้นเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งประเด็นที่นำมาแตงนี้ในหนึ่งเล่มควรมีประเด็นเดียว

กศยา แสงเดชและอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 10) และวินัย รอดจ่าย (2547, น. 12) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน สรุปได้ดังนี้

- 1) มีภาพประกอบ หนังสือจะต้องมีภาพประกอบเนื้อหา โดยเฉพาะถ้าเป็นหนังสือสำหรับเด็กเล็ก จะมีภาพทุกหน้า สีและขนาดของภาพจะต้องเหมาะสมกับวัยและจิตวิทยา
- 2) การเขียนตัวอักษร ลักษณะของตัวอักษร ต้องเป็นไปตามรูปแบบที่ถูกต้องและอ่านง่าย ขนาดและสีเหมาะสมกับวัยของเด็ก
- 3) ความหมายของเรื่อง ความยาวที่นิยมเขียนทั่วไปคือ 16 - 24 หน้า และในแต่ละหน้าไม่ควรมีข้อความมากนัก เพราะความสนใจของเด็กจะมีในระยะสั้น ๆ ถ้ายาวเกินไปเด็กจะเบื่อ
- 4) มีโครงเรื่องที่ตื่นเต้น สนุกสนาน น่าสนใจ
- 5) มีบทบรรยายที่เข้าใจง่าย เห็นภาพชัดเจน บทสนทนาช่วยให้รู้จักบุคลิกนิสัยตัวละครแต่ละตัวมากขึ้น
- 6) มีความสมจริง และมีเหตุผล

สรุปได้ว่าลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่านจะต้องเน้นรูปเล่ม เนื้อหา ภาษา และภาพประกอบที่สอดคล้องกัน และเหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องเป็นเรื่องที่เด็กสนใจ และเป็นความรู้ ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ภูมิปัญญาในท้องถิ่น จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กสามารถเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สร้างนิสัยรักการอ่านและมีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตนเองอย่างถูกต้อง นำไปสู่การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

4.1.5 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่ง ซึ่งช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหนึ่งได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง อย่างเหมาะสมตามวัยของเด็ก

กศยา แสงเดชและอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 7) ได้จัดแยกประเภทหนังสือส่งเสริมการอ่านตามลักษณะ ดังนี้

- 1) หนังสือภาพ หนังสือชนิดนี้มีรูปภาพเป็นส่วนอธิบายเรื่องเหมาะกับเด็กเล็กที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ แต่เด็กสามารถอ่านเรื่องจากภาพได้ จะมีภาพชัดเจน ถูกต้อง ความหมายของเนื้อเรื่องแจ่มชัด ภาพและเนื้อเรื่องมีความสำคัญเท่ากัน เนื้อเรื่องมักจะเป็นบันเทิงคดี
- 2) หนังสือนิทานภาพ หรือหนังสือภาพประกอบเรื่อง หนังสือชนิดนี้จะมีตัวละครแสดงบทบาทไปตามเนื้อเรื่อง โดยใช้ภาพประกอบ ซึ่งจะมีภาพประกอบเรื่องมากกว่าหนังสือภาพ

3) บทกลอนกล่อมเด็ก เป็นบทกลอนที่ผูกคำให้สัมผัส คล้องจองกัน ไม่มีลักษณะบังคับซับซ้อน จะมี 3 หมวด คือ บทแห่เด็ก บทปลอบเด็กและบทเด็กเล่น โดยมากมักจะใช้ถ้อยคำที่อ่อนหวาน ไพเราะจับใจ

4) หนังสือสารคดีหรือความรู้ทั่วไป เป็นหนังสือที่ให้ความรู้และข้อเท็จจริงแก่เด็ก มีเนื้อหาที่เป็นความรู้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับตนเองได้ และสนองความสนใจในเฉพาะด้าน เช่น หนังสือประวัติศาสตร์ วรรณคดี การใช้ภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองต่าง ๆ ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว

5) หนังสือนิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา เป็นที่ชื่นชอบของเด็กทุกเพศทุกวัย หนังสือนิทานมีหลายประเภท เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ นิทานไม่รู้จบ นิทานตลกขบขัน นิทานอธิบายเหตุ นิทานปรัมปรา เทพนิยาย

6) หนังสือการ์ตูน การ์ตูนมีอิทธิพลต่อเด็ก เพราะสามารถให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินตื่นเต้น ติดตาม เข้าใจเรื่องง่าย สามารถโน้มน้าวความสนใจเด็กได้ดีและโดยธรรมชาติเด็กชอบเลียนแบบจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว หนังสือการ์ตูนทำให้เด็กอ่านหนังสือแตกฉาน ได้แง่คิดคติสอนใจและมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ

7) หนังสือนวนิยายสำหรับเด็ก เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ โดยใช้ตัวละครที่อาจเป็นเด็กมีการสนทนาโต้ตอบกัน มีการกำหนดฉากและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงอุปนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร มีการสอดแทรกความคิดเห็นโดยผ่านตัวละคร เช่น นวนิยายเกี่ยวกับชีวิตจริง นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ผจญภัย การสืบสวนและจินตนาการ

8) หนังสืออ้างอิงสำหรับเด็ก เป็นหนังสือที่ช่วยในการเรียนและการค้นคว้า ตลอดจนช่วยตอบคำถามที่เด็กอยากรู้ เรื่องที่นำเสนอต้องเชื่อถือได้ การเรียบเรียงเนื้อหาสาระต่าง ๆ คำนึงถึงความสะดวกของเด็กเป็นสำคัญ เช่น มีการเรียงลำดับ มีดัชนีสำหรับค้นเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียด ให้ความสะดวกในการค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในเล่มและจากเล่มอื่นที่เกี่ยวข้อง หนังสืออ้างอิงสำหรับเด็กมีหลายประเภท เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติ หนังสือที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์

9) วารสารและหนังสือพิมพ์ เด็กควรได้มีโอกาสอ่านวารสารและหนังสือเพื่อจะได้ทราบเหตุการณ์ ความเป็นไปของโลก

สรุปได้ว่า ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่มุ่งเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มักจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบอธิบายความหมายมากกว่ารูปแบบอื่น และโดยทั่วไปแล้วหนังสือเล่มหนึ่งมักจะเสนอเนื้อหามากกว่ารูปแบบ

4.1.6 ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ขั้นตอนในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ก่อนสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เราต้องศึกษาถึงวิธีการสร้าง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 12 - 21) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

1) จะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยอาจศึกษาจากหนังสือที่ชนะการประกวด ศึกษาจากผลงานนักเขียนต่าง ๆ เข้าฟังการอบรมเกี่ยวกับการสร้างหนังสือเด็ก

2) เลือกเนื้อหา อาจนำมาใช้ได้หลายทาง เช่น นำเรื่องมาจากหลักสูตร ประถมศึกษา หรือนำเรื่องมาจากสภาพท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสามารถหาได้จากการศึกษาความสนใจ และความต้องการของเด็กวัยต่าง ๆ

3) เขียนโครงเรื่อง โครงเรื่องจะครอบคลุมถึงจำนวนหน้า จำนวนหัวข้อเรื่อง ความยาวสั้นของแต่ละหัวข้อเรื่องของย่อหน้า เพื่อจะได้นำไปสู่การจัดรูปเล่มและการจัดวางหน้าให้เหมาะสมกับภาพประกอบ โครงเรื่องควรจัดหน้าย่อ ๆ ให้เห็นชัดทั้งเรื่อง โดยเริ่มที่วางจุดหมาย หรือแก่นของเรื่องก่อน เมื่อได้แก่นของเรื่องแล้วจึงคิดหรือผูกเป็นโครงเรื่อง

4) การเขียนบท เป็นการนำเรื่องที่ได้จากโครงเรื่อง หรือเนื้อเรื่องย่อมาเขียนบอกขั้นตอนของเรื่องและรูปภาพ โดยการบอกแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่ หน้าปก ใบบรองปก หน้าปกใน จนถึงหน้าสุดท้าย การเขียนบทจะเป็นแนวทางในการจัดวางภาพและรูปเล่มของหนังสือได้ว่า หนังสือเรื่องนี้แต่ละหน้าจะมีอะไรบ้าง คำบรรยายอะไรบ้างและมีกี่หน้า

5) การทำดัมมี่ คือ การทำหนังสือจำลองของหนังสือที่ทำขึ้นมาอาจจะเป็นรูปเล่มเล็ก ๆ ก็ได้ แล้วนำรายละเอียดของบทที่เขียนขึ้นมาเขียนและวาดรูปลงไปทีดัมมี่ตั้งแต่ปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย ดัมมี่เป็นการทดลองทำก่อนที่จะพิมพ์เป็นเล่ม เพื่อจะได้ดูว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

6) การทำรูปเล่ม หมายถึง ลักษณะรูปร่าง ขนาดกระดาษ ขนาดของตัวหนังสือ หรือการพิมพ์ ลักษณะและขนาดของรูปเล่มควรมีขนาดพอเหมาะ หยิบถือได้สะดวก ความหนาของหนังสือขึ้นอยู่กับระดับของผู้อ่าน หนังสือที่มีเนื้อหามาก ควรแบ่งออกเป็นหลายเล่ม โดยจบเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจบในตัวเอง ขนาดของรูปเล่มถือเอาความกะทัดรัดเปิดง่ายเป็นเกณฑ์รูปเล่มที่นิยมในการสร้างหนังสือคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน

7) การตั้งชื่อ อาจตั้งก่อนหรือหลังการเขียนก็ได้ แต่ควรจะทำให้ความสนใจเร้าใจ มีความแปลกใหม่ ทำให้เขาได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำนวนที่เด็กติดใจ และเกิดภาพพจน์ ชื่อเรื่องอาจพิจารณาจากตัวเอกของเรื่อง จำนวนตัวละคร ชื่อสัตว์ เนื้อเรื่อง ชื่อสถานที่หรือลักษณะรูปร่างของหนังสือ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านมี 7 ขั้นตอน เริ่มจากศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างหนังสือ เลือกเนื้อหาอาจได้เนื้อหาจากหลักสูตรหรือจากสภาพท้องถิ่น เขียนโครงเรื่อง การเขียนบท การทำดัมมี่ การทำรูปเล่ม และการตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจเร้าใจมีความแปลกใหม่

4.1.7 การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน สิ่งที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก คือความสวยงามและความน่าสนใจของรูปเล่ม ดังนั้น การออกแบบหน้าปก การจัดรูปเล่ม การเขียนเรื่อง และภาพประกอบจึงมีความสำคัญ วิทยุอาพร นิตยะประกา (2534, น. 70 - 77) ได้กล่าวถึงการจัดหน้าและรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน สรุปได้ดังนี้

1) การออกแบบปก ควรออกแบบให้ทันสมัย ดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสี และภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง โดยเลือกเอาตอนที่ที่น่าสนใจที่สุดและเอารายละเอียดให้หมด สปกควรเป็นสีดูคาดบนปกควรเขียนชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งและผู้วาดภาพประกอบ ใช้ตัวหนังสือตัวโต สะดุดตากว่าตัวอักษรเนื้อเรื่อง ไม่ควรใช้อักษรประดิษฐ์เพราะจะทำให้อ่านยาก ปกหนังสืออาจเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้

2) การจัดภาพ ต้องจัดภาพประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง โดยอาศัยหลักในการจัดภาพ คือ ความเป็นหนังสือประเภทใด เขียนให้เด็กวัยใดอ่าน คำนึงถึงลักษณะภาพที่เด็กเข้าใจได้ง่าย ภาพต้องเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวา สมจริงสอดคล้องกับเนื้อเรื่องในหนังสือ

3) การจัดหน้า นับเป็นงานสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่จะกระทบสายตาและความรู้สึกของเด็กทุกคนขณะที่อ่านหนังสือ หนังสือของเด็กประกอบด้วย

ภาพ ต้องเหมาะกับวัยเด็ก

สี ต้องใช้สีทั้งภาพและอักษร

ตัวหนังสือ ต้องใช้ขนาดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

หลักในการจัดหน้าหนังสือสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีลักษณะ ดังนี้

(1) ต้องจัดให้มีดุลยภาพ คือ สร้างความรู้สึกที่สมดุลของผู้อ่าน มีแกนกลางของเนื้อเรื่องทั้งซ้ายและขวา มีการเว้นขอบว่างทั้งในและนอก และด้านล่าง ช่วยให้เกิดความสวยงาม และช่วยให้เด็กไม่เมื่อยสายตาเวลาอ่าน

(2) ต้องจัดให้มีความกลมกลืน เช่น รูปต่อรูป และตัวหนังสือควรมีความต่อเนื่อง มีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันหมดตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย สีต่างๆ ไม่ควรให้ขัดกัน

(3) มีเอกภาพ เนื้อหาภายในหนังสือมีความเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

(4) มีจุดเด่นเร้าอารมณ์ ภายในหนังสือต้องมีจุดน่าสนใจ จุดดึงดูดความสนใจ อาจดึงดูดด้วยจุดดึงดูดของสายตาวางอยู่กึ่งกลางครึ่งบนของหน้ากระดาษ จึงควรออกแบบภาพไว้ตอนบน และใส่ตัวหนังสือไว้ข้างล่างของภาพ

4) ลักษณะการวางหน้าหนังสือ มีดังนี้

(1) ภาพกับตัวหนังสืออยู่หน้าเดียวกัน อาจจะใช้แบบภาพกับตัวหนังสือแยกกัน โดยภาพอยู่ข้างบน ตัวหนังสืออยู่ข้างล่าง หรือตัวหนังสือแทรกอยู่ระหว่างภาพ หรือภาพกับตัวหนังสือทับกัน

(2) ภาพกับหนังสืออยู่คนละหน้า ต้องคำนึงถึงธรรมชาติของการไล่สายตา จุดแรกของสายตาจะมองด้านขวาก่อน จึงมีภาพไว้ขวามือเสมอ ส่วนด้านซ้ายจะเป็นตัวหนังสือ

(3) การจัดภาพและตัวหนังสือควบสองหน้า เป็นที่นิยมสำหรับหนังสือเด็กสมัยใหม่ เพราะช่วยให้ผู้อ่านใช้สายตาได้เสริมมากขึ้น

(4) การจัดภาพมิติ โดยประดิษฐ์ภาพให้แยกตัวออกจากหน้าบนของหนังสือ ด้วยการตัดต่อให้เห็นภาพหนาขึ้น ตัวหนังสือวางบนพื้นราบของหน้าหนังสือ

5) ขนาดของหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือสำหรับเด็กของไทยนิยมใช้รูปเล่มขนาดใหญ่ คือ 8 ยกหน้า และขนาดกลาง 16 หน้ายก ขนาดของหนังสือสำหรับเด็กขึ้นอยู่กับจำนวนคำด้วย หนังสือเด็กเล็ก จำนวนคำประมาณ 100 - 500 คำ หนังสือเด็กโตใช้คำประมาณ 1,000 - 3,000 คำ

6) วิธีเลือกใช้กระดาษ การผลิตหนังสือสำหรับเด็กส่วนใหญ่นิยมใช้กระดาษคุณภาพอย่างหนา การใช้กระดาษจะสะดวกในการวาด ระบายสี และการเขียนตัวหนังสือ กระดาษใช้หน้าเดียว เพราะเวลาระบายสีสีมักจะซึมไปด้านหลัง

7) ขนาดของตัวหนังสือหรือตัวอักษรพิมพ์ ขนาดตัวหนังสือจะมีความสำคัญต่อการใช้สายตา เด็กยิ่งเล็กต้องใช้ตัวอักษรโต ถ้าเด็กโตใช้อักษรเล็กลง ลักษณะของตัวอักษรควรใช้ตัวสีดำตัวหนา เพื่อให้เหมาะกับสายตาของเด็ก

สรุปได้ว่าการจัดหน้าและรูปเล่มนั้น ในการออกแบบปก ควรออกแบบให้ทันสมัยดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสี และภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง โดยเลือกเอาตอนที่น่าสนใจ บนปกควรเขียนชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งและผู้วาดภาพประกอบ ใช้ตัวหนังสือตัวโตสะดุดตากว่าตัวอักษรเนื้อเรื่อง ไม่ควรใช้อักษรประดิษฐ์ เพราะจะทำให้อ่านยาก การจัดภาพต้องจัดภาพประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ลักษณะการวางหน้าหนังสือนั้น ภาพกับตัวหนังสืออยู่หน้าเดียวกัน โดยภาพอยู่ข้างบน ตัวหนังสืออยู่ข้างล่าง ขนาดของหนังสือสำหรับเด็ก คือ 8 ยกหน้า

4.1.8 การประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การประเมินคุณภาพของหนังสือ มีแนวทางการประเมินคุณภาพของหนังสือ ดังนี้
สนั่น มีชันหมาก (2537, น. 184 - 185) ได้เสนอแนวทางการประเมินคุณภาพของหนังสือไว้ดังนี้

1) ลักษณะรูปเล่ม คือ ปก รูปเล่มในภาพรวม คุณภาพวัสดุ ขนาด ตัวอักษรและความชัดเจน ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า ศิลปะการจัดหน้า

2) ภาพประกอบ ได้แก่ ความชัดเจน ลักษณะความจริง ขนาด จำนวนภาพ ความเหมาะสม คำอธิบายประกอบภาพ

3) วิธีการเสนอเรื่อง ความสอดคล้องกับหลักสูตร การเรียงลำดับความยากง่าย เอกภาพและความกลมกลืนของหนังสือ การเน้นสาระสำคัญ ความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์ กิจกรรมเสนอแนะ ภาคผนวก

4) การใช้ภาษา เน้นความถูกต้องตามหลักภาษา ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์ เครื่องหมายวรรคตอน

5) แนวคิดริเริ่มของผู้อ่าน ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านมาเป็นหลักในการพิจารณากำหนดเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือความจำเป็นในการสร้าง วิธีการสร้างหนังสือ ตลอดจนการประเมินคุณภาพหนังสือ

สรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีคุณภาพจะต้องประกอบด้วย ลักษณะรูปเล่ม คือ ปก รูปเล่มในภาพรวม คุณภาพวัสดุ ขนาด ตัวอักษรและความชัดเจน ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า ศิลปะการจัดหน้า ด้านภาพประกอบ ได้แก่ ความชัดเจน ลักษณะความจริง ขนาด จำนวนภาพ ความเหมาะสม คำอธิบายประกอบภาพ ด้านวิธีการเสนอเรื่อง ความสอดคล้องกับหลักสูตร การเรียงลำดับความยากง่าย เอกภาพและความกลมกลืนของหนังสือ การเน้นสาระสำคัญ ความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์ กิจกรรมเสนอแนะ ภาคผนวก ด้านการใช้ภาษา เน้นความถูกต้องตามหลักภาษา ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์ เครื่องหมายวรรคตอนและแนวคิดริเริ่มของผู้อ่าน ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.2 การอ่าน

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ผู้ศึกษาพบว่า มีนักเขียนและนักวิชาการ ได้ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ไว้ดังนี้

4.2.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นลักษณะการแสดงพฤติกรรมในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างกันและกัน ความหมายของการอ่านได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554, น. 1364) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงเรียกว่าอ่านออกเสียง ถ้าไม่ต้องออกเสียงเรียกว่าอ่านใจใจ สังกศหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจหรือตีความ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 9 - 10) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีหลักการที่สำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักการว่าผู้เรียน ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ให้สามารถพัฒนาตนเองได้

2) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้ความสำคัญในความแตกต่างระหว่าง ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

3) การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับ การพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับการทำงานของสมอง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรม และจริยธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เกิดการรับรู้ ยอมรับ เห็นคุณค่าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548, น. 18) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการที่ผู้รับสารซึ่งเป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็น ลายลักษณ์อักษร การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสารได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถในการคิด

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548, น. 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านหนังสือ เป็นการเก็บรวบรวมความคิดที่ปรากฏอยู่ในหนังสืออ่านนั้น ควรมีความตั้งใจว่า จะต้องอ่านเอาเรื่อง เอาความคิด จากหนังสือนั้นให้ได้ ขณะที่อ่านควรใช้ความคิดตามไปด้วย

ดังนั้น การอ่าน หมายถึง กระบวนการค้นหา รับรู้ และเข้าใจความหมายของ สิ่งที่อ่าน โดยผ่านกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตามสัมผัสอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ในการเข้าใจ ความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม

4.2.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้และทันต่อเหตุการณ์ เพราะการอ่านเป็น เครื่องมือสำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งที่ส่งเสริมความคิดอ่านและความฉลาดรอบรู้ ช่วยให้ผู้อ่าน เป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่น ๆ กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1) การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

- 2) การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
- 3) การอ่านเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม
- 4) การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้
- 5) การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
- 6) การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 7) การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม
- 8) การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 (2550, น. 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือสำหรับมนุษย์ใช้แสวงหาความรู้เพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ด้านต่าง ๆ รวมถึงการถ่ายทอดและแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ ทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ความรู้สีก็นึกคิดของคนในแต่ละรุ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ การอ่านทำให้เป็นผู้มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ สุขภาพอนามัย พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

วิณจันต์ ทองเกลียวทวี (2555, น. 38) กล่าวว่า การอ่านเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เพราะการอ่านจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ และขยายความคิดได้อย่างกว้างขวางในการดำเนินชีวิต ในปัจจุบันนี้การอ่านมีความจำเป็นสำหรับทุกเพศทุกวัย เพราะการอ่านจะส่งผลให้ผู้อ่านสามารถพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าได้ตามศักยภาพของตนเอง

ดังนั้น การอ่านจึงมีความสำคัญ โดยเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรม ความคิด ความเพลิดเพลินต่อคุณภาพชีวิต และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการสื่อสารให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้อ่านสามารถพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าตามศักยภาพของตนเองได้

4.2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านหนังสือแต่ละคนมีจุดหมายเหมือนกัน แต่การอ่านแต่ละครั้งอาจมีจุดหมายแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความต้องการ และหนังสือที่อ่าน ซึ่งสามารถแบ่งจุดมุ่งหมายการอ่านได้ ดังนี้

ผกาศรี เย็นบุตร สุภัคฆมหาวรากร และนิธิ พรอำไพสกุล (2551, น. 75) กล่าวว่า การอ่านเป็นการรับรู้ข่าวสารที่เราต้องใช้ในสังคม เพราะมีการติดต่อสื่อสารกัน การอ่านจึงมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไปตามความต้องการของผู้อ่าน ดังนี้

- 1) อ่านเพื่อรับข่าวสารข้อเท็จจริง เช่น การอ่านข่าว ป้ายประกาศ

2) อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาและประสบการณ์ เช่น ตำรา แบบเรียน

3) อ่านเพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติ เช่น ความรัก การเป็นที่ยอมรับในสังคม

4) อ่านเพื่อพักผ่อนและความบันเทิงเป็นการผ่อนคลายสมองจากภารกิจประจำวัน เช่น นวนิยาย นิทาน

กฤษฎา เชื่อมศรีจันทร์ (2552, น. 1) แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

1) การอ่านเพื่อหาความรู้ ได้แก่ การอ่านหนังสือจากหนังสือประเภทตำราทางวิชาการ สารคดีทางวิชาการ การวิจัยประเภทต่างๆ หรือการอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การอ่านจากหนังสือที่มีสาระเดียวกันควรอ่านจากผู้เขียนหลาย ๆ คน เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของเนื้อหา ผู้อ่านจะได้มีมุมมองที่กว้างขึ้น มีความรอบรู้ได้แนวคิดที่หลากหลาย และไม่ควรรออ่านเฉพาะในเนื้อหาวิชาที่ตนชอบเท่านั้น ควรอ่านอย่างหลากหลายเพราะความรู้ในวิชาหนึ่ง อาจนำไปช่วยเสริมในอีกวิชาหนึ่งได้

2) การอ่านเพื่อความบันเทิง ได้แก่ การอ่านจากหนังสือประเภทสารคดีท่องเที่ยว นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน บทประพันธ์ บทเพลง แม้จะเป็นการอ่าน เพื่อความบันเทิง แต่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องด้วย การอ่านประเภทนี้มีข้อควรระวังว่าปัจจุบันหนังสือบางชนิดมีเนื้อหาสาระและรูปภาพที่ขัดต่อวัฒนธรรมและจารีตประเพณีไทย ผู้อ่านจึงควรพิจารณาเลือกให้ดี

3) การอ่านเพื่อทราบข่าวสาร ความคิด ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบทความ บทวิจารณ์ ข่าว รายงานการประชุม ข้อควรระวังในการอ่านประเภทนี้คือ ผู้อ่านมักเลือกอ่านสิ่งที่สอดคล้องกับความคิดและความชอบของตน จึงทำให้ปิดกั้นการรับรู้และแนวคิดด้านอื่นๆ ดังนั้น ถ้าจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต้องเลือกอ่านอย่างหลากหลายไม่เจาะจงอ่านเฉพาะสิ่งที่นำเสนอตรงกับความคิดของตน เพราะจะทำให้มีมุมมองที่กว้างขึ้นอันจะช่วยให้เรามีเหตุผลอื่น ๆ มาประกอบการวิจารณ์ วิเคราะห์ได้ลุ่มลึกมากขึ้น

4) การอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง ได้แก่ การอ่านที่ไม่ได้เจาะจงแต่เป็นการอ่านเป็นครั้งคราวในเรื่องที่ตนสนใจหรืออยากรู้ เช่น การอ่านประกาศต่างๆ การอ่านโฆษณา แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ สลากยา การอ่านสมุดโทรศัพท์หน้าเหลือง การอ่านข่าวสังคม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา การอ่านประเภทนี้มักใช้เวลาไม่นานและไม่กระทำทุกวัน ส่วนใหญ่เป็นการอ่านเพื่อให้ความรู้แนะนำไปใช้ หรือนำไปเป็นหัวข้อสนทนา บางครั้งก็เพื่อฆ่าเวลา

ดังนั้น การอ่านที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีผู้อ่านควรตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่านที่สำคัญว่าตนนั้นต้องการอ่านเพื่ออะไร โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านคือ เพื่อความรู้ เพื่อความบันเทิง และเพื่อนำไปใช้ ซึ่งจะทำให้การอ่านของตนนั้นได้รับการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

4.3 ความรู้เรื่องภูมินาม

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม ในเรื่องความหมายของภูมินาม ประเภทของภูมินาม ดังมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 ความหมายของภูมินาม

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม ผู้ศึกษาพบว่า มีนักเขียนและนักวิชาการได้ให้ความหมายของภูมินาม ไว้ดังนี้

พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2549, น. 847) ได้ให้ความหมายว่า ภูมินามศึกษาตรงกับภาษาอังกฤษว่า Toponymy หมายถึง การศึกษาชื่อของสถานที่ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการทราบประวัติความเป็นมาของสถานที่นั้น หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

เสน่หา บุณยรักษ์และคณะ (2542, น. 45) ได้อธิบายความหมายของภูมินามว่า ภูมินามวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ถนน สะพาน แม่น้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมานานนับสิบปี ร้อยปี นามเหล่านั้นปรากฏและปรุงแต่งโดยใช้ภาษาเป็นสื่อภาษา “ภูมินาม” ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่าง ๆ

เรณู หอมหวาน (ม.ป.ป., น. 28) กล่าวว่า ภูมินามเป็นวัฒนธรรมทางภาษาอันมีค่าที่มนุษย์คิดขึ้นมา เพื่อใช้เรียกพื้นที่ สิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่สมัยโบราณ ภูมินามใช้เป็นดัชนีที่สำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมาด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของมนุษย์ในเรื่องการตั้งถิ่นฐาน เส้นทาง การอพยพของมนุษย์ ลักษณะทางภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติที่ปรากฏในบริเวณที่มนุษย์ตั้งถิ่นฐาน รวมทั้งปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในขั้นต้น

ไพฑูริย์ ปิยะปกรณ์ (2531, น. 76) ได้ให้ความหมายภูมินามว่า ภูมินามหรือนามเรียกสถานที่ ที่ปรากฏอยู่บนพื้นที่โดยทั่วไปนั้นเป็นการตั้งและกำหนดให้ความแตกต่างเบื้องต้นอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อให้สามารถเรียกบ่งบอกสถานที่ต่าง ๆ ได้เฉพาะเจาะจง การกำหนดตั้งนามเรียกสถานที่ในแต่ละท้องถิ่น คนที่ตั้งถิ่นฐานในท้องถิ่นนั้น ๆ จะเป็นผู้กำหนด และตั้งขึ้นตามภูมิปัญญาที่คิดของตนแบบมีความหมายและมีประวัติความเป็นมาของนามที่ตั้งขึ้นนั้น

สรุปได้ว่า ภูมินามเป็นการตั้งชื่อขึ้นเพื่อใช้เรียกสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในแต่ละท้องถิ่น ภูมินามย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่าง ๆ

4.3.2 ประเภทของภูมินาม

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของภูมินาม ผู้ศึกษาพบว่า มีนักเขียนและนักวิชาการได้จำแนกประเภทของภูมินาม ไว้ดังนี้

ไพฑูริย์ ปิยะปกรณ์ (2531, น. 77) กล่าวว่า ลักษณะทั่วไปที่เป็นภูมินามของหมู่บ้านในชนบทไทย ส่วนใหญ่จะตั้งเพื่อบ่งบอกลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนั้น และยังเป็นปัจจัยทางที่ตั้งของการตั้งถิ่นฐานด้วย สามารถจำแนกลักษณะที่บ่งบอกของกลุ่มชื่อทั่วไปที่สำคัญ ดังนี้

1) แหล่งน้ำ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงแหล่งน้ำ ได้แก่ หนอง กุด ห้วย บาง ท่า คลอง บ่อ ชุนน้ำ วัง บึง ซับ สระ

2) ที่ดอนชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านบ่งบอกว่าเป็นที่ดอนที่มีพื้นที่สูงกว่าบริเวณรอบๆ ได้แก่ โนน โคน โพน เนิน ควน มอ เกาะ

3) ลักษณะภูมิประเทศ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งหมู่บ้านหรือบริเวณใกล้เคียงหมู่บ้าน ได้แก่ นา หุ้ง เขา อ่าว ดอย หาด ภู ถ้ำ ผา

4) พืชพรรณธรรมชาติ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะพืชพรรณที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ได้แก่ กก ไม้ หมาก เขา ป่าซาง ใจด ไฮ จั่ว กระจับ สะเดา

5) อาชีพ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะของอาชีพที่ทำของประชากร ได้แก่ นา ไร่ สวน เหมือง นอกจากนี้บางชื่อนอกจากจะบ่งบอกอาชีพแล้วยังบ่งบอกถึงแหล่งทรัพยากรแร่ธาตุที่มีในบริเวณนั้น

6) เมืองโบราณ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านบางชื่อบ่งบอกถึงชื่อของเมืองโบราณเดิมในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน หรือที่อยู่ใกล้ ๆ กับหมู่บ้าน เช่น เมืองสรวง เมืองไพร

บุญยงค์ เกศเทศ (2536, น. 40 - 43) กล่าวว่า การกำหนดภูมินามได้หลายลักษณะ ชื่อสถานที่ และท้องถิ่น ในประเทศไทยมักจะกำหนดชื่อตามลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คตินิยม ความเชื่อและสภาพสังคมวัฒนธรรมที่แวดล้อมอยู่ ส่วนมากจะเป็นคำไทยแท้

ลักษณะชื่อที่ปรากฏ อาจจำแนกได้ 7 ประเภท คือ

1) บอกลักษณะทางภูมิศาสตร์ ว่ามีสภาพอย่างไร อาจจำแนกได้เป็น 5 ลักษณะ คือ

(1) ประเภทแหล่งน้ำ มี หนอง ท่า บ่อ พุ โป่ง ลัด อ้อม สบ แพรก แคว ซับ แก่ง โจน กุด สระ โสภ ห้วย เลิง เขื่อน คู หลุม บุ่ง โขง สร้าง ลำ ตาด หล่ม กว๊าน ตระพังพาน ละพาน สนุ่น อ่าง ตะกุด ละเลิง พัง ซ้ำ

(2) ประเภทที่สูง มี เกาะ โนน โคน เขา มอ ดอน โพน คุย จอม ภู ผา เนิน หาด ควน

(3) ประเภทป่าดง มี เหล่า ดง ป่า พง สง ไพร

- (4) ประเภทพื้นที่ทำมาหากิน มีทุ่ง นา ไร่ สวน บาง
- (5) ประเภทลักษณะพื้นดิน มี ลาด แทะ หิน ดอย พนม สนาม เก้ง ทุ่ง
- 2) บอกลักษณะทางประวัติศาสตร์ อาจเป็นตำนาน นิทานพื้นบ้าน ชื่อบุคคลสถานที่ที่เคยมีความสำคัญ
- 3) บอกลักษณะการทำมาหากิน ซึ่งอาจเป็นชื่ออาหารที่ทำ ผลไม้ พืชผัก ตลอดจนลักษณะการประกอบกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ
- 4) บอกลักษณะธรรมชาติ หมายถึงลักษณะสภาพธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในท้องถิ่นต่างๆ
- 5) บอกลักษณะสิ่งก่อสร้าง หรือบ่งบอกที่ตั้ง ทิศทาง ศาลากู่ หอ ปราสาท โรงห้องสำนัก ตลาด คุ่ม
- 6) บอกชื่อพืชและสัตว์หรือเกี่ยวกับพืชและสัตว์
- 7) บอกลักษณะความเชื่อและค่านิยมชื่อลักษณะนี้จะสื่อความหมายถึงความสามัคคี ความมุ่งมั่น ความสุข ความเจริญ ความมีโชค หรือความปลอดภัยจากโรคร้ายไข้เจ็บทั้งปวง ซึ่งถือเป็นมงคลนาม

เสน่หา บุญรักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ได้ศึกษาภูมินามจังหวัดพิษณุโลก ได้แยกประเภทของภูมินามออกเป็น 13 ประเภท ดังนี้

- 1) ตั้งตามพันธุ์ไม้ เช่น บ้านยางประดา (มีต้นยาง) บ้านต้นหว้า (มีต้นหว้า) บ้านดงสมอ (มีต้นสมอ) บ้านไผ่ล้อม (มีต้นไผ่) เป็นต้น
- 2) ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศเช่น บ้านคู้วารี (ส่วนเว้าโค้งเข้าไปของฝั่งน้ำ) ดินทอง (ดินมีสีแดง) เป็นต้น
- 3) ตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม เช่น บ้านน้ำอับ (บริเวณที่ตั้งบ้านมีพื้นที่ต่ำ ฝนตกน้ำขัง มีต้นไม้หนาทึบ มีกลิ่นเหม็นอับ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก) บ้านปากลาด (เป็นบึงมีทางลาดยาวลงไปถึงลำคลอง) เป็นต้น
- 4) ตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน เช่น บ้านพลายชุมพล (เป็นที่พักของช้างพลาย เมื่อมีการยกทัพมาก็แวะ) เป็นต้น
- 5) ตั้งตามประวัติศาสตร์บอกเล่าหรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น บ้านโคกช้าง (เคยเป็นที่พักของช้างสมเด็จพระนเรศวร) บ้านกรุงกรัง (เชื้อพระวงศ์กษัตริย์สุโขทัยมาช่องสุ่มไพร่พล) บ้านหมั่นแสวง (ตั้งชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่ พลฯ วิมล หมั่นแสวง ซึ่งเสียชีวิตในสมรภูมิตำบ่อแก้ว) เป็นต้น
- 6) ตั้งนามเหตุการณ์ในขณะแรกตั้งหมู่บ้าน เช่น บ้านช่อง (มีโจรมาช่องสุ่มกำลัง) บ้านทัพยายเชียง (บริเวณที่บ้านพังลงมาทัพยายเชียงตาย) เป็นต้น

7) ตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง เช่น บ้านศรีเจริญ (นางเจริญเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเป็นคนแรก) บ้านคลองตากง (ตากงเป็นผู้ขุดคลอง) เป็นต้น

8) ตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น บ้านหนองเต่า (มีเต่ามาก) บ้านปลักแรด (มีแรดมาก) บ้านวังปลาตุก (มีปลาตุกมาก) เป็นต้น

9) ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ เช่น บ้านหนองถ่าน (มีอาชีพเผาถ่าน) เป็นต้น

10) ตั้งตามความเชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล เช่น บ้านทรัพย์เจริญ (มีทรัพย์สมบัติมากมาย) บ้านไร่พัฒนา (จะมีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นกว่าเดิม) เป็นต้น

11) ตั้งตามอาณาเขตของสถานที่ เช่น บ้านท้ายยาง (บ้านตั้งอยู่ท้ายต้นยาง) บ้านใหม่ใต้ (บ้านตั้งใหม่อยู่ทางทิศใต้) เป็นต้น

12) ตั้งตามเสียงคำเดิมที่เพี้ยนไป เช่น บ้านท่าทอง เดิมชื่อบ้านลำทอง บ้านปากคลอง เดิมชื่อ บ้านปากคลอง

13) ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่นๆ เช่น บ้านหนองเขาควาย (ควายขวิดพื้นดินจนกลายเป็นหนองน้ำ) บ้านวังตาบัว (มีวังน้ำลึกหน้าบ้านตาบัว) เป็นต้น

สรุปได้ว่า การกำหนดภูมินาม ภาษาที่ใช้กำหนดเป็นชื่อสถานที่สะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมไม่ด้านใดก็ตามหนึ่งเสมอ ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดเรื่องความหมายของคำ ประวัติความเป็นมา ลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพ สะท้อนสภาพสังคมและการทำมาหากิน การดำเนินวิถีชีวิตของชนพื้นเมือง ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี และวัฒนธรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้การแบ่งประเภทภูมินามของ เสนหา บุญรักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ซึ่งการแบ่งประเภทภูมินามมีความสอดคล้องกับจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการแบ่งประเภท ดังนี้

- 1) ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
- 2) ตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
- 3) ตั้งตามพันธุ์ไม้
- 4) ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
- 5) ตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
- 6) ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

4.4 ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดอุทัยธานี จากหนังสือ สื่อแหล่งเรียนรู้ จากเอกสารและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตซึ่งพอจะสรุปข้อมูลเกี่ยวกับอุทัยธานี ได้ดังนี้

4.4.1 ประวัติความเป็นมา

สำนักงานจังหวัดอุทัยธานี (2562) และหนังสือสมุดภาพเมืองอุทัยธานี (2561, น. 11) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทัยธานีในอดีตที่สอดคล้องกันพอสรุปได้ว่า ตำนานเก่าเล่าว่า ในสมัยกรุงสุโขทัย เจริญรุ่งเรืองนั้น ท้าวมหาพรหมได้เข้ามาสร้างเมืองที่บ้านอุทัยเก่า คือ อำเภอหนองฉางในปัจจุบันนี้ แล้วพาคนไทยเข้ามาอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านคนมอญและคนกะเหรี่ยง จึงเรียกว่า "เมืองอุไทย" ตามกลุ่มหรือที่อยู่ของคนไทยซึ่งพากันตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างหนาแน่น มีพืชพันธุ์และอาหารอุดมสมบูรณ์กว่าแห่งอื่น ต่อมากระแสน้ำเปลี่ยนทางเดินและเกิดกันดารน้ำ เมืองอุไทยจึงถูกทิ้งร้าง จนในที่สุด พระตะเบิดได้เข้ามาปรับปรุงเมืองอุไทย โดยขุดที่เก็บกักน้ำไว้ใกล้เมือง และพระตะเบิดได้เป็นผู้ปกครองเมืองอุไทยเป็นคนแรกในสมัยกรุงศรีอยุธยา

เมืองอุไทยต่อมาได้เรียกกันเป็น "เมืองอุไทย" คาดว่าเพี้ยนไปตามสำเนียงชาวพื้นเมืองเดิม ได้มีฐานะเป็นหัวเมืองด่านชั้นนอก มีพระพลสงครามเป็นนายด่านแม่กลอง และพระอินทรเดชเป็นนายด่านหนองหลวง (ปัจจุบันแม่กลองคืออำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และหนองหลวงคือตำบลหนองหลวง อำเภออุ้มผาง) คอยดูแลพม่าที่จะยกทัพมาตามเส้นทางชายแดนด่านแม่ละเมา

ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ (พ.ศ. 2148 - 2163) ได้โปรดเกล้าฯ ให้บัญญัติอำนาจการใช้ตราประจำตำแหน่ง มีบัญชาการตามหัวเมืองนั้น ได้ระบุในกฎหมายเก่าลักษณะพระธรรมนูญว่า "เมืองอุไทยธานี เป็นหัวเมืองชั้นแกมหาดไทย"

เมืองอุไทยธานีเป็นเมืองที่อยู่บนที่ดอนและลึกเข้าไป ไม่มีแม่น้ำสายใหญ่และไม่สามารถติดต่อทางเรือได้ ดังนั้นชาวเมืองจึงต้องขนข้าวบรรทุกเกวียนมาลงที่แม่น้ำ จึงทำให้พ่อค้าพากันไปตั้งยั้งฉางรับซื้อข้าวที่ริมแม่น้ำจนเป็นหมู่บ้านใหญ่ เรียกว่าหมู่บ้าน "สะแกกรัง" เนื่องจากเป็นพื้นที่มีป่าสะแกขึ้นเต็มริมแม่น้ำและมีต้นสะแกใหญ่อยู่กลางหมู่บ้าน บ้านสะแกกรัง ชาวจีนเรียกเพี้ยนเป็น "ซิเกียกั้ง" เป็นตลาดซื้อข้าวที่มีพ่อค้าคนจีนนิยมไปตั้งบ้านเรือนและยั้งฉาง ต่อมาในระยะหลังได้มีเจ้านายและขุนนางมาตั้งบ้านเรือนอยู่ เพราะความสะดวกในการกะเกณฑ์สิ่งของส่งเมืองหลวงซึ่งเป็นจำพวกมูลค่างควา ไม้ซุง กระวาน และช้างป่า อีกทั้งยังมีช่องทางในการค้าข้าวอีกด้วย

ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ (พ.ศ. 2251 - 2275) นั้น จมื่นมหาสนิท (ทองคำ) ซึ่งย้ายมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสะแกกรังนั้น ได้รับแต่งตั้งเป็นพระยาราชนิกุล และต่อมาได้กำเนิดบุตรชายคนโตชื่อ "ทองดี" เกิดที่สะแกกรัง สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก ฯ พระนามเดิม ทองดี เดิมทรงรับราชการในแผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3 (พระเจ้าบรมโกศ) ได้ดำรงตำแหน่งพระอักษรสุนทรเสมียนตรากรมมหาดไทย ถึงรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาที่ 3 (พระเจ้าเอกทัศ) พม่ายกกองทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยา เกิดการระส่ำระสายแตกสามัคคีในพระนคร จึงทรงอพยพครอบครัวไปรับราชการกับเจ้าเมืองพิษณุโลก ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพระยาจักรีศรีอครักษ์ สมุหนายกอัครมหาเสนาบดี อภัยพิริยปรากรมพาหุ ต่อมาทรงพระประชวร สิ้นพระชนม์ในเมืองพิษณุโลก บุตรชายชื่อ "ทองด้วง" ภายหลังได้รับราชการเป็น

สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกปราบจลาจลในกรุงธนบุรี และสถาปนาเป็นกษัตริย์ราชวงศ์จักรีปกครองแผ่นดินทรงพระนามว่า "พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก" ทรงอัญเชิญพระอัฐิส่วนหนึ่งประดิษฐาน ณ หอพระในพระบรมมหาราชวัง เพื่อให้พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการถวายบังคมในพระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัจจาในฐานะสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกแห่งราชวงศ์จักรี พระอัฐิอีกส่วนหนึ่ง กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท อัญเชิญเข้าประดิษฐานในพระเจดีย์ทองในพระมณฑปวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ มีประเพณีที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งเครื่องทงน้อย เพื่อสักการบูชาทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนิน

4.4.2 เขตการปกครอง

การปกครองจังหวัดอุทัยธานี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 70 ตำบล ได้แก่

1) อำเภอเมืองอุทัยธานี มี 14 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลหนองเต่า	6) ตำบลเกาะเทโพ	11) ตำบลทุ่งใหญ่
2) ตำบลหนองแก	7) ตำบลดอนขวาง	12) ตำบลสะแกกรัง
3) ตำบลหาดทะนง	8) ตำบลโนนเหล็ก	13) ตำบลท่าซุง
4) ตำบลน้ำซึม	9) ตำบลเนินแจง	14) ตำบลอุทัยใหม่
5) ตำบลหนองพังค่า	10) ตำบลหนองไผ่แบน	

2) อำเภอสว่างอารมณ์ มี 5 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลหนองหลวง	4) ตำบลสว่างอารมณ์
2) ตำบลไผ่เขียว	5) ตำบลพลวงสองนาง
3) ตำบลบ่อยาย	

3) อำเภอหนองขาหย่าง มี 9 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลห้วยรอบ	4) ตำบลท่าโพ	7) ตำบลทุ่งพิ้ง
2) ตำบลดอนกลอย	5) ตำบลหมกแถว	8) ตำบลหนองขาหย่าง
3) ตำบลดงขวาง	6) ตำบลหนองไผ่	9) ตำบลหลุมเข้า

4) อำเภอทัพทัน มี 10 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลหนองกลางดง	6) ตำบลทุ่งนาไทย
2) ตำบลหนองสระ	7) ตำบลหนองยายดา
3) ตำบลหนองหญ้าปล้อง	8) ตำบลทัพทัน
4) ตำบลเขาขี้ฝอย	9) ตำบลตลุกคู่
5) ตำบลหนองกระทุ่ม	10) ตำบลโคกหม้อ

5) อำเภอหนองฉาง มี 10 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลหนองฉาง	6) ตำบลหนองยาง
2) ตำบลหนองนางนวล	7) ตำบลทุ่งพง

3) ตำบลหนองสรวง	8) ตำบลทุ่งโพ
4) ตำบลเขากวางทอง	9) ตำบลบ้านเก่า
5) ตำบลเขาบางแกรก	10) ตำบลอุทัยเก่า

6) อำเภอลานสัก มี 6 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลน้ำรอบ	4) ตำบลลานสัก
2) ตำบลระบำ	5) ตำบลประคอง
3) ตำบลป่าอ้อ	6) ตำบลทุ่งนางาม

7) อำเภอห้วยคต มี 3 ตำบล ดังนี้

- 1) ตำบลห้วยคต
- 2) ตำบลสุขฤทัย
- 3) ตำบลทองหลาง

8) อำเภอบ้านไร่ มี 13 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลห้วยแห้ง	6) ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน	11) ตำบลทัพหลวง
2) ตำบลหนองจอก	7) ตำบลบ้านไร่	12) ตำบลเจ้าวัด
3) ตำบลคอกควาย	8) ตำบลวังหิน	13) ตำบลเมืองกาจ
4) ตำบลหนองบ่มกล้วย	9) ตำบลหูช้าง	
5) ตำบลบ้านบึง	10) ตำบลแก่นมะกรูด	

4.4.3 ประเภทภูมินามจังหวัดอุทัยธานี

จังหวัดประกอบด้วยอำเภอและตำบลซึ่งชื่อแต่ละตำบลมีความน่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะสะท้อนความเป็นมาและลักษณะเด่นของอำเภอและตำบลแต่ละแห่งหลายประการ

การรู้ที่มาของชื่อดังกล่าวหรือที่เรียกว่าภูมินามจะทำให้รู้จักอำเภอและตำบลได้อย่างลึกซึ้งและทำให้เกิดความภาคภูมิใจและสำนึกรักตำบลของตนเพื่อเล่าสู่ชนรุ่นหลังได้อย่างภาคภูมิใจ ซึ่งรายละเอียดของภูมินามจังหวัดอุทัยธานี มีการจัดกลุ่มเป็น 6 กลุ่ม โดยใช้แนวการจัดตั้งภูมินามตามทีแสนหา บุญรัตน์และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ได้แก่

- 1) ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
- 2) ตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
- 3) ตั้งตามพันธุ์ไม้
- 4) ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
- 5) ตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
- 6) ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่า ภูมินามของจังหวัดอุทัยธานีมีความน่าสนใจอย่างยิ่ง ผู้ศึกษาจึงได้นำมาเป็นเนื้อหาในหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือส่งเสริมการอ่านและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม มีดังนี้

4.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่านมีนักวิจัยได้ทำการศึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

เอื้อสุภา ส่องสว่าง (2551, น. 72 - 73) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.17 / 86.89 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 / 80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการอ่านได้อย่างอิสระ เนื้อเรื่องเกี่ยวกับ บุคคลสำคัญมีความน่าสนใจอ่านง่าย และสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับผู้อ่าน

กัญญาพร แก้วรักษา (2552, น. 73 - 75) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่พัฒนาขึ้นมีข้อมูลที่ที่น่าสนใจ ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า และฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิดเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม กับความรู้ใหม่ ๆ ที่แทรกอยู่ในหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะการคิดขั้นพื้นฐานที่นำไปสู่ การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อมรา จันทร์ผอง (2552, น. 112 - 114) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณธรรมนำความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีทักษะการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่พัฒนาขึ้นได้มุ่งส่งเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ และการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในเรื่องราวที่ได้จากการอ่าน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับมาก

อมรา ชวนขยัน (2552, น. 156 - 161) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในเขตเทศบาลตำบลหนองขา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับมาก และพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีเนื้อหาที่น่าสนใจ

เป็นประสบการณ์จริงที่ใกล้ตัวนักเรียน การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย และพัฒนาทักษะการคิด ส่งเสริมจินตนาการให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีผู้ศึกษาสนใจศึกษาเรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สระแก้วเมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดคุณธรรมนำความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในเขตเทศบาลตำบลหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออื่น ๆ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออื่น ๆ มีนักวิจัยได้ทำการศึกษาดังรายละเอียด ดังนี้

ชัชวาล สิงหาทอง (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอต่างข้างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอต่างข้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอต่างข้างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอต่างข้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าคุณภาพด้านการสร้างหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ ระดับ 0.66 - 1.0 และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าด้านการสร้างหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66 - 1.0

สุรัตนา พันธุ์พิธ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้านการจัดรูปเล่ม ด้านการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 - 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน 10 คน ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่า และประโยชน์ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 - 1.00 และมีค่าความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า หนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปเล่มขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร ความยาว 79 หน้า เนื้อหาของหนังสือ ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอพระประแดง ภูมินามตำบลตลาด ภูมินามตำบลบางพิง ภูมินามตำบลทรงคนอง ภูมินามตำบลบางครุ และตำบลบางหญ้าแพรก และการวิเคราะห์ภูมินามหมู่บ้านชาวมอญในอำเภอพระประแดง

และการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีผู้ศึกษาสนใจศึกษาเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในเรื่องภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เรื่องภูมินามอำเภอด่านช้างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี และภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท

4.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินามมีนักวิจัยได้ทำการศึกษาดังรายละเอียด ดังนี้

จิรัฐ เจริญราษฎร์ (2525) ได้ศึกษาเรื่องภูมินามท้องถิ่นเมืองนครปฐม ซึ่งมีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของจังหวัดนครปฐม และจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 1,382 ชื่อ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความเป็นมาของภูมินามท้องถิ่นต่าง ๆ ในจังหวัดนครปฐมและวิเคราะห์ที่มาและจัดหมวดหมู่ที่มาของภูมินามต่าง ๆ เหล่านั้น ผลการวิจัยพบว่า ภูมินามท้องถิ่นเมืองนครปฐมมีที่มาจากสาเหตุต่าง ๆ กันตามลักษณะเด่นหรือสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ดังนี้ 1. มาจากสภาพทางภูมิศาสตร์ 2. มาจากประวัติศาสตร์ 3. มาจากพรรณไม้ 4. มาจากพันธุ์สัตว์ 5. มาจากชื่อบุคคล 6. มาจากการประกอบอาชีพของคนในชุมชน 7. มาจากกิจกรรมที่มีอยู่ในชุมชน 8. มาจากการเปลี่ยนแปลงทางภาษา 9. มาจากตำนานหรือเรื่องเล่า 10. มาจากสิ่งก่อสร้างในชุมชน

เสน่หา บุญรักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ได้ศึกษาภูมินามจังหวัดพิษณุโลกเป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ทั้งภูเขา แม่น้ำ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ เช่น พงศาวดาร เอกสารราชการ หลักศิลาจารึก และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รู้เรื่องราวของท้องถิ่นนั้น ๆ และผู้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงที่มาของนามนั้นๆ ผลการศึกษาได้แยกประเภทของภูมินามออกเป็น 13 ประเภท

จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ (2548) ได้ศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบลในอำเภอพุนพินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 99 ภูมินาม มีประวัติความเป็นมายาวนานและมีการเปลี่ยนแปลงภูมินามไปตามยุคสมัย จึงทำให้ภูมินามของหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงภูมินามครั้งสุดท้ายหรือภูมินามที่ใช้ในปัจจุบันพบว่าได้แสดงความหมายต่าง ๆ 12 ลักษณะ คือ แสดงความหมายถึงพันธุ์ไม้ท้องถิ่น จำนวน 28 ชื่อ แสดงความหมายถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์จำนวน 26 ชื่อ แสดงความหมายถึงเหตุการณ์ ตำนาน นิทานในท้องถิ่น จำนวน 9 ชื่อ แสดงความหมายถึงทิศทางและลักษณะของพื้นที่จำนวน 8 ชื่อ แสดงความหมายถึงบุคคลและนามสกุล จำนวน 6 ชื่อ แสดงความหมายถึงสิ่งก่อสร้าง จำนวน

5 ชื่อ แสดงความหมายถึงทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 4 ชื่อ แสดงความหมายถึง ศาสนสถาน จำนวน 3 ชื่อ แสดงความหมายถึงการประกอบอาชีพ จำนวน 3 ชื่อ แสดงความหมายถึงสัตว์ จำนวน 3 ชื่อ แสดงความหมายถึงความเป็นสิริมงคล จำนวน 2 ชื่อ แสดงความหมายถึงสิ่งอื่น ๆ จำนวน 2 ชื่อ

รุ่งนภา สกุลแก้ว (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภูมินามในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จากการศึกษาพบว่า ภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏจากการตั้งชื่อหมู่บ้านทำให้ทราบถึงสภาพภูมิประเทศที่เป็นแหล่งน้ำ ที่สูง ป่าดง ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลานอกจากนั้น การตั้งชื่อหมู่บ้านยังทำให้ทราบถึงการเลือกตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพและความเชื่อซึ่งสะท้อน ภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและเปลี่ยนแปลงไปแต่ละยุคสมัยความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านการศึกษาการคมนาคมและเทคโนโลยีที่มีผลการดำรงชีวิตของมนุษย์

โอฬาร รัตนภักดี และวิมลศิริ กลิ่นบุปผา (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภูมินามของจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ภูมินามของหมู่บ้านยังมีคุณค่าในแง่ที่สามารถสะท้อนให้เห็นลักษณะต่าง ๆ ของ จังหวัดลำปางได้ลักษณะทางกายภาพ ตลอดจนสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมโดยจำแนกได้เป็น 7 ด้าน ได้แก่ลักษณะทางภูมิศาสตร์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์วิถีชีวิตประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตำนาน นิทานพื้นบ้าน ความเชื่อค่านิยมและลักษณะทางการปกครอง

ณัฐพร จาดยางโทน (2556, น. 230 - 251) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ภูมินามภูมินิเวศน์วัฒนธรรม พบว่านิทาน ตำนานหมู่บ้านตลอดถึงภูมินิเวศน์วัฒนธรรมชุมชนภาคเหนือได้บอกวิถีคิดหรือ ประวัติศาสตร์ทางความคิดของชุมชน ตามความหมายที่ชุมชนแสดงออกในการเลือกพื้นที่ทำมาหากิน การถ่ายทอดทางสังคมวัฒนธรรม การปรับตัวเพราะความผันผวนในชีวิตและภูมินิเวศน์ต้องอพยพโยกย้ายแสวงหาถิ่นที่อยู่ใหม่ลงหลักปักฐานก่อร่างสร้างวัฒนธรรมให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจและ เป็นกลไกสร้างความสัมพันธ์ของชุมชน พื้นฐานความเชื่อที่สลับ ซับซ้อนเป็นตัวกำหนดการยอมรับ หรือไม่ยอมรับสิ่งใด ๆ สิ่งเหล่านี้ได้ถ่ายทอดไว้ในภูมินิเวศน์วัฒนธรรม ซึ่งผู้ศึกษาได้จำแนกออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้คือ 1. ความสัมพันธ์ของชุมชน 2. ภูมินิเวศน์กับการการทำ มาหากิน 3. อัตลักษณ์ชุมชน 4. การปรับตัวการตัดสินใจก่อตั้งชุมชน 5. เชื่อมโยงประวัติศาสตร์อันไกลโพ้น 6. ภูมินามกับการสะท้อนวิถีคิดความเชื่อของคนและบอกวิถีชีวิตชุมชน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านศึกษาเรื่องภูมินาม การวิจัยด้านนี้เป็นการศึกษาความเป็นมาและความหมายของชื่อตำบล อำเภอ มีการจำแนกรายชื่อเป็นหมวดหมู่ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อสถานที่กับสภาพชีวิตในท้องถิ่น และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อสถานที่กับสภาพชีวิตในท้องถิ่น ซึ่งผู้ศึกษาได้อาศัยเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

5. แนวการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามตำบลในจังหวัดอุทัยธานี เป็นงานเขียนที่เน้นการเสริมทักษะการอ่านและส่งเสริมความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

5.1.2 การสร้างหนังสือ

1) ศึกษาหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นปีที่ 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

(1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รูปแบบงานเขียนสารคดี

(2) กำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นตำบลต่างๆ ในจังหวัดอุทัยธานี ทั้ง 70 ตำบล เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในท้องถิ่น จากองค์การบริหารส่วนตำบล สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวของแต่ละอำเภอ

(3) กำหนดเนื้อหา แบ่งเนื้อหาเป็น 8 เรื่อง และใช้การแบ่งประเภทภูมินามเป็นชื่อเรื่อง

(4) กำหนดโครงสร้างเนื้อหา ลักษณะงานเขียนประเภทสารคดีภูมินามแต่ละประเภทมีการสรุปตอนท้ายเรื่องทุกเรื่อง การใช้ภาษาที่สละสลวยถูกต้องชัดเจน ใช้คำศัพท์ที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายและเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบทั้ง 70 ตำบล ผู้ศึกษาทำการถ่ายด้วยตนเอง ทำเรื่องแต่ละเรื่องมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นงานเขียนประเภทสารคดี มีลักษณะดังนี้

(1) การออกแบบปก ได้นำเสนอภาพสถานที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี คือ ภาพวัดโบสถ์ หรือวัดอุโบสถาราม ซึ่งเป็นวัดที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี เป็นภาพสี

(2) ส่วนประกอบของหนังสือประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึง เนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดประสงค์ของผู้เขียน กล่าวขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และนักเรียนที่ร่วมกันประเมินหนังสือและแสดงความคิดเห็น หน้าสารบัญบรรจุบัญชีหัวข้อเรื่องที่ปรากฏ อยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น 9 เรื่อง แต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายเรื่อง หน้าบรรณานุกรมบอกแหล่งค้นคว้าที่มาของ ข้อมูล เป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านไปค้นคว้าเพิ่มเติมหน้าผู้ให้ข้อมูล เพื่อบอกให้ทราบถึงผู้ให้ข้อมูล ในท้องถิ่น

(3) ขนาดของหนังสือ หนังสือที่มีภาพประกอบเรื่องสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ขนาด 20 x 28 ซม. เพราะเนื่องจากมีภาพประกอบ คำอธิบายภาพ พร้อมทั้งมีเนื้อหา สาระที่น่าสนใจมากกว่าเด็กเล็ก จึงมีขนาดรูปเล่มใหญ่พอเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

(4) ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กมาก นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเด็กโต ขนาดตัวอักษร 16 พิกเซล ลักษณะตัวอักษรอาจใช้ตัวดำหนา เพื่อเหมาะสมกับสายตาของผู้อ่าน

(5) การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของ เนื้อหา แบ่งตามประเภทเป็น 9 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม

บทที่ 2 สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ มี 11 ตำบล คือ ตำบลหนองเต่า ตำบลหนองแก ตำบลหาดตะนง ตำบลน้ำขี้ม ตำบลหนองกลางดง ตำบลหนองสระ ตำบลหนองหลวง ตำบล ห้วยรอบ ตำบลหนองฉาง ตำบลห้วยคต ตำบลห้วยแห้ง

บทที่ 4 ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มี 9 ตำบล คือ ตำบล เคาะเทโพ ตำบลดอนขวาง ตำบลโนนเหล็ก ตำบลเนินแจง ตำบลทุ่งใหญ่ ตำบลเขากวางทอง ตำบลเขาบางแกรก ตำบลดงขวาง ตำบลน้ำรอบ

บทที่ 5 ภูมิ นามตั้งตามพันธุ์ไม้ มี 20 ตำบล คือ ตำบลหนองไผ่ ตำบลดอนกลอย ตำบลท่าโพ ตำบลหมกแก้ว ตำบลหนองยาง ตำบลทุ่งพง ตำบลทุ่งโพ ตำบลหนองสรวง ตำบลหนองกระทุ่ม ตำบลหนองหญ้าปล้อง ตำบลเขาขี้ฝอย ตำบลป่าอ้อ ตำบลลานสัก ตำบลประคู้ยืน ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลสะแกกรัง ตำบลเนินแจง ตำบลไผ่เขียว ตำบลบ่อยาง ตำบลหนองจอก

บทที่ 6 ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ มี 8 ชื่อ คือ ตำบลทุ่งนาไทย ตำบลตลุกคู ตำบลโคกหม้อ ตำบลหนองขาหย่าง ตำบลคอกควาย ตำบลหนองบ่มกล้วย ตำบลท่าซุง ตำบลสุขฤทัย

บทที่ 7 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน มี 13 ชื่อ คือ ตำบลบ้านเก่า ตำบลหนองนางนวล ตำบลอุทัยเก่า ตำบลทัพหลวง ตำบลเจ้าวัด ตำบลบ้านเมืองการุ้ง ตำบลสว่างอารมณ์ ตำบลพลวงสองนาง ตำบลระบำ ตำบลทุ่งนางาม ตำบลหนองพังค่า ตำบลทัพทัน ตำบลหลุมเข้า

บทที่ 8 ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ มี 10 ชื่อ คือ ตำบลบ้านบึง ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน ตำบลบ้านไร่ ตำบลวังหิน ตำบลหูช้าง ตำบลแก่นมะกรูด ตำบลอุทัยใหม่ ตำบลหนองยายดา ตำบลทองหลาง ตำบลทุ่งพิ้ง

บทที่ 9 บทสรุปภูมินามจังหวัดอุทัยธานี

โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและข้อมูลของจังหวัดอุทัยธานีมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี เพื่อให้เด็กนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กนักเรียนเกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน และเพื่อให้เด็กนักเรียนมีความเพลิดเพลิน มีทักษะในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน จากวัตถุประสงค์ของหนังสือนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นสำหรับนักเรียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) แบบประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

(1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาตัดสินคุณภาพงานวิจัย ดังนี้

- 5 หมายถึง อยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง อยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง อยู่ในระดับปรับปรุง

ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	แปลความว่า	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	แปลความว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	แปลความว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	แปลความว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	แปลความว่า	น้อยที่สุด

(2) ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญ
ในด้านการวัดผลประเมินผลจำนวน 3 คน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือพร้อมข้อเสนอแนะแนวทาง
ในการปรับปรุงหนังสือ โดยประเมินแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
ของลิเคิร์ต (Likert)

(3) การตรวจคุณภาพของหนังสือกับนักเรียนจำนวน 10 คน โดยนำหนังสือ
ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญและแก้ไขปรับปรุงแล้วมาให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คนอ่าน
แล้วประเมินตามแบบประเมินคุณภาพงานของหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและ
สรุปผล โดยประเมินแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
ของลิเคิร์ต (Likert)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือมีดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S. D. = \sqrt{\frac{(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	คือ	ข้อมูล (ตัวที่ 1,2,3...,n)
	\bar{x}	คือ	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
	n	คือ	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้มีหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพิ่มขึ้น

6.2 เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับครูผู้สอนในชั้นอื่นต่อไป

บทที่ 2

หนังสือส่งเสริมการอ่าน

เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี

นางสาวทศพร แสงรีน

หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาภาษาไทย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คำนำ

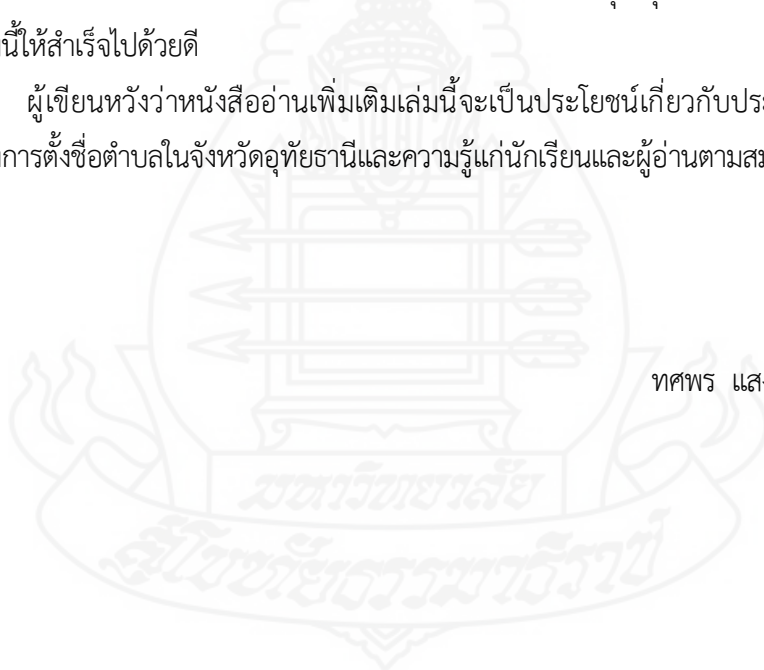
หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานีเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน โดยนำเรื่องราวในท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม มุ่งเน้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านต่อไป

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวม เรียบเรียงสาระสำคัญโดยสังเขปเกี่ยวกับภูมินามจังหวัดอุทัยธานี ได้กล่าวถึงความเป็นมาของชื่ออำเภอและมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตำบล เนื้อหาทุกตอนได้มาจากการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดและการสัมภาษณ์ผู้รู้ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ที่ยอมเสียสละเวลาให้การสัมภาษณ์ และค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้สำเร็จไปด้วยดี

ผู้เขียนหวังว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตำบลในจังหวัดอุทัยธานีและความรู้แก่นักเรียนและผู้อ่านตามสมควร

ทศพร แสงรัตน์

สารบัญ

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม	1
1. ภูมินาม	1
2. นาม	1
3. ประเภทของภูมินามจังหวัดอุทัยธานี	1
กิจกรรมท้ายบท	5
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี	6
1. ประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุทัยธานี	6
2. ที่ตั้งอาณาเขต	7
3. เขตการปกครอง	8
4. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	11
กิจกรรมท้ายบท	13
บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ	14
1. ตำบลหนองเต่า	14
2. ตำบลหนองแก	14
3. ตำบลหาดทอง	15
4. ตำบลน้ำซึม	15
5. ตำบลหนองกลางดง	15
6. ตำบลหนองสระ	16
7. ตำบลหนองหลวง	16
8. ตำบลห้วยรอบ	16
9. ตำบลหนองฉาง	17
10. ตำบลห้วยคต	17
11. ตำบลห้วยแห้ง	18
กิจกรรมท้ายบท	19
บทที่ 4 ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม	20
1. ตำบลเกาะเทโพ	20
2. ตำบลดอนขวาง	20
3. ตำบลโนนเหล็ก	21

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
4. ตำบลเนินแจง	21
5. ตำบลทุ่งใหญ่	21
6. ตำบลเขากวางทอง	22
7. ตำบลเขาบางแกรก	22
8. ตำบลดงขวาง	22
9. ตำบลน้ำรอบ	23
กิจกรรมท้ายบท	24
บทที่ 5 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้	25
1. ตำบลหนองไผ่	25
2. ตำบลดอนกลอย	25
3. ตำบลท่าโพ	26
4. ตำบลหมกแถว	26
5. ตำบลหนองยาง	27
6. ตำบลทุ่งพง	27
7. ตำบลทุ่งโพ	28
8. ตำบลหนองสรวง	28
9. ตำบลหนองกระทุ่ม	28
10. ตำบลหนองหญ้าปล้อง	29
11. ตำบลเขาขี้ฝอย	29
12. ตำบลป่าอ้อ	30
13. ตำบลลานสัก	30
14. ตำบลประดู่ยืน	31
15. ตำบลหนองไผ่แบน	31
16. ตำบลสะแกกรัง	32
17. ตำบลเนินแจง	32
18. ตำบลไผ่เขียว	33
19. ตำบลบ่อยาง	33
20. ตำบลหนองจอก	34

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
กิจกรรมท้ายบท	35
บทที่ 6 ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ	36
1. ตำบลทุ่งนาไทย	36
2. ตำบลตลุกคู่	36
3. ตำบลโคกหม้อ	37
4. ตำบลหนองขาหย่าง	37
5. ตำบลคอกควาย	38
6. ตำบลหนองบ่มกล้วย	38
7. ตำบลท่าซุง	39
8. ตำบลสุขฤทัย	39
กิจกรรมท้ายบท	40
บทที่ 7 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน	41
1. ตำบลบ้านเก่า	41
2. ตำบลหนองนางนวล	41
3. ตำบลอุทัยเก่า	41
4. ตำบลทัพหลวง	42
5. ตำบลเจ้าวัด	42
6. ตำบลเมืองกาจ	42
7. ตำบลสว่างอารมณ์	43
8. ตำบลพลวงสองนาง	43
9. ตำบลระบำ	43
10. ตำบลทุ่งนางาม	44
11. ตำบลหนองพังค่า	44
12. ตำบลทัพทัน	45
13. ตำบลหลุมเข้า	45
กิจกรรมท้ายบท	46

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 8 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน	47
1. ตำบลบ้านปิ้ง	47
2. ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน	47
3. ตำบลบ้านไร่	48
4. ตำบลวังหิน	48
5. ตำบลหู่ช้าง	48
6. ตำบลแก่นมะกรูด	49
7. ตำบลอุทัยใหม่	49
8. ตำบลหนองยายดา	49
9. ตำบลทองหลาง	50
10. ตำบลทุ่งพิง	50
กิจกรรมท้ายบท	51
บทที่ 9 บทสรุปภูมินามจังหวัดอุทัยธานี	52
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอเมือง	52
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอสว่างอารมณ์	53
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอหนองขาหย่าง	53
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอทัพทัน	54
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอหนองฉาง	54
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอลานสัก	55
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอห้วยคต	55
การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอบ้านไร่	56
กิจกรรมท้ายบท	57

บทที่ 1

ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม

1. ภูมินาม

จากการศึกษาภูมินาม สามารถสรุปความหมายและประเภทของภูมินาม ได้ดังนี้

1.1 ความหมายของภูมินาม

จากการศึกษามีผู้ให้ความหมายของภูมินามไว้หลายท่าน สามารถสรุปได้ดังนี้

ภูมินามเป็นชื่อบ้านนามเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ถนน สะพาน แม่น้ำ ลำคลอง ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งนามดังกล่าวได้รับการเรียกขานมานานนับสิบนับร้อยปี ภูมินามย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่าง ๆ ภูมินามเป็นถ้อยคำ เพื่อใช้เรียกพื้นที่หรือสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่สมัยโบราณ คนไทยนิยมใช้ภาษาในการตั้งชื่อต่าง ๆ ที่มุ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ยุคสมัย สังคม ค่านิยม ความเชื่อ และแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งชื่อหรือถ้อยคำภาษาดังกล่าวน่าจะเป็นลักษณะวัฒนธรรมอันเป็นภาพรวมของท้องถิ่นได้

1.2 ประเภทของภูมินามจังหวัดอุทัยธานี

เสนาหา บุญยรัักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ได้ศึกษาภูมินามจังหวัดพิษณุโลก ได้แยกประเภทของภูมินามออกเป็น 13 ประเภท ดังนี้

1. ตั้งตามพันธุ์ไม้ เช่น บ้านยางประดา (มีต้นยาง) บ้านต้นหว้า (มีต้นหว้า) บ้านดงสมอ (มีต้นสมอ) บ้านไผ่ล้อม (มีต้นไผ่) เป็นต้น
2. ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศเช่น บ้านคู้งวารี (ส่วนเว้าโค้งเข้าไปของฝั่งน้ำ) ดินทอง (ดินมีสีแดง) เป็นต้น
3. ตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม เช่น บ้านน้ำอับ (บริเวณที่ตั้งบ้านมีพื้นที่ต่ำ ฝนตกน้ำขัง มีต้นไม้หนาทึบ มีกลิ่นเหม็นอับ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก) บ้านปากลาด (เป็นบึงมีทางลาดยาว ลงไปถึงลำคลอง) เป็นต้น
4. ตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน เช่น บ้านพลายชุมพล (เป็นที่พักของช้างพลาย เมื่อมีการยกทัพมาก็แวะ) เป็นต้น

5. ตั้งตามประวัติศาสตร์บอกเล่าหรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น บ้านโคกช้าง (เคยเป็นที่พักของข้างสมเด็จพระนเรศวร) บ้านกรุงกรัง (เชื่อพระวงศ์กษัตริย์สุโขทัยมาซ่อนสุ่มไพร่พล) บ้านหมื่นแสง (ตั้งชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่ พลฯ วิมล หมื่นแสง ซึ่งเสียชีวิตในสมรภูมิตั้งบ้านร่มเกล้า) เป็นต้น
6. ตั้งนามเหตุการณ์ในขณะแรกตั้งหมู่บ้าน เช่น บ้านช่อง (มีโจรมาซ่อนสุ่มกำลัง) บ้านทัพยายเชียง (บริเวณที่บ้านพังลงมาทับยายเชียงตาย) เป็นต้น
7. ตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง เช่น บ้านศรีเจริญ (นางเจริญเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเป็นคนแรก) บ้านคลองตาก (ตากเป็นผู้ขุดคลอง) เป็นต้น
8. ตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น บ้านหนองเต่า (มีเต่ามาก) บ้านปลักแรด (มีแรดมาก) บ้านวังปลาตุก (มีปลาตุกมาก) เป็นต้น
9. ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ เช่น บ้านหนองถ่าน (มีอาชีพเผาถ่าน) เป็นต้น
10. ตั้งตามความเชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล เช่น บ้านทรัพย์เจริญ (มีทรัพย์สมบัติมากมาย) บ้านไร่พัฒนา (จะมีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นกว่าเดิม) เป็นต้น
11. ตั้งตามอาณาเขตของสถานที่ เช่น บ้านท้ายยาง (บ้านตั้งอยู่ท้ายต้นยาง) บ้านใหม่ใต้ (บ้านตั้งใหม่อยู่ทางทิศใต้) เป็นต้น
12. ตั้งตามเสียงคำเดิมที่เพี้ยนไป เช่น บ้านท่าทอง เดิมชื่อบ้านลำทอง บ้านปากคลอง เดิมชื่อ บ้านป่าคลอง
13. ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น บ้านหนองเขาควาย (ควายขวิดพื้นดินจนกลายเป็นหนองน้ำ) บ้านวังตาบัว (มีวังน้ำลึกหน้าบ้านตาบัว) เป็นต้น

สรุปได้ว่า การกำหนดภูมินาม ภาษาที่ใช้กำหนดเป็นชื่อสถานที่สะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมไม่ด้านใดก็ตามหนึ่งเสมอ ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดเรื่องความหมายของคำ ประวัติความเป็นมา ลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพ สะท้อนสภาพสังคม และการทำมาหากิน การดำเนินวิถีชีวิตของชนพื้นเมือง ซึ่งจะมีความเกี่ยวพันกับขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี และวัฒนธรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้การแบ่งประเภทภูมินามของ เสน่หา บุญรักษ์ และ ทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ซึ่งการแบ่งประเภทภูมินามมีความสอดคล้องกับจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการแบ่งประเภท ดังนี้

1. ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2. ตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
3. ตั้งตามพันธุ์ไม้
4. ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
5. ตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
6. ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

การศึกษาภูมินาม ศึกษาจากลักษณะชื่อที่ปรากฏ โดยนำมาแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 6 ประเภท เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะภูมินามของแต่ละสถานที่ ทำให้การจัดประเภทภูมินามแต่ละสถานที่ที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ภูมินามแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ เช่น อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลหนองเต่า (หนองน้ำที่มีเต่าอาศัยเป็นจำนวนมาก) ตำบลหนองแก (หนองน้ำของแก) ตำบลหาดทะนง (บริเวณที่มีการจับปล้น) ตำบลน้ำซึม (บ่อน้ำซึม) อำเภอทัพทัน ตำบลหนองกลางดง (หนองน้ำขนาดใหญ่กลางดง) ตำบลหนองสระ (สระที่ชาวบ้านช่วยกันขุด) อำเภอสว่างอารมณ์ ตำบลหนองหลวง (หนองน้ำของหลวงที่ใช้ร่วมกัน) อำเภอหนองขาหย่าง ตำบลห้วยรอบ (ลำห้วยรอบหมู่บ้าน) อำเภอหนองฉาง ตำบลหนองฉาง (มีหนองน้ำจำนวนมาก) อำเภอห้วยคต ตำบลห้วยคต (มีลำห้วยพาดผ่าน) และอำเภอบ้านไร่ ตำบลห้วยแห้ง (มีลำห้วยที่แห้งแล้งในหน้าแล้ง)

2. ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม เช่น อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลเกาะเทโพ (เป็นเกาะ มีปลาเทโพชุกชุม) ตำบลดอนขวาง (มีต้นไม้ขวางทางเดิน) ตำบลโนนเหล็ก (พื้นที่เป็นโนน) ตำบลเนินแจง (พื้นที่เป็นเนิน) ตำบลทุ่งใหญ่ (มีต้นไม้มาก) อำเภอหนองฉาง ตำบลเขากวางทอง (ภูเขาชื่อเขากวางทอง) ตำบลเขาบางแกรก (ภูเขาชื่อเขาบางแกรก) อำเภอหนองขาหย่าง ตำบลดงขวาง (พื้นที่ป่าดงดิบ) และอำเภอลานสัก ตำบลน้ำรอบ (มีลำน้ำล้อมรอบ)

3. ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ เช่น อำเภอหนองขาหย่าง ตำบลหนองไผ่ (ต้นไผ่) ตำบลท่าโพ (ต้นโพ) ตำบลหมกแถว (ต้นมะหมก) ตำบลดอนกลอย (ต้นกลอย) อำเภอหนองฉาง ตำบลหนองยาง (ต้นยาง) ตำบลทุ่งพง (ต้นพง) ตำบลทุ่งโพ (ต้นโพธิ์) ตำบลหนองสรวง (ต้นสรวง) อำเภอทัพทัน ตำบลหนองกระทุ่ม (ต้นกระทุ่ม) ตำบลหนองหญ้าปล้อง (ต้นหญ้าปล้อง) ตำบลเขาน้ำฝอย (ต้นไม้ฝอย) อำเภอลานสัก ตำบลป่าอ้อ (ต้นดอกอ้อ) อำเภอลานสัก (ต้นสัก) ตำบลประดู่ยืน (ต้นประดู่) อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลหนองไผ่แบน (ต้นไผ่) ตำบลสะแกกรัง (ต้นสะแก) อำเภอสว่างอารมณ์ ตำบลไผ่เขียว (ต้นไผ่) ตำบลบ่อยาง (ต้นยาง) และอำเภอบ้านไร่ ตำบลหนองจอก (ต้นจอก)

4. ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ เช่น อำเภอทัพทัน ตำบลทุ่งนาไทย (หนองตาไทยที่ใช้ในการเกษตร) ตำบลตุ๊กตุ้ (ทำตุ๊กไม้ใช้ในการล่าสัตว์) ตำบลโคกหม้อ (การย้อมผ้าด้วยครั่ง) อำเภอหนองขาหย่าง ตำบลหนองขาหย่าง (ใช้กะโหลกหรือโพงพางในการวิดน้ำ) ตำบลทุ่งพิ้ง (การอพยพของตระกูลนายพิ้ง) อำเภอบ้านไร่ ตำบลคอกควาย (การเลี้ยงควาย) ตำบลหนองบ่มกล้วย (การค้าขายกล้วย) อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลท่าซุง (การค้าขายท่อนซุง) และอำเภอห้วยคต ตำบลสุขฤทัย (ความอุดมสมบูรณ์)

5. ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน เช่น อำเภอหนองฉาง ตำบลบ้านเก่า (ชุมชนชาวมอญที่อพยพมาอยู่) ตำบลหนองนางนวล (กระบือที่นอนวนนอนตายในหนอง) ตำบลอุทัยเก่า (ด้านสำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา) อำเภอบ้านไร่ ตำบลทัพหลวง (ที่ตั้งกองทัพหลวงของทหารไทย) ตำบลเจ้าวัด (ชาวกะเหรี่ยงที่ย้ายมาอยู่) ตำบลเมืองการุ้ง (เมืองการุ้งโบราณ) อำเภอสว่างอารมณ์ ตำบลสว่างอารมณ์ (การสู้รบกันกับกองทัพพม่าที่มาสว่างสถานที่นี้) ตำบลพลวงสองนาง (โพรงที่ซ่อนหญิงสาว) อำเภอลานสัก ตำบลทุ่งนางาม (การส่งประกวดสาวงาม) ตำบลระบำ (มีเขานางรำ) อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลหนองพังค่า (เกิดการทะเลาะวิวาทและฆ่ากัน) อำเภอทัพทัน ตำบลทัพทัน (สถานที่ตั้งกองทัพ) และอำเภอหนองขาหย่าง ตำบลหลุมเข้า (การขุดหลุมฝังข้าวไว้)

6. ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น เช่น อำเภอบ้านไร่ ตำบลบ้านบึง (การอพยพมาจากเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว) ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน (แยกมาจากตำบลวังหิน) ตำบลบ้านไร่ (พื้นที่อุดมสมบูรณ์ การอพยพมาจากเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว) ตำบลวังหิน (หินก้อนใหญ่อยู่กลางสระน้ำ) ตำบลหุซ้าง (แยกมาจากตำบลทัพหลวง) ตำบลแก่นมะกรูด (การอพยพของชาวบ้านกะเหรี่ยง) อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลอุทัยใหม่ (สถานที่ราชการ) อำเภอทัพทัน ตำบลหนองยายดา (สถานที่ตั้งวัดหนองกระดี่) และอำเภอห้วยคต ตำบลทองหลาง (ชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง)

จะเห็นได้ว่า ภูมินามของจังหวัดอุทัยธานีมีความน่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จะทำให้นักเรียนเกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าของท้องถิ่น ตลอดจนอนุรักษ์ถึงความเป็นอุทัยธานี ผู้ศึกษาจึงได้นำมาเป็นเนื้อหาในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมท้ายบทที่ 1

ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่านได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมินามมีความหมายว่าอย่างไร

.....

.....

2. เสน่ห์หา บุณยรักษ์ และทิพย์สุตา นัยทรัพย์ (2542) ได้แยกประเภทของภูมินามออกเป็นกี่ประเภท

.....

.....

3. การแบ่งประเภทของภูมินามจังหวัดอุทัยธานี แบ่งได้เป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

4. จังหวัดอุทัยธานีมีการแบ่งประเภทภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน กี่ตำบล

.....

.....

5. จงสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับการแบ่งประเภทภูมินามของจังหวัดอุทัยธานีในรูปแบบแผนภาพความคิด

.....

.....

.....

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลศึกษาในด้านประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุทัยธานี ที่ตั้ง อาณาเขตแผนที่ เขตการปกครอง ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล มาดังนี้

ตำนานดั้งเดิมกล่าวไว้ว่า ในสมัยกรุงสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองนั้น ท้าวมหาพรหมได้เข้ามาสร้าง เมืองที่บ้านอุทัยเก่า คือ อำเภอหนองฉางในปัจจุบันนี้ แล้วพาคณะไทยเข้ามาอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านคนมอญ และคนกะเหรี่ยง จึงเรียกว่า "เมืองอุไทย" ตามกลุ่มหรือที่อยู่ของคนไทยซึ่งพากันตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างหนาแน่นมีพืชพันธุ์และอาหารอุดมสมบูรณ์กว่าแห่งอื่น ต่อมากระแสน้ำเปลี่ยนทางเดินและเกิดคันดินน้ำ เมืองอุไทยจึงถูกทิ้งร้าง จนในที่สุด พระตะเบิดได้เข้ามาปรับปรุงเมืองอุไทย โดยขุดที่เก็บกักน้ำไว้ใกล้เมือง และพระตะเบิดได้เป็นผู้ปกครองเมืองอุไทยเป็นคนแรกในสมัยกรุงศรีอยุธยา

เมืองอุไทยต่อมาได้เรียกกันเป็น "เมืองอุไทย" คาดว่าเพี้ยนไปตามสำเนียงชาวพื้นเมืองเดิม ได้มีฐานะเป็นหัวเมืองด่านชั้นนอก มีพระพลสงครามเป็นนายด่านแม่กลอง และพระอินทรเดชเป็น นายด่านหนองหลวง (ปัจจุบันแม่กลองคืออำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และหนองหลวงคือตำบลหนองหลวง อำเภออุ้มผาง) คอยดูแลพม่าที่จะยกทัพมาตามเส้นทางชายแดนด่านแม่ละเมา

ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ (พ.ศ. 2148 - 2163) ได้โปรดเกล้าฯ ให้บัญชาตีอำนาจ การใช้ตราประจำตำแหน่ง มีบัญชาการตามหัวเมืองนั้น ได้ระบุในกฎหมายเกาลักษณะพระธรรมนูญว่า "เมืองอุไทยธานี เป็นหัวเมืองชั้นแถมหาดไทย"

เมืองอุไทยธานีเป็นเมืองที่อยู่บนที่ดอนและลึกเข้าไป ไม่มีแม่น้ำสายใหญ่และไม่สามารถติดต่อทางเรือได้ ดังนั้นชาวเมืองจึงต้องขนข้าวบรรทุกเกวียนมาลงที่แม่น้ำ จึงทำให้พ่อค้าพากันไปตั้งยั้งฉางรับซื้อ ข้าวที่ริมแม่น้ำจนเป็นหมู่บ้านใหญ่ เรียกว่าหมู่บ้าน "สะแกกรัง" เนื่องจากเป็นพื้นที่มีป่าสะแกขึ้นเต็มริมน้ำ และมีต้นสะแกใหญ่อยู่กลางหมู่บ้าน บ้านสะแกกรัง ชาวจีนเรียกเพี้ยนเป็น "ซีเกียกั้ง" เป็นตลาดซื้อข้าวที่มี พ่อค้าคนจีนนิยมไปตั้งบ้านเรือนและยั้งฉาง ต่อมาในระยะหลังได้มีเจ้านายและขุนนางมาตั้งบ้านเรือนอยู่

เพราะความสะดวกในการกะเกณฑ์สิ่งของส่งเมืองหลวงซึ่งเป็นจำพวกมูลค่างคาว ไม้ซุง กระจวาน และช้างป่า อีกทั้งยังมีช่องทางในการค้าข้าวอีกด้วย

ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ (พ.ศ. 2251 - 2275) นั้น จมื่นมหาสนิท (ทองคำ) ซึ่งย้ายมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสะแกกรังนั้น ได้รับแต่งตั้งเป็นพระยาราชนิกุล และต่อมาได้กำเนิดบุตรชายคนโตชื่อ "ทองดี" เกิดที่สะแกกรัง สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกฯ พระนามเดิม ทองดี เดิมทรงรับราชการในแผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3 (พระเจ้าบรมโกศ) ได้ดำรงตำแหน่งพระอักษรสุนทร เสมียนตรากรมมหาดไทย ถึงรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาที่ 3 (พระเจ้าเอกทัศ) พม่ายกกองทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยาเกิดการระส่ำระสายแตกสามัคคีในพระนคร จึงทรงอพยพครอบครัวไปรับราชการกับเจ้าเมืองพิษณุโลก ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพระยาจักรีศรีอครักษ์ สมุหนายกอัครมหาเสนาบดี อภัยพิริยปรากรมพาหุ ต่อมาทรงพระประชวร สิ้นพระชนม์ในเมืองพิษณุโลก บุตรชายชื่อ "ทองด้วง" ภายหลังได้รับราชการเป็นสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกปราบจลาจลในกรุงธนบุรี และสถาปนาเป็นกษัตริย์ราชวงศ์จักรีปกครองแผ่นดิน ทรงพระนามว่า "พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก" ทรงอัญเชิญพระอัฐิส่วนหนึ่งประดิษฐาน ณ หอพระในพระบรมมหาราชวัง เพื่อให้พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการถวายบังคมในพระราชพิธี ถือน้ำพระพิพัฒน์สัจจาในฐานะสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกแห่งราชวงศ์จักรี พระอัฐิอีกส่วนหนึ่ง กรมพระราชวังบวร มหาสุรสิงหนาท อัญเชิญเข้าประดิษฐานในพระเจดีย์ทองในพระมณฑปวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ มีประเพณีที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งเครื่องทองน้อย เพื่อสักการบูชาทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนิน

2. ที่ตั้งอาณาเขต

จังหวัดอุทัยธานี ตั้งอยู่ตอนล่างสุดของ ภาคเหนือ บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำสะแกกรัง มีพื้นที่ 6,730,245 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 222 กิโลเมตร

ทิศเหนือ	ต่อกับอำเภอเมือง อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์อำเภอโมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก อำเภอสังขละบุรี และอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

3. เขตการปกครอง

จังหวัดอุทัยธานี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองอุทัยธานี	2. อำเภอสว่างอารมณ์
3. อำเภอหนองขาหย่าง	4. อำเภอทัพทัน
5. อำเภอหนองฉาง	6. อำเภอลานสัก
7. อำเภอห้วยคต	8. อำเภอบ้านไร่

อำเภอเมืองอุทัยธานี ทั้ง 14 ตำบล

ลำดับ	ชื่อตำบล
1	ตำบลหนองเต่า
2	ตำบลหนองแก
3	ตำบลหาดตะนง
4	ตำบลน้ำซึม
5	ตำบลเกาะเทพ
6	ตำบลดอนขวาง
7	ตำบลโนนเหล็ก
8	ตำบลเนินแจง
9	ตำบลทุ่งใหญ่
10	ตำบลหนองไผ่แบน
11	ตำบลสะแกกรัง
12	ตำบลท่าซุง
13	ตำบลอุทัยใหม่
14	ตำบลหนองฟุ้งค่า

อำเภอสว่างอารมณ์ ทั้ง 5 ตำบล

ลำดับ	ชื่อตำบล
1	ตำบลหนองหลวง
2	ตำบลไผ่เขียว
3	ตำบลบ่อทราย
4	ตำบลสว่างอารมณ์
5	ตำบลพลวงสองนาง

อำเภอหนองขาหย่าง ทั้ง 9 ตำบล

ลำดับ	ชื่อตำบล
1	ตำบลห้วยรอบ
2	ตำบลดงขวาง
3	ตำบลคอนกลอย
4	ตำบลท่าโพ
5	ตำบลหมกแถว
6	ตำบลหนองไผ่
7	ตำบลทุ่งพึ่ง
8	ตำบลหนองขาหย่าง
9	ตำบลหลุมเข้า

อำเภอทัพทัน ทั้ง 10 ตำบล

ลำดับ	ชื่อตำบล
1	ตำบลหนองกลางดง
2	ตำบลหนองสระ
3	ตำบลหนองหญ้าปล้อง
4	ตำบลเขาชีฝอย
5	ตำบลหนองกระทุ่ม
6	ตำบลทุ่งนาไทย
7	ตำบลตลุกคู่
8	ตำบลโคกหม้อ
9	ตำบลหนองยายดา
10	ตำบลทัพทัน

อำเภอหนองฉาง ทั้ง 10 ชื่อ

ลำดับ	ชื่อตำบล
1	ตำบลหนองฉาง
2	ตำบลเขากวางทอง
3	ตำบลเขาบางแกรก
4	ตำบลหนองสรวง

- 5 ตำบลหนองยาง
- 6 ตำบลทุ่งพง
- 7 ตำบลทุ่งโพ
- 8 ตำบลหนองนางนวล
- 9 ตำบลบ้านเก่า
- 10 ตำบลอุทัยเก่า

อำเภอลานสัก ทั้ง 6 ตำบล

ลำดับ		ชื่อตำบล
1	ตำบลน้ำรอบ	
2	ตำบลประดู่ยืน	
3	ตำบลป่าอ้อ	
4	ตำบลลานสัก	
5	ตำบลระบำ	
6	ตำบลทุ่งนางาม	

อำเภอห้วยคต ทั้ง 3 ตำบล

ลำดับ		ชื่อตำบล
1	ตำบลห้วยคต	
2	ตำบลสุขฤทัย	
3	ตำบลทองหลาง	

อำเภอบ้านไร่ ทั้ง 13 ตำบล

ลำดับ		ชื่อตำบล
1	ตำบลห้วยแห้ง	
2	ตำบลคอกควาย	
3	ตำบลหนองปมกล้วย	
4	ตำบลหนองจอก	
5	ตำบลบ้านบึง	
6	ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน	
7	ตำบลบ้านไร่	

8	ตำบลวังหิน
9	ตำบลหุซ้าง
10	ตำบลแก่นมะกรูด
11	ตำบลทัพหลวง
12	ตำบลเจ้าวัด
13	ตำบลเมืองกาฐัง

จังหวัดอุทัยธานีประกอบด้วย 8 อำเภอ โดยอำเภอที่มีตำบลมากที่สุด คือ อำเภอเมืองอุทัยธานี ประกอบด้วย 14 ตำบล รองลงมาคืออำเภอบ้านไร่ มี 13 ตำบล อำเภอทัพทัน และอำเภอหนองฉาง ประกอบด้วย 10 ตำบล อำเภอหนองขาหย่างประกอบด้วย 9 ตำบล อำเภอลานสักประกอบด้วย 6 ตำบล อำเภอสว่างอารมณ์ ประกอบด้วย 5 ตำบล และอำเภอห้วยคต ประกอบด้วย 3 ตำบล รวมทั้งจังหวัดอุทัยธานีมี 70 ตำบล

4. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

เศรษฐกิจจังหวัดอุทัยธานีมีเศรษฐกิจในด้านการผลิต ที่ต้องพึ่งพาดีนฟ้าอากาศ จึงขาดเสถียรภาพที่มั่นคง การเกษตรประชากรจังหวัดอุทัยธานี ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม เช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ไม้ผล และพืชผักต่าง ๆ

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 47.5) รองลงมาคือ ค้าขาย พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับปะรด และในปี 2553 จังหวัดอุทัยธานี มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี มูลค่า 24,801 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ร้อยละ 13.7 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (GPP Per capita) 77,374 บาท / คน เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ร้อยละ 15.5 รายได้ส่วนใหญ่มาจากสาขาเกษตรกรรม มูลค่า 9,878 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.93 โครงสร้างตลาดการเงินในระบบของจังหวัด ประกอบด้วยสถาบันการเงินที่สำคัญ คือ ธนาคารพาณิชย์ 13 สำนักงาน ธนาคารออมสิน 4 สาขา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1 สาขา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 6 สาขา และสถานธนาถบาล 1 แห่ง

สภาพภูมิประเทศ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาลาดเทจากทิศตะวันตกลงมาทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตก เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน และมีสภาพเป็นพื้นที่คุ้มครองเป็นป่าสงวนแห่งชาติ 9 แห่ง วนอุทยาน 2 แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่ง และที่สำคัญมีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง (อยู่ในเขต จังหวัดอุทัยธานี ประมาณ 1.5 ล้านไร่) ซึ่ง UNESCO ได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติที่มี ความหลากหลายทางชีวภาพและมีความอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าหายาก และใกล้สูญพันธุ์อาศัยอยู่ เช่น ควายป่า วัวแดง กระต๊อง ช้าง เป็นต้น รวมทั้งพื้นที่ป่าและภูเขา ทั้งหมด

ประมาณ 2.2 ล้านไร่เศษ ตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ดอนสลั่บพื้นที่ราบลักษณะเป็นลูกคลื่น ทิศตะวันออก เป็นพื้นที่ราบลุ่มที่เกิดจากตะกอนที่แม่น้ำพัดพามาและน้ำหลากท่วมพื้นที่ ทำให้มีความเหมาะสมในการทำ การเกษตร เพาะปลูก มีพื้นที่ประมาณ 2 ล้านไร่เศษ จากลักษณะพื้นที่ดังกล่าวทำให้จังหวัดอุทัยธานี ประสบกับปัญหาขาดแคลนน้ำ ด้านทิศตะวันตก และหากปีใดมีน้ำมากหรือน้ำหลากจะเกิดน้ำท่วมทางด้าน ทิศตะวันออก เป็นประจำ สภาพภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดอุทัยธานีจัดอยู่ในลักษณะร้อนชื้น คือ มีอากาศร้อนชื้นในช่วงฤดูฝนและ แห้งแล้งในช่วงฤดูหนาว โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในฤดูฝน และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว ซึ่งแบ่งฤดูตามระยะเวลาได้ดังนี้ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์จนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนจัด ช่วงเดือน มีนาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนตุลาคม โดยฝนจะตก ด้านทิศ ตะวันตกมากกว่าด้านทิศตะวันออก เนื่องจากอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมและ ดีเปรสชัน ฝนตกชุก มากที่สุดในเดือนกันยายน ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนมกราคม โดยเดือนธันวาคม อากาศจะ หนาวและแห้งแล้งมากที่สุด

กิจกรรมท้ายบทที่ 2

สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนประทับใจประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุทัยธานีในเรื่องใด

.....

.....

2. ประชากรในจังหวัดอุทัยธานีประกอบอาชีพส่วนใหญ่นิยมประกอบอาชีพใด และครอบครัวของนักเรียนประกอบอาชีพใด

.....

.....

3. จังหวัดอุทัยธานีแบ่งเขตการปกครองเป็นกี่อำเภอ และนักเรียนอาศัยอยู่อำเภอใด

.....

.....

4. ตำบลที่นักเรียนอาศัยอยู่มีการจัดอยู่ประเภทใดของภูมิภาค

.....

.....

5. จงสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่อง สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

.....

.....

- ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ จำนวน 2 บท ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

.....

.....

.....

.....

บทที่ 3

ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศของตำบลในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 11 ตำบล 7 อำเภอ ได้ดังนี้

1. ตำบลหนองเต่า ในอดีตกลางหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่ เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติอยู่ มีศาลเจ้าพ่อ เจ้าแม่ปรากฏอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของหนองน้ำ ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นหนองน้ำศักดิ์สิทธิ์ ในอดีตนั้นหนองน้ำแห่งนี้มีสัตว์หลายชนิดอาศัยเป็นจำนวนมาก โดยไม่มีผู้ใดกล้าทำร้ายหรือจับมาเป็นอาหาร และในจำนวนสัตว์ต่าง ๆ นี้เอง มีเต่านาขนาดใหญ่คู่หนึ่ง ซึ่งมาอาศัยอยู่ในหนองน้ำแห่งนี้ และพบแผ่นจารึก 2 แผ่น สลักจารึกว่า "เดือนและดาว" ซึ่งแทนความรักของเต่าคู่นี้ คงมีความรักใคร่ผูกพันกันอย่างมากจึงมีลูกหลานเกิดขึ้นมากเป็นจำนวนมาก หมู่บ้านใกล้เคียงเมื่อพบเห็นเต่าตามป่าตามท้องนา ก็จะนำมาปล่อยในหนองน้ำแห่งนี้ จำนวนเต่าได้เพิ่มมากขึ้น จึงเรียกหนองน้ำนี้ว่า "หนองเต่า" สืบเนื่องถึงหมู่บ้าน จึงชื่อว่า "หมู่บ้านหนองเต่า"

หนองน้ำศักดิ์สิทธิ์

ลำห้วยบริเวณบ้านหนองแก

2. ตำบลหนองแก ในอดีตมีผู้คนอพยพเข้ามาอาศัยเป็นจำนวนมาก โดยปกติแล้วคนเราชอบอาศัยใกล้แหล่งน้ำ แหล่งน้ำที่ว่า คือ หนองน้ำใหญ่และลึกมาก น้ำจะหลากมาสู่ท้องนา ของตำบลหนองแก ปัจจุบันหนองน้ำหนองแกได้ถูกทับถมไปหมดแล้ว มีเพียงลำห้วยพาดผ่าน จะมีน้ำก็เมื่อถึงฤดูฝนเท่านั้น

3. **ตำบลหาดทอง** สมัยก่อนการเดินทาง สัญจรของหมู่บ้านใช้ทางน้ำเป็นหลัก บริเวณของหาดทอง เป็นจุดบรรจบของแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสะแกกรัง ทำให้บริเวณนี้ตื่นเงินมีหาดขึ้นทำให้จุดนี้มีการจับปลาน อยู่เสมอ ทำให้ผู้ที่ผ่านไปมาบริเวณนี้ต้องระมัดระวัง และต้องอ่อนน้อมถ่อมตน จึงเป็นตำนานเล่าขานกันมา เรียกบริเวณนี้ว่า บ้านหาดทอง จนถึงปัจจุบัน

บริเวณหาดทอง

องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำซึม

4. **ตำบลน้ำซึม** สมัยก่อนตามหมู่บ้านจะมี บ่อน้ำประจำหมู่บ้าน เพื่อไว้กินไว้ใช้ พอถึงฤดูแล้งน้ำ ในบ่อตามหมู่บ้านใกล้เคียงจะแห้งเกือบทุกบ่อ เหลือเพียงบ่อเดียวในตำบลน้ำซึม จะมีน้ำไหลซึม ออกมาทั้งปี ไม่มีวันแห้ง ทุกคนในบ้านต่าง ๆ จึงพากัน มาใช้น้ำในบ่อนี้ และเรียกชื่อกันมาว่าตำบลน้ำซึม ปัจจุบันบ่อน้ำแห่งนี้ไม่มีแล้ว

อำเภอเมืองอุทัยธานี มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 4 ชื่อ ได้แก่ ตำบลหนองเต่า ตำบลหนองแก ตำบลหาดทะนง และตำบลน้ำซึม

หนองน้ำบ้านหนองกลางดง

5. **ตำบลหนองกลางดง** เมื่อสมัยก่อน มีการ เล่าขานกันต่อ ๆ มาว่า แต่ก่อนยังเป็นดงป่าทึบมี พันธุ์ไม้หลายชนิดที่ชาวบ้านได้มาตัดไม้แถวนี้และ อาศัยน้ำกินในหนองน้ำแห่งนี้ เพราะน้ำในหนองน้ำนี้ มีน้ำตลอดปีไม่แห้ง ประกอบกับชาวบ้านที่ชอบล่าสัตว์ ก็ต้องอาศัยน้ำในหนองนี้ หนองน้ำนี้เป็นหนองน้ำที่ใหญ่ อยู่กลางป่าทึบ จนสภาพป่าหมดไปชาวบ้านก็เรียกกัน ติดปากกันมา จนถึงปัจจุบันนี้ว่า "หนองกลางดง"

6. ตำบลหนองสระ ประวัติความเป็นมาที่แน่นอนไม่ได้มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพียงแต่ได้รับฟังคำบอกเล่าของผู้อาวุโสสืบต่อกันมาว่า เดิมที่บ้านหนองสระมีหนองน้ำอยู่ ครั้นเมื่อพม่ายกทัพมา ชาวบ้านจึงได้ช่วยกันขุดสระไว้เป็นที่หลบภัย หลังจากนั้นเรียกกันติดปากต่อมาว่า "บ้านหนองสระ" มาจนถึงปัจจุบัน

สระน้ำบ้านหนองสระ

อำเภอทัพทัน มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองกลางดง และตำบลหนองสระ

หนองหลวง

7. ตำบลหนองหลวง โดยมีประวัติเล่าสืบต่อกันมาว่า ในบริเวณตำบลมีหนองน้ำขนาดใหญ่ เป็นแหล่งน้ำใช้อุปโภค-บริโภคร่วมกัน เป็นของสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงได้เรียกว่า "หนองหลวง" และใช้เป็นชื่อตำบลหนองหลวงมาจนถึงปัจจุบันนี้ เดิมตำบลหนองหลวงขึ้น กับ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ภายหลังได้มีการตั้งกิ่งอำเภอสว่างอารมณ์จึงแยกมาขึ้นกับอำเภอสว่างอารมณ์

อำเภอสว่างอารมณ์ มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองหลวง

8. ตำบลห้วยรอบ เป็นตำบลที่มีความอุดมสมบูรณ์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีตระกูลใหญ่ 3 ตระกูล ได้แก่ ตระกูลพันธ์เขียน ตระกูลคงห้วยรอบ และตระกูลจิระดิษฐ์ มาตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ พื้นที่แห่งนี้ พื้นที่ดินมีลำห้วยล้อมรอบจึงเรียกว่า "บ้านห้วยรอบ" ปัจจุบันลำห้วยตื้นเขินลงไปมากคงเห็นสภาพเป็นเพียงลำคลองเล็ก ๆ เท่านั้น ปัจจุบันตำบลห้วยรอบ

ลำห้วยบริเวณบ้านห้วยรอบ

อำเภอหนองขาหย่าง มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลห้วยรอบ

9. ตำบลหนองฉาง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา เนื่องจากพื้นที่มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ในอดีตทำนาด้วยน้ำฝน ซึ่งในเขตตำบลหนองฉางจะทำนาก่อนตำบลอื่น ๆ ผลผลิตมีความอุดมสมบูรณ์มีหนองน้ำมาก จึงได้ชื่อว่าตำบล "หนองฉาง" แต่ในปัจจุบันแห้งแล้งน้ำเพื่อการเกษตรได้ลดน้อยลงมาก เนื่องจากฝนขาดช่วง และมีการกักเก็บน้ำทำให้ตำบลหนองฉางขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ที่ว่าการอำเภอหนองฉาง

อำเภอหนองฉาง มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองฉาง

10. ตำบลห้วยคต เดิมเป็นหมู่บ้านขึ้นอยู่กับตำบลวังหิน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ต่อมาได้แยกเป็นตำบลห้วยคต แต่ยังคงขึ้นอยู่กับอำเภอบ้านไร่ เนื่องจากพื้นที่ของตำบลห่างไกลอำเภอมาก ทำให้การบริหารงานราชการที่จะอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ในปี พ.ศ. 2527 จึงได้แยกออกมาเป็นกิ่งอำเภอห้วยคต และได้แยกเป็น 3 ตำบลดังเช่นปัจจุบัน สาเหตุแห่งการตั้งชื่อสันนิษฐานมาจากลักษณะทางภูมิประเทศของตำบลห้วยคตที่มีลำห้วยพาดผ่าน

ลำห้วยที่คตเคี้ยว

อำเภอห้วยคต มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลห้วยคต

ลำห้วยอีพู่ (ถ่ายช่วงหน้าฝน)

11. ตำบลห้วยแห้ง เดิมราษฎรอพยพมาจากตำบลทัพหลวง มาตั้งชุมชนอยู่ที่คลองอีพู่ ตำบลห้วยแห้ง มี 7 กลุ่มบ้าน แต่ละกลุ่มบ้านจะมีพ่อแก่บ้านหรือหัวหน้ากลุ่ม ปัจจุบันคือตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน สาเหตุการเรียกชื่อ "ห้วยแห้ง" เนื่องจากจากชุมชนที่ตั้งอยู่ที่นี่ น้ำในลำห้วยอีพู่ เกิดแห้งแล้ง ในฤดูแล้งทำให้ขาดแคลนน้ำ จึงเรียกชื่อ "ห้วยแห้ง"

อำเภอบ้านไร่ มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลห้วยแห้ง

จะเห็นได้ว่าจังหวัดอุทัยธานีมีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ 7 อำเภอ 11 ตำบล ซึ่งอำเภอเมืองอุทัยธานีมีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ มากที่สุดถึง 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองเต่า ตำบลหนองแก ตำบลหาดตะนง ตำบลน้ำซึม รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่อำเภอทัพทัน มี 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองกลางดง ตำบลหนองสระ และ 4 อำเภอที่มีการตั้งภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ได้แก่ อำเภอสว่างอารมณ์ ตำบลหนองหลวง อำเภอหนองขาหย่าง ตำบลห้วยรอบ อำเภอหนองฉาง ตำบลหนองฉาง อำเภอห้วยคต ตำบลห้วยคต และอำเภอบ้านไร่ ตำบลห้วยแห้ง จะเห็นว่าลักษณะภูมิประเทศมีผลต่อการตั้งภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี

กิจกรรมท้ายบทที่ 3

ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าการตั้งชื่อภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ชื่อใดเหมาะสมกับประวัติมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

2. นักเรียนประทับใจการการตั้งชื่อภูมินามของตำบลใด เพราะเหตุใด

.....

.....

3. ภูมินามตำบลหนองเต่าและหนองหลวง มีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

4. จากที่มาของตำบลหนองหลวง นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

5. ถ้านักเรียนจะตั้งชื่อตำบลใหม่ นักเรียนจะเลือกตั้งชื่อตำบลอะไร เพราะเหตุใด

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศในรูปแบบแผนภาพความคิด

.....

.....

.....

บทที่ 4

ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม

ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมของตำบลในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 9 ตำบล 4 อำเภอ เรียงตามลำดับได้ดังนี้

1. ตำบลเกาะเทโพ พื้นที่ตำบลเกาะเทโพเป็นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมขังทั้งตำบล ในอดีตตำบลเกาะเทโพมีลักษณะเป็นอ่าว แม่น้ำมีปลาชุกชุมมาก โดยเฉพาะปลาเทโพจึงเรียกขานกันว่า ตำบลเกาะเทโพ ตำบลเกาะเทโพแยกมาจากจังหวัดชัยนาทเมื่อปี 2480

เกาะเทโพ

บ้านดอนขวาง

ราษฎรส่วนใหญ่อพยพมาจากชัยนาท นครสวรรค์และที่อื่น ๆ มีชื่อหมู่บ้าน 2 ชื่อคือ บ้านท่ารากหวาย และบ้านเกาะเทโพ ตำบลเกาะเทโพอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองห่างจากอำเภอประมาณ 5 กิโลเมตร พื้นที่ของตำบลเป็นที่ราบลุ่ม อยู่ระหว่างแม่น้ำสะแกกรังและแม่น้ำเจ้าพระยา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา

2. ตำบลดอนขวาง หมู่บ้านส่วนใหญ่อยู่บริเวณด้านทิศตรงเขาสะแกกรัง ซึ่งแต่เดิมเข้าเมืองนั้น

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

เป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะมีพื้นที่เป็นป่าปกคลุม

บ้านโนนเหล็ก

3. ตำบลโนนเหล็ก แต่ก่อนชาวบ้านแถบนี้เรียกกันว่าตำบลเนินเหล็ก แต่ต่อมาเรียกเพี้ยนมาเป็นโนนเหล็ก ก็เลยเรียกชื่อนี้มาตลอดจนถึงปัจจุบัน สภาพพื้นที่ของ ตำบลเป็นที่ราบลุ่ม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์

4. ตำบลเนินแจง แต่เดิมขึ้นอยู่กับอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ต่อมาได้โอนเขตการปกครองมาขึ้นอยู่กับอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งบริเวณนี้มีต้นแจงขึ้นอยู่บนเนินดินเป็นจำนวนมาก และเนินดินแห่งนี้ชาวบ้านเรียกกันว่า "เนินและ" ต่อมาพูดเพี้ยนเป็น "เนินแจง" จนถึงปัจจุบันนี้

บ้านเนินแจง

บ้านทุ่งใหญ่

5. ตำบลทุ่งใหญ่ แต่เดิมเป็นบริเวณพื้นที่ทุ่งกว้างเขียวขจีด้วยต้นไม้นานาพันธุ์ และทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ มีนกนานาพันธุ์ และสัตว์ป่า ทำให้ผู้ที่ผ่านไปมาบริเวณนี้เรียกชื่อบริเวณนี้ว่า ทุ่งใหญ่ ตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน

อำเภอเมืองอุทัยธานี มีการตั้งภูมินามตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะเทโพ ตำบลดอนขวาง ตำบลโนนเหล็ก ตำบลเนินแจง และตำบลทุ่งใหญ่

เขากวางทอง

6. ตำบลเขากวางทอง เดิมตำบลเขากวางทอง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองของตำบลทุ่งโพ ต่อมาได้มีการแบ่งแยกตำบลขึ้นใหม่ โดยใช้ชื่อของภูเขา กวางทอง มาเป็นชื่อของตำบล โดยมีชื่อว่า ตำบล เขากวางทอง

เขາบางแกรก

7. ตำบลเขາบางแกรก แต่เดิมที่ผ่านมาเป็นจุดพักแรมของพ่อค้าที่จะนำสินค้าไปขายยังตัวเมืองอุทัยเก่า เพราะว่าบริเวณดังกล่าวมีลำธารสายใหญ่ และเขาตั้งอยู่ใกล้ และวัดเก่าแก่ตั้งอยู่ชื่อว่าวัดเขาบางแกรก และเป็นต้นกำเนิดของชุมชนดั้งเดิม จึงเรียกเป็นตำบลเขาบางแกรก

ภูมินามอำเภอหนองฉาง มีการตั้งภูมินามตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม 2 ชื่อ ได้แก่ ตำบลเขากวางทอง และเขาบางแกรก

8. ตำบลดงขวาง ที่ใช้ชื่อนี้เพราะสมัยก่อนเป็นพื้นที่ติดกับป่าดงดิบ และพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งสันนิษฐานว่า ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ดั้งเดิมย้ายมาจากบ้านเก่าเขากระจิว เขตจังหวัดกาญจนบุรี โดยการนำของแม่เฒ่าจิ้น คำจิ้นศรี

บ้านดงขวาง

อำเภอหนองขาหย่าง มีการตั้งภูมินามตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลดงขวาง

9. ตำบลน้ำรอบ เดิมอยู่ในเขตการปกครองของตำบลประจักษ์ ในปี พ.ศ. 2533 ได้แยกออกมาจัดตั้งเป็นตำบลน้ำรอบ มีหมู่บ้านครั้งแรกจำนวน 9 หมู่บ้าน และได้ยกฐานะเป็น อบต. เมื่อ 2 มีนาคม 2538 จนถึงปัจจุบันนี้ มีหมู่บ้าน 16 หมู่บ้าน และกำลังดำเนินการแยกหมู่บ้านใหม่อีก 2 หมู่บ้าน รวมเป็น 18 หมู่บ้าน เหตุแห่งการตั้งชื่อสันนิษฐานมาจากสภาพภูมิศาสตร์ที่มีน้ำล้อมรอบหมู่บ้าน ซึ่งน้ำนี้มีความสำคัญกับชาวบ้านมาก

บ้านน้ำรอบ

อำเภอลานสัก มีการตั้งภูมินามตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลน้ำรอบ จะเห็นได้ว่าภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี มีการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม 4 อำเภอ 9 ตำบล จะเห็นได้ว่าอำเภอเมืองอุทัยธานี มีการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมมากที่สุดถึง 5 ตำบล ซึ่งได้แก่ ตำบลเกาะเทโพ ตำบลดอนขวาง ตำบลโนนเหล็ก ตำบลเนินแจง รองลงมาคือ อำเภอหนองฉาง มีการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม จำนวน 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลเขากวางทอง ตำบลเขาบางแกรก และอีก 2 อำเภอที่มีการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม ได้แก่ อำเภอหนองขาหย่าง ตำบลดงขวาง และอำเภอลานสัก ตำบลน้ำรอบ จะเห็นว่าลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีผลต่อการตั้งภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี

กิจกรรมท้ายบทที่ 4

ภูมินามชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากที่มาของชื่อตำบลเกาะเทโพ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

2. ตำบลทุ่งใหญ่มีภูมินามมาจากอะไร

.....

.....

3. หากนักเรียนจะตั้งชื่อตำบลใหม่ 1 ตำบล นักเรียนจะเลือกตั้งตำบลไหน เพราะเหตุใด

.....

.....

4. การตั้งชื่อภูมินาม ตำบลเขาบางแกรก และ ตำบลเขากวางทอง มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

5. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม

.....

.....

- ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเลือก 1 ตำบลที่นักเรียนชอบมากที่สุด จากเรื่องภูมินามชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม สรุปความรู้ที่ได้ พร้อมวาดภาพประกอบ

.....

.....

.....

.....

บทที่ 5

ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้

ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ของตำบลในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 21 ตำบล 8 อำเภอ เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้

1. ตำบลหนองไผ่ เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอหนองขาหย่าง ที่ได้จัดตั้งมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่โบราณมีเจดีย์สมัยทวาราวดี สร้างอยู่กลางสระน้ำ 50 ไร่ บริเวณที่มีต้นไผ่ขึ้นมาก และมีนกเป็ดน้ำอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อมีคนอพยพมาตั้งบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้นจนทุกวันนี้

บ้านหนองไผ่

ต้นไผ่

2. ตำบลดอนกลอย เป็นอีกตำบลหนึ่งของอำเภอหนองขาหย่างที่ได้รับการแต่งตั้งมาตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งมีคนเฒ่าคนแก่เล่าสืบต่อกันมาแต่โบราณว่าแต่เดิมมีการอพยพมาตั้งถิ่นฐานเนื่องจากบริเวณหมู่บ้านในปัจจุบันเป็นป่าที่มีต้นกลอยขึ้นอยู่โดยทั่วไปและเป็นอาหารที่ชาวบ้านชอบกินแทนข้าวได้ ต่อมาเมื่อมีการอพยพมาอยู่เป็นจำนวนมากจึงตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้นมา และเป็นตำบลดอนกลอยมาจนกระทั่งทุกวันนี้

บ้านดอนกลอย

ต้นกลอย

3. **ตำบลท่าโพ** บ้านท่าโพ เป็นหมู่บ้านคนไทยที่เก่าแก่ สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในสมัยตอปลายกรุงศรีอยุธยา ราวพุทธศักราช 2304 ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ป่าดงดิบมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ชุกชุม และมีหนองน้ำให้สัตว์อาศัยอยู่กินโดยเฉพาะวัวแดงจึงเรียกหนองน้ำนี้ว่า "หนองวัวแดง" ปัจจุบันนี้คือหนองประแดง ต่อมาได้มีผู้คนเข้ามาอาศัยเรียกบ้านนี้ว่า "ท่าโค" (ท่าวัวแดงลงกินน้ำ) ภายหลังได้เรียกเพี้ยนเป็น "บ้านท่าโพ" จนถึงปัจจุบันอีกนัยหนึ่ง เนื่องจากบริเวณกลางหมู่บ้านมีต้นโพธิ์ใหญ่มีสายพันธุ์ของพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยา"นามว่า โพธิ์พันธุ์ศรี" และบริเวณนี้เดิมเป็นด่านชุมทางข้ามระหว่าง อยุธยา กับ เชียงใหม่ จึงได้ชื่อบ้านนี้ว่า "บ้านท่าโพธิ์พันธุ์ศรี" ต่อมาเรียนสั้น ๆ ว่า "บ้านท่าโพ" ในปัจจุบัน

วัดท่าโพ

ต้นโพธิ์

วัดหมกแกว

4. **ตำบลหมกแกว** ที่เรียกว่าตำบลหมกแกว เนื่องจากมีประชาชนอพยพมาตั้งถิ่นฐานทำมาหากิน บริเวณบ้านหมกแกว หมู่ที่ 1 ซึ่งบริเวณดังกล่าวจะมีต้นมะหมกขึ้นมากมาย ประชาชนได้โค่นต้นมะหมกนำมาปลูกบ้านเรือนกันมาก อยู่เรียงรายเป็นแถว ๆ เหมือนการจัดสรรที่ดินดูเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นแถว จึงเรียกชื่อตำบลว่า ตำบลหมกแกวตามชื่อ ต้นมะหมก จนถึงปัจจุบัน

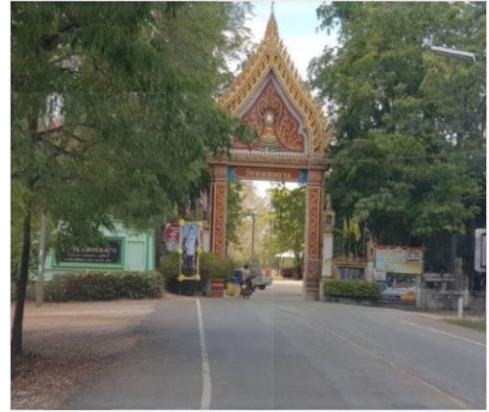
ต้นหมกแกว

อำเภอหนองขาหย่าง มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองไผ่ ตำบลดอนกลอย ตำบลท่าโพ และตำบลหมกแกว

5. ตำบลหนองยาง เดิมชื่อไม้ปรากฏหลักฐานแน่นอน แต่มีการเล่าสืบต่อมากันว่าบ้านหนองยาง หมู่ที่ 5 มีหนองน้ำ 1 แห่ง กว้างใหญ่มาก และมีต้นยางขึ้นอยู่บริเวณรอบ ๆ หนองน้ำแห่งนี้เป็นจำนวนมาก ต่อมาทางราชการได้จัดให้มีการตั้งชื่อตำบลขึ้นจึงใช้ชื่อว่าตำบลหนองยาง

ต้นยาง

วัดหนองยาง

บ้านทุ่งพง

6. ตำบลทุ่งพง อำเภอหนองฉาง เป็นตำบลที่แยกมาจากตำบลอุทัยเก่า เนื่องจากมีประชากรและพื้นที่กว้าง ทำให้ยากต่อการปกครอง ที่ได้ชื่อว่าตำบลทุ่งพงนั้นเนื่องจากบ้านทุ่งพงเป็นศูนย์กลางของตำบล ประกอบกับตำบลทุ่งพงมีป่าไม้ประกอบด้วยต้นพงเป็นจำนวนมาก จึงได้ชื่อว่าตำบลทุ่งพง จนถึงปัจจุบัน

ต้นพง

วัดทุ่งโพ

7. ตำบลทุ่งโพ แยกมาจากตำบลอุทัยเก่า เนื่องจากมีประชาชนและพื้นที่กว้าง ทำให้ยากต่อการปกครอง จึงได้ขอแยกมาเป็นตำบลทุ่งโพ ที่ใช้ชื่อตำบลทุ่งโพ เพราะว่าบ้านทุ่งโพเป็นศูนย์กลางของตำบล ประกอบกับตำบลทุ่งโพ มีต้นโพธิ์ใหญ่ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จึงใช้ชื่อว่า ตำบลทุ่งโพมาจนถึงปัจจุบันนี้

ต้นโพธิ์

ต้นสรวงบริเวณหนองสรวง

8. ตำบลหนองสรวง แยกมาจากตำบลหนองฉาง โดยใช้ชื่อว่า "ตำบลหนองสรวง" เพราะจะมีหนองน้ำขนาดใหญ่ มีต้นไม้ชนิดหนึ่งว่า "ต้นสรวง" ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่บริเวณหนองน้ำ จึงใช้ชื่อว่า "ตำบลหนองสรวง"

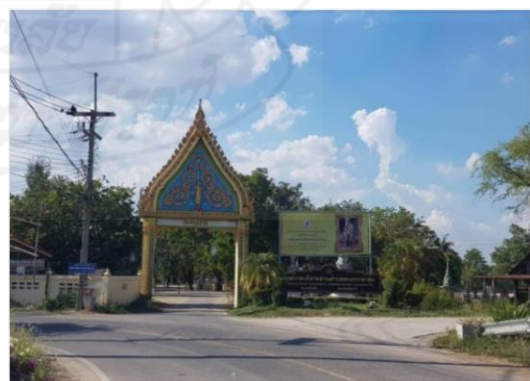
ต้นสรวง

อำเภอหนองฉาง มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองยาง ตำบลทุ่งพง ตำบลทุ่งโพ และตำบลหนองสรวง

9. ตำบลหนองกระทุ่ม จากการเล่าขานสืบต่อกันมา บริเวณหมู่บ้านเดิมมีหนองน้ำเป็นจำนวนมาก รอบบริเวณหนองน้ำนั้นมีต้นกระทุ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ต่อมาชาวบ้านจึงเรียกบริเวณหมู่บ้านนั้นว่า หนองกระทุ่ม ใช้เรียกขานกันสืบต่อมาว่า "หนองกระทุ่ม"

ต้นกระทุ่ม

วัดหนองกระทุ่ม

บ้านหนองหญ้าปล้อง

หญ้าปล้อง

10. ตำบลหนองหญ้าปล้อง เดิมที่มีราษฎร ได้เข้ามาบุกเบิกตั้งถิ่นฐานจากต่างอำเภอและตำบล ไกลเคียง เนื่องจากมีสภาพทรัพยากรธรรมชาติที่ เหมาะสม มีแม่น้ำแควตากแดดไหลผ่านเหมาะสำหรับ ทำการเพาะปลูกและมีการตั้งเป็นทำนน้ำเพื่อการซื้อ - ขาย สินค้าในสมัยก่อน ประกอบกับสภาพพื้นที่ส่วนมากเป็น ที่ราบลุ่ม มีห้วย หนอง คลอง บึง และมีต้นหญ้าปล้อง ชอบขึ้นอยู่ตามแหล่งน้ำเป็น จำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกตำบล นี้ว่า "ตำบลหนองหญ้าปล้อง" จนมาถึงปัจจุบันนี้

11. ตำบลเขาชีฝอย ในสมัยก่อนเป็นที่

อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีป่า ภูเขา เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ป่านานาชนิด หนึ่งในจำนวนนั้นมี พันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งชอบขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จนชาวบ้านได้นำมาใช้ประโยชน์ พันธุ์ไม้นี้ที่วาก็คือ ต้นไม้ฝอย ชาวบ้านนิยมนำเปลือกฝอยมากินกับหมาก จนเป็นที่กล่าวขานเรียกกันต่อ ๆ มาว่า ตำบลนี้ มีต้นฝอยเยอะจึงเรียกตำบลเขาชีฝอย มาจนถึง ปัจจุบันนี้

เขาชีฝอย

ต้นฝอย

อำเภอทัพทัน มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองกระทุ่ม ตำบล หนองหญ้าปล้อง ตำบลเขาชีฝอย

12. ตำบลป่าอ้อ เดินบ้านป่าอ้ออยู่ในเขตตำบลลานสักอำเภอบ้านไร่ และแยกเป็นตำบลป่าอ้อ อำเภอลานสัก เมื่อ พ.ศ. 2515 แบ่งการปกครองเป็น 16 หมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2538 ได้แยกตำบล

บ้านป่าอ้อ

ทุ่งนางามออกจากตำบลป่าอ้อ แบ่งการปกครองเป็น 9 หมู่บ้าน ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เดิมบ้านป่าอ้อหรือตำบลป่าอ้อพื้นที่เป็นที่ลุ่มมีต้นดอกอ้อ ซึ่งเป็นหญ้าชนิดหนึ่งจำนวนมากชาวบ้านจึงได้เรียกว่าหมู่บ้านปากอ้อ หรือตำบลป่าอ้อในเวลาต่อมาจนปัจจุบัน

ต้นอ้อ

ลานสัก

13. ตำบลลานสัก เดิมตำบลลานสักอยู่ในการปกครองของอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาสัญลักษณ์ของตำบลลานสักคือ ต้นสัก เมื่อเข้าสู่อำเภอลานสักจะเห็นต้นสักริมฝั่งทั้งสองสวยงามมาก

ต้นสัก

14. ตำบลประดู่ยืน เดิมบ้านประดู่ยืนในเขตตำบลลานสัก และแยกออกเป็นตำบลประดู่ยืน เมื่อ พ.ศ.2515 แบ่งการปกครองเป็น 18 หมู่บ้าน และในปี พ.ศ.2528 ได้แยกตำบลน้ำรอบออกจากตำบลประดู่ยืนได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. สถาปนาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เมื่อวันที่ 30 มี.ค.2539 จนถึงปัจจุบัน (2544) แบ่งการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ชื่อประดู่ยืนได้มาจากต้นประดู่ ที่มีอยู่มากมาย ในบริเวณนั้นและสมัยนั้น ประชากรส่วนใหญ่อพยพมาจากหมู่บ้านตลุกคู่อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

ไม่ใช่คนพื้นถิ่นเดิม
ที่นั่น

ดอกประดู่

ต้นประดู่

อำเภอลานสัก มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลป่าอ้อ ตำบลลานสัก และตำบลประดู่ยืน

15. ตำบลหนองไผ่แบน แต่ก่อนมีหนองน้ำใหญ่แห่งหนึ่งในหมู่บ้าน และกอไผ่หลายกอขึ้นกลางหนองน้ำ กอไผ่เหล่านั้นมีลักษณะแบนไม่กลมอย่างไผ่ทั่วไป ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า หนองไผ่แบน ต่อมาเมื่อมีการแบ่งการปกครองเป็นหมู่บ้าน ตำบล จึงเอาเด่นลักษณะของหนองน้ำ และกอไผ่มาตั้งเป็นตำบลหนองไผ่แบน

กอไผ่ ณ หมู่บ้านหนองแบน

แม่น้ำสะแกกรัง

16. ตำบลสะแกกรัง เมื่อก่อนมีป่าสะแก (ต้นสะแก) อยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำทั้งสองฝั่งตลอดสาย เมื่อฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมต้นสะแก หลังน้ำลดดินโคลนจะจับตามเถาต้นสะแกนี้ ทำให้มองดูเลอะเทอะอย่างมาก จึงเป็นเหตุที่เรียกชื่อ ตำบลนี้ว่า "สะแกกรัง"

ต้นสะแก

บ้านเนินแจง

17. ตำบลเนินแจง แต่เดิมขึ้นอยู่กับอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ต่อมาได้โอนเขตการปกครองมาขึ้นอยู่กับอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งบริเวณนี้มีต้นแจงขึ้นอยู่บนเนินดินเป็นจำนวนมาก และเนินดินแห่งนี้ชาวบ้านเรียกกันว่า "เนินและ" ต่อมาพูดเพี้ยนเป็น "เนินแจง" จนถึงปัจจุบันนี้

ต้นแจง

อำเภอเมืองอุทัยธานี มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองไผ่แบน และตำบลสะแกกรัง ตำบลเนินแจง

ไผ่เขียว

18. ตำบลไผ่เขียว พื้นที่เดิมเป็นป่ารกหนาทึบมาก พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มและเป็นพื้นที่ตอนภูเขาเป็นบางส่วน มีป่าไผ่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อมีผู้มาอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณพื้นที่อย่างหนาแน่นทางราชการจึงเห็นควรให้ตั้งเป็นตำบล เมื่อปี 2505 โดยใช้ชื่อว่า "ตำบลไผ่เขียว"

ต้นไผ่

ต้นยางในบ้านบ่อยาง

19. ตำบลบ่อยาง ได้แยกตำบลออกมาจากตำบลพลวงสองนาง เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2533 มีหมู่บ้านจำนวน 9 หมู่บ้าน ใช้ชื่อตำบลตามชื่อหมู่บ้านบ่อยาง ซึ่งในพื้นที่ในอดีตมีต้นยางมากและมีราษฎรบางครัวเรือนกรีดยางเช่นเดียวกับทางภาคใต้ราษฎรในหมู่บ้านจึงเรียกว่า "บ้านบ่อยาง" เมื่อมีการแยกมาจัดตั้งเป็นตำบลจึงใช้ชื่อว่า "ตำบลบ่อยาง"

ต้นยาง

อำเภอสว่างอารมณ์ มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลไผ่เขียว ตำบลบ่อยาง

บ้านหนองจอก

20. ตำบลหนองจอก เดิมเป็นบ้านหนองจอก หมู่ที่ 5 อยู่ในตำบลทัพหลวง ต่อมาก็ขอแยกออกจากตำบลทัพหลวงมาตั้งเป็นตำบลหนองจอกเมื่อปี พ.ศ. 2525 มีนายจอม แสนธิ เป็นกำนันคนแรก ปัจจุบัน มี 12 หมู่บ้าน ชื่อตำบลหนองจอกมาจากหนองน้ำในบริเวณนี้จะมีจอกและแหนเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกว่า

หนองจอก

จอก

แหน

อำเภอบ้านไร่ มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองจอก

จะเห็นได้ว่าจังหวัดอุทัยธานีมีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 7 อำเภอ 20 ตำบล อำเภอหนองขาหย่าง มีการมีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้มากที่สุดคือ 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนกลอย ตำบลท่าโพ ตำบลหมกแถว ตำบลหนองไผ่ รองลงมาคืออำเภอหนองฉาง มี 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองยาง ตำบลทุ่งพง ตำบลทุ่งโพ ตำบลหนองสรวง อำเภอทัพทัน ตำบลหนองกระทุ่ม ตำบลเขาชี้อยู่ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอลานสัก ตำบลป่าอ้อ ตำบลลานสัก ตำบลประดู่ยืน อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลสะแกกรัง ตำบลเนินแจง มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้จำนวน 3 ตำบลเท่ากัน และอำเภอสว่างอารมณ์ ตำบลไผ่เขียว ตำบลบ่อทราย มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ 2 ตำบล และอำเภอบ้านไร่ มีการตั้งภูมินามตามพันธุ์ไม้ น้อยที่สุด 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองจอก จะเห็นได้ว่าพันธุ์ไม้มีผลต่อการตั้งภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี

กิจกรรมท้ายบทที่ 5

ภูมินามตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากที่มาของการตั้งชื่อตำบลลานสัก นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

2. ภูมินามตำบลหมกแก้วมีที่มาจากสิ่งใด

.....

.....

3. การตั้งชื่อภูมินามตำบลท่าโพและตำบลทุ่งโพมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

4. นักเรียนเคยเห็นพันธุ์ไม้ชนิดใดบ้างจากการตั้งชื่อภูมินามนี้

.....

.....

5. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแต่งคำขวัญเกี่ยวกับเรื่องภูมินามตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้

.....

.....

.....

.....

บทที่ 6

ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ

ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพของตำบลในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 5 อำเภอ 9 ตำบล เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้

หนองน้ำที่ทุ่งนาไทย

1. ตำบลทุ่งนาไทย ตามตำนานเล่าสืบทอดกันมา ตำบลนี้ตั้งชื่อตามหนองน้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน หนองน้ำนี้กว้างใหญ่มาก เป็นแหล่งน้ำที่ราษฎรสมัยนั้นได้ใช้ทั้งตำบล หนองน้ำนี้อยู่ในที่ราษฎรชื่อว่า "ไทย" จึงได้เรียกหนองน้ำดังกล่าวตามชื่อเจ้าของว่า "หนองตาไท" ต่อมาเห็นว่าชื่อนี้ไม่เหมาะสมจึงเปลี่ยนเป็น "ทุ่งนาไทย" ซึ่งกลายเป็นชื่อตำบลในปัจจุบันนี้

2. ตำบลตลุกตุ้ เดิมได้มีผู้เล่าขานกันว่า หมู่บ้านมีการปลูกต้นประดู่กันมาก และเป็นกลุ่มชนที่อยู่ในหมู่บ้านดังกล่าว มักจะนิยมทำตลุกไว้ใช้ในการล่าสัตว์ จึงได้นำเอาไม้ประดู่มาทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ดักสัตว์ป่าในบริเวณรอบหมู่บ้าน ต่อมาจึงมีผู้เรียกขาน ตำบลดังกล่าวว่า "ตลุกตุ้"

วัดตลุกตุ้

ชุมชนบ้านโคก

3. ตำบลโคกหม้อ ชุมชนโคกหม้อเดิม อพยพตามสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (รัชกาลที่ 1) ซึ่งชนะศึกที่เวียงจันทน์ และอพยพพี่น้องชาวลาวในกำแพงเมืองเวียงจันทน์ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการย้อมผ้าด้วยครั่งให้ติดตามมาด้วย โดยได้ตั้งถิ่นฐานที่ตำบลโคกหม้อ อำเภอทพทัน ซึ่งเป็นถิ่นฐานเก่าของชาวมอญ ทำให้ชุมชนโคกหม้อได้ประสานศิลปะของลาว มอญ และไทยเข้าด้วยกัน สรรค์สร้างเป็นงานศิลปะที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานานกว่า 200 ปี

อำเภอทพทัน มีภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลทุ่งนาไทย ตำบลตุลคู่ ตำบลโคกหม้อ

4. ตำบลหนองขาหย่าง แต่เดิมที่ตั้งของตำบลหนองขาหย่าง อยู่ที่หมู่ที่ 5 บ้านหนองขาหย่าง ที่เป็นที่ตั้งเดิมของที่ว่าการอำเภอหนองขาหย่างด้วย ซึ่งเรียกว่า "แขวงหนองพลวง" คาดว่าในปี พ.ศ. 2544 ได้ตั้งเป็นตำบล เนื่องจากอำเภอได้รับการแต่งตั้งเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2444 ในรัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 และที่เรียกว่าตำบลหนองขาหย่าง เพราะแต่เดิมมีหนองน้ำประชาชนจะอาศัยน้ำในหนองแห่งนี้ในการทำมาหากิน โดยวิดน้ำใช้กะไซ้หรือโพงพางแขวนอยู่กับขาหย่าง 3 ขา จึงเรียกว่า หนองขาหย่าง จนปัจจุบัน

กะไซ้

ที่ว่าการอำเภอหนองขาหย่าง

อำเภอหนองขาหย่าง มีภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองขาหย่าง

สถานที่เลี้ยงควาย

5. ตำบลคอกควาย ในอดีตมีการเล่าต่อกันมาว่า ตำบลคอกควาย เป็นสถานที่ที่ชาวบ้านต้อนรับควายมาขายในภาคกลาง ใช้สถานที่นี้เป็นสถานที่พักควาย จึงเรียกตำบลคอกควาย ซึ่งประมาณ ปี 2460 ตำบลคอกควายเป็นสถานที่ตั้งของอำเภอคอกควาย ต่อมาได้ย้ายที่ว่าการอำเภอ มาอยู่ที่ตำบลบ้านไร่

6. ตำบลหนองบ่มกล้วย เดิมคือบ้านหนองบ่มกล้วย หมู่ที่ 4 ตำบลทัพหลวง ต่อมา

หนองน้ำหลังวัดหนองบ่มกล้วย

เมื่อตำบลหนองจอกแยกออกมาจากตำบลทัพหลวงแล้ว ตำบลหนองบ่มกล้วยจึงขอแยกออกจากตำบลหนองจอกเมื่อปี พ.ศ. 2534 มี 6 หมู่บ้าน ในปัจจุบันมี 9 หมู่บ้าน ชื่อตำบลหนองบ่มกล้วย มาจากราชภฏที่ไปนำกล้วยบรรทุกใส่เกวียนไปขายที่อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท มาถึงบริเวณหนองน้ำหลังวัดแล้วเกวียนหักจึงแบกกล้วยลงหนองน้ำแล้วเอาใบตองคลุมไว้จนมีคนมาพบเห็นจึงเรียกหนองน้ำนั้นว่า

หนองบ่มกล้วย

อำเภอบ้านไร่ มีภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลคอกควาย และตำบลหนองบ่มกล้วย

7. ตำบลท่าซุง แต่เดิมขึ้นอยู่กับอำเภอ มโนรมย์จังหวัดชัยนาท ต่อมาได้จัดตั้งจังหวัดอุทัยธานี จึงได้โอนเขตการปกครองมาขึ้นกับอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี บริเวณนี้จะมีพ่อค้าใช้ช้างลากท่อนซุง มาลงที่วัดท่าซุง เพื่อนำซุงลงแม่น้ำไปจำหน่ายยัง สถานที่ต่างๆ จึงตั้งชื่อว่า ตำบลท่าซุง

ท่าน้ำที่วัดท่าซุง

อำเภอเมืองอุทัยธานี ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลท่าซุง

ทุ่งนาที่บ้านสุขฤทัย

8. ตำบลสุขฤทัย เดิมขึ้นกับตำบลห้วยคต อำเภอบ้านไร่ เมื่อปี 2522 มีการแบ่งเขต การปกครอง โดยยกฐานะตำบลห้วยคต ให้เป็นกิ่งอำเภอห้วยคต และแบ่งแยกให้มีตำบล 3 ตำบล โดยจัดรวมหมู่ที่ 1,2,3,6,7 ของตำบลห้วยคตเดิม ตั้งเป็นตำบลสุขฤทัย เหตุที่ตั้งชื่อตำบลสุขฤทัยก็เพราะว่าในพื้นที่ของตำบล มีความอุดมสมบูรณ์ การทำนา ทำไร่ได้ผลดี ประชาชนมีความสุขจึงตั้งชื่อตำบลตามลักษณะ ดังกล่าว

อำเภอห้วยคต มีการตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ 1 ชื่อ ได้แก่ ตำบลสุขฤทัย

จะเห็นได้ว่าจังหวัดอุทัยธานีมีภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ 5 อำเภอ 8 ตำบล อำเภอที่มีภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพมากที่สุด คืออำเภอทัพทัน มี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบล ทุ่งนาไทย ตำบลตลุกคู่ ตำบลโคกหม้อ อำเภอหนองขาหย่าง ได้แก่ ตำบลหนองขาหย่าง อำเภอบ้านไร่ ตำบล คอกควาย ตำบลหนองบ่มกล้วย มีภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพจำนวนเท่ากันคือ 2 ตำบล และอำเภอหนองขาหย่าง ได้แก่ ตำบลหนองขาหย่าง อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลท่าซุง อำเภอห้วยคต ตำบลสุขฤทัย มีภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 ตำบล จะเห็นได้ว่า ลักษณะการประกอบอาชีพมีผลต่อการตั้งภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี

กิจกรรมท้ายบทที่ 6

ภูมินามตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนประทับใจภูมินามการตั้งชื่อของตำบลใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

2. จากที่มาของการตั้งชื่อตำบลหนองขาหย่าง นักเรียนได้ข้อคิดในเรื่องใด

.....

.....

3. สาเหตุใดเป็นที่มาของการตั้งชื่อตำบลคอกควาย

.....

.....

4. นักเรียนชอบการตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพใดของตำบลใดมากที่สุด

.....

.....

5. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนวาดภาพกะโหลก ที่เป็นการตั้งภูมินามของตำบลหนองขาหย่าง

.....

.....

.....

.....

บทที่ 7

ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน ของตำบลในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 7 อำเภอ 13 ตำบล เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้

1. ตำบลบ้านเก่า เดิมเป็นชุมชนชาวมอญที่อยู่กันหนาแน่น ต่อมาชาวมอญได้ย้ายไปตั้งรกรากในตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอหนองฉาง จึงได้ชื่อว่า "บ้านเก่า" ในปัจจุบัน

หนองนางนวล

บ้านเก่า

2. ตำบลหนองนางนวล ความเป็นมาเล่ากันว่า มีกระบือชื่อนวนนอนตายในหนองน้ำ ตั้งแต่บัดนั้นจึงเรียกหนองนางนวลแล้วภายหลังเปลี่ยนเป็นตำบลหนองนางนวล

บ้านอุทัยเก่า

3. ตำบลอุทัยเก่า เคยเป็นเมืองด่านที่สำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีชื่อว่า "เมืองด่านอุทัย" มีเจ้าเมืองปกครองสืบต่อกันมา จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2453 พระยาอุทัยที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ไม่กล้าขึ้นไปว่าราชการที่เมืองอุทัย แต่ขออยู่ริมฝั่งสะแกกรัง ประกอบกับที่นี่มีผู้มาตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างคับคั่ง พระยาอุทัยเห็นว่า เป็นทำเลที่เหมาะสมผู้คนมาก การคมนาคมสะดวก จึงทำเรื่องขอย้ายเมืองอุทัยมาอยู่ริมฝั่งสะแกกรัง ตั้งเป็นเมืองอุทัยใหม่ "เมืองด่านอุทัย" เดิม จึงได้ชื่อ "ตำบลอุทัยเก่า" ในปัจจุบัน

อำเภอหนองฉาง มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านเก่า ตำบลหนองนางนวล ตำบลอุทัยเก่า

4. ตำบลทัพหลวง ตั้งเมื่อ 2468 ชื่อ บ้านทัพหลวงเพราะเคยเป็นที่ตั้งของกองทัพหลวงของทหารไทย ซึ่งมีชื่อทัพหลวง ทัพคล้าย ทัพหมัน ทัพผึ้ง ทัพไฟไหม้ โดยที่ตั้งตำบลอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลทัพหลวง มีการปกครอง 12 หมู่บ้าน

บ้านทัพหลวง

วัดเจ้าวัด

5. ตำบลเจ้าวัด อดีตตำบลเจ้าวัดเป็นบ้านหนึ่งที่ตั้งอยู่กับตำบลห้วยแห้ง มีการเล่าต่อกันมาว่า ชนพื้นเมืองเดิมที่อาศัยอยู่เป็นชาวกระเหรี่ยง ซึ่งมีผู้นำทางความคิด และเป็นที่เคารพนับถือของชาวกระเหรี่ยง ที่เขาเรียกว่า "เจ้าวัด" ต่อมาเมื่อคนจากที่อื่นอพยพเข้ามาอยู่ก็เรียกบ้านนี้ว่า "บ้านเจ้าวัด" ติดต่อกันมาเป็นเวลานานจนมาถึง ปี พ.ศ. 2537 ได้ขอแยกตำบลเป็นตำบลเจ้าวัด

6. ตำบลเมืองกาฐัง เมืองกาฐังเป็นเมืองโบราณ มีอายุอยู่ในราว พ.ศ. 1100 พบวัตถุโบราณที่เกี่ยวข้องทางพุทธศาสนาสมัยทวารวดี เมืองนี้คงถูกทิ้งร้างราว พ.ศ. 1600 มีผังเมืองรูปวงกลม ประกอบด้วยคูน้ำและคันดิน เป็นปราการรอบเมือง เส้นผ่าศูนย์กลางของเมืองยาว 800 เมตร กำแพงเมืองสูง 6 เมตร คูน้ำกว้าง 20 เมตร

เมืองกาฐังโบราณ

อำเภอบ้านไร่ มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลทัพหลวง ตำบลเจ้าวัด และตำบลเมืองกาฐัง

ที่ว่าการอำเภอสว่างอารมณ์

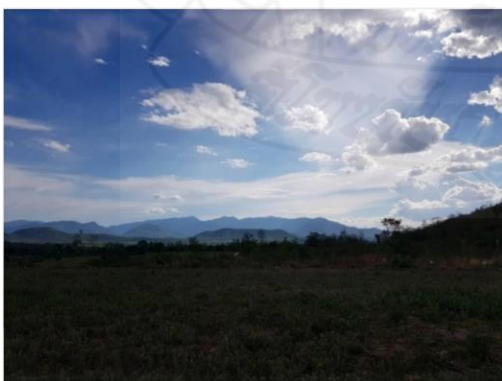
7. ตำบลสว่างอารมณ์ เป็นที่ตั้งของ อำเภอสว่างอารมณ์ มีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่าในสมัยก่อนมีการสู้รบกันกับทัพของพม่า กองทัพฝ่ายพม่าแตกหนีกองทัพไทยมาถึงบริเวณนี้เวลาเช้าหรือสว่างของวันใหม่และติดตามกันไปทันกันที่อำเภอทัพทัน จึงเรียกบริเวณนี้ว่าสว่างอารมณ์ เรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ และกลายเป็นชื่อเรียก ตำบล สว่างอารมณ์

8. ตำบลพลวงสองนาง เดิมเป็นหมู่บ้าน ตำบลขึ้นอยู่ในเขตอำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ต่อมาปี พ.ศ.2504 ได้มีการจัดตั้งกิ่งอำเภอสว่างอารมณ์ และได้จัดตั้งตำบลขึ้นเพื่อปกครองดูแลราษฎรในพื้นที่ ซึ่งในพื้นที่ของตำบล เดิมมีต้นไม้ใหญ่มีโพรงที่คนสามารถเข้าไปหลบแดด หลบฝนได้ซึ่งคนในพื้นที่เรียกโพรงนี้ว่า "โพรงซ่อนนาง" เมื่อมีการจัดตั้งเป็นตำบลจึงได้ใช้ชื่อว่า "ตำบลพลวงสองนาง" ปัจจุบันนี้ตำบลพลวงสองนางได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2542

องค์การบริหารส่วนตำบลพลวงสองนาง

อำเภอสว่างอารมณ์ มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 2 ชื่อ ได้แก่ ตำบลสว่างอารมณ์ ตำบลพลวงสองนาง

เขานางรำ

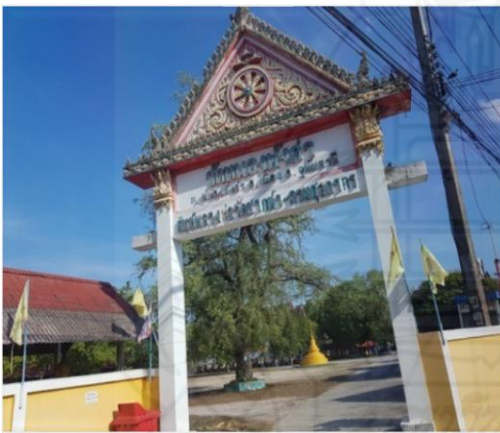
9. ตำบลระบำ เดิมขึ้นอยู่กับตำบลลานสัก ต่อมาเมื่อวันที่ 10 ก.ย. 2527 ได้มีการแบ่งแยกตำบลระบำออกตากตำบลลานสัก สำหรับชื่อตำบลระบำนั้นได้มาจากชื่อของเขานางรำ เนื่องจากในพื้นที่ของตำบลนั้นมีภูเขาเยอะและมีเขานางรำ ซึ่งชาวบ้านพากันเรียกจนติดปากดังนั้นเมื่อแยกตำบลออกมาจึงช่วยกันตั้งชื่อของตำบลในตอนแรกจะได้ชื่อตำบลนางรำ แต่ฟังแล้วไม่ค่อยดีเท่าไร จึงให้ตั้งชื่อว่า "ตำบลระบำ"

10. ตำบลทุ่งนางาม เดิมตำบลทุ่งนางามเป็นหมู่บ้านหนึ่งในอำเภอบ้านไร่ ผู้นำชุมชนในสมัยนั้น เห็นว่าระยะทางไกลจึงขอแยกจากอำเภอบ้านไร่มาขึ้นกับเขตปกครองของตำบลป่าอ้อ อ.ลานสัก ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2538 ได้แยกจาก ตำบลป่าอ้อมาก่อตั้งเป็นตำบลทุ่งนางามมีจำนวน 8 หมู่บ้าน ในปี 2540 - ปัจจุบัน ได้แยกหมู่บ้านรวม 11 หมู่บ้าน เดิมชื่อว่าบ้านสี่แยก น้ำวัง และหมู่บ้านได้ส่งสาวงามเข้าประกวดในงาน ประจำปี อำเภอบ้านไร่และได้รับรางวัลจึงเปลี่ยนเป็น บ้านทุ่งนางาม ภายหลังนางงามได้ไปทำงาน ในพระราชวังสวนจิตรลดา เมื่อนางงามเดินทางไปอยู่ เมืองหลวง ทางกรรมการหมู่บ้านจึงเปลี่ยนชื่อให้ เหมาะสมกับพื้นที่หมู่บ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่าบ้านทุ่ง นางามหรือตำบลทุ่งนางามจนปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม

อำเภอลานสัก มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลทุ่งนางาม ตำบลระบำ

วัดหนองพังค่า

11. ตำบลหนองพังค่า สมัยก่อนมีหนองน้ำ ลึกอยู่ 1 หนอง อยู่ข้างวัดหนองพังค่าหมู่ที่ 1 ปัจจุบัน อยู่มาวันหนึ่งมีพระวิเวกและฆ่านักในหนองน้ำนั้น จึงเรียกประวัติหมู่บ้านว่า หนองพระฆ่า ตามหลัก พุทธศาสนาถือว่าชื่อไม่เป็นมงคลกับหมู่บ้าน ชาวบ้าน จึงประชุมพร้อมกันเปลี่ยนชื่อบ้านใหม่ ไม่ให้โหดร้าย เป็นหนองพังค่า ซึ่งมีไม้มะค่าอยู่ริมหนองน้ำพอดี ริมหนองน้ำก็พังทลายลงมาเรื่อยๆ จึงเป็นตำบล "หนองพังค่า" ปัจจุบัน

อำเภอเมืองอุทัยธานี มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 1 ตำบล ได้แก่ ตำบล หนองพังค่า

12. ตำบลทัพทัน จากคำเล่าขานกันสืบต่อมามีว่า ตำบลทัพทันเป็นสถานที่ที่กองทัพเจ้าอนุรุธเทวา หลวงเสนาภักดี กองแก้วจินดา ได้ขับไล่กองทัพพม่า ซึ่งถอยร่นไปเมืองนครสวรรค์ จนในที่สุดไล่ทันที่บริเวณหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ต่อมาจึงเรียกขานกันว่า "บ้านทัพทัน" จนถึงปัจจุบัน

วัดทัพทัน

อำเภอทัพทัน มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลทัพทัน

บริเวณหลุมเช่า

13. ตำบลหลุมเช่า เล่ากันว่า เมื่อปลายปี พ.ศ. 2110 พม่าได้ยกทัพผ่านเข้ามาในเขตจังหวัดอุทัยธานี ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ตามช่องทางที่พม่ายกทัพผ่าน จะทิ้งข้าวของเพื่อหนีเอาชีวิตรอด และชุดหลุมฝังไว้ รวมทั้งข้าวเปลือก ข้าวสาร เพื่อจะกลับมาเอาหลังบ้านเมืองสงบ เนื่องจากมีการชุดหลุมฝังข้าวไว้มาก ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณดังกล่าวว่า "หลุมเช่า" ซึ่งคำว่า "เช่า" ในยุคนั้นหมายความถึงคำว่า "ข้าว" ด้วย

อำเภอหนองขาหย่าง มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลหลุมเช่า จะเห็นได้ว่าจังหวัดอุทัยธานีมีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน 7 อำเภอ 13 ตำบล อำเภอหนองฉางและอำเภอบ้านไร่ มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน มากที่สุดคือ 3 ตำบล ได้แก่ อำเภอหนองฉาง ตำบลบ้านเก่า ตำบลอุทัยเก่า ตำบลหนองนางนวล อำเภอบ้านไร่ ตำบลทัพหลวง ตำบลเจ้าวัด ตำบลเมืองการุ้ง อำเภอสว่างอารมณ์ ตำบลสว่างอารมณ์ ตำบลพลวงสองนาง อำเภอลานสัก ตำบลทุ่งนางาม ตำบลระบำ มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน จำนวน 2 ตำบลเท่ากัน อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลหนองพังค่า อำเภอทัพทัน ตำบลทัพทัน อำเภอหนองขาหย่าง ตำบลหลุมเช่า มีภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทานน้อยสุดคือ 1 ตำบล จะเห็นได้ว่าคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน มีผลต่อการตั้งภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี

กิจกรรมท้ายบทที่ 7

ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมินามตำบลหนองนางนวลมีความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

2. ภูมินามตำบลการุ้งมีความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

3. จากที่มาของชื่อตำบลหลุมเข้า นักเรียนได้ข้อคิดใด

.....

.....

4. จากที่มาของชื่อตำบลระบำ นักเรียนได้ข้อคิดใด

.....

.....

5. จากที่มาของชื่อตำบลหนองพังค่า นักเรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้ได้อย่างไร

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ จำนวน 2 บท เกี่ยวกับเรื่องภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

.....

.....

.....

บทที่ 8

ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ ของตำบลในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 4 อำเภอ 9 ตำบล เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้

1. ตำบลบ้านบึง จากคำบอกเล่านั้น เดิมทีคนที่มาอยู่ครั้งแรกอพยพมาจากเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว แล้วตั้งรกรากอยู่มาจนทุกวันนี้ และยังคงไว้ซึ่งภาษา, ประเพณี, วัฒนธรรมการดำเนินชีวิต

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง

คล้ายคลึงกับคนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลบ้านบึงเดิมขึ้นอยู่กับตำบลบ้านไร่ และได้แยกตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2525 โดยมีกำนันคนแรกคือ กำนันเหรียญทอง เงินทองดี ปัจจุบันคือ นายชยันต์ สีสรรพ์ เป็นกำนันคนปัจจุบัน ปัจจุบันตำบลบ้านบึง ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของ อำเภอบ้านไร่ ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านบึง บ้านพูนสุข บ้านหน้าฝายบึงตาโพ บ้านหน้าฝายบ้านห้วยบง บ้านวังตอ บ้านป่าพริก

บ้านใหม่คลองเคียน

2. ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน เดิมขึ้นกับตำบลวังหิน อำเภอบ้านไร่ แต่ต่อมาแยกฐานะเป็นตำบลบ้านใหม่คลองเคียน อำเภอบ้านไร่ จนถึงปัจจุบัน พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านใหม่คลองเคียน ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอบ้านไร่ มีเนื้อที่ประมาณ 57.71 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบสลับภูเขา พื้นที่ราบลุ่มบางส่วนปลูกข้าว สภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียว นิยมปลูกอ้อย, มันสำหหลังเป็นพืชไร่เศรษฐกิจ

3. ตำบลบ้านไร่ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีทำเลที่เหมาะสม ในการตั้งบ้านเรือน และประกอบอาชีพ ราษฎรส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาจากเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว และตั้งเป็นตำบลบ้านไร่ เมื่อ พ.ศ. 2468 จนถึงปัจจุบัน

บ้านไร่

วังหิน

4. ตำบลวังหิน เหตุที่ชื่อวังหิน เพราะแต่เดิมมีสระน้ำขนาดใหญ่ มีหินก้อนใหญ่อยู่กลางสระน้ำ จึงเรียกสถานที่นี้ว่าวังหินสืบต่อมา

5. ตำบลหุซ้าง เป็นตำบลที่แยกมาจากตำบลทัพหลวง พื้นที่ตำบลหุซ้างมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ลาดเอียง สลับภูเขา สภาพของดินเป็นดินร่วนปนทราย มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ เรียกว่าอ่างตึงตัง เนื้อที่ ตำบล 180.04 ตารางกิโลเมตร

องค์การบริหารส่วนตำบลหุซ้าง

6. ตำบลแก่นมะกรูด จัดตั้งเมื่อปี 2460 โดยได้อพยพชาวบ้านกะเหรี่ยงมาจากกริ่งไกร, ตะละเซ่ง มี 4 หมู่บ้าน พื้นที่เป็นพื้นที่สูงลาดเอียง มีเขาและป่าดงดิบ ป่าธรรมชาติ

แก่นมะกรูด

อำเภอบ้านไร่ มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านบึง ตำบลบ้านใหม่ คลองเคียน ตำบลบ้านไร่ ตำบลวังหิน ตำบลหูช้าง และตำบลแก่นมะกรูด

ศาลากลางจังหวัดอุทัยธานี

7. ตำบลอุทัยใหม่ บริเวณโดยรอบประกอบไปด้วยร้านค้า อาคารพาณิชย์ บริษัทห้างร้านต่างๆ และสถานที่ตั้งของหน่วยงานราชการ เช่น เช่น ศาลากลางจังหวัด ศาลจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สถานีขนส่ง สนามกีฬาจังหวัด เป็นต้น ทางด้านตะวันออกจะติดกับแม่น้ำสะแกกรัง ส่วนทางด้านใต้ติดกับคลองท่าโพ

อำเภอเมืองอุทัยธานี มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลอุทัยใหม่

8. ตำบลหนองยายดา เกิดขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด ทราบแต่เพียงว่าเมื่อสมัยก่อนราวประมาณปี พ.ศ.2444 (ร.ศ.120) เคยเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอที่พหุครั้งแรกที่บริเวณวัดหนองกระดี่ ตำบลหนองยายดาในสมัยนั้นเรียกว่า "แขวงหนองกระดี่" ต่อปี พ.ศ.2540 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอใหม่ ต่อมาจึงยกฐานะเป็นสภาตำบล และเมื่อ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540

วัดหนองกระดี่

อำเภอทัพทัน มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองยายดา

หมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้านทองกลาง

9. ตำบลทองกลาง แต่เดิมเป็นกลุ่มบ้านทองกลาง มีผู้อพยพมาตั้งหลักแหล่งไม่กี่หลังคาเรือน ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง ต่อมาเมื่อมีการแบ่งแยกเป็นกิ่งอำเภอห้วยคตจึงได้แยกมายกฐานะเป็นตำบลดังเช่นปัจจุบัน

อำเภอห้วยคต มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลทองกลาง

10. ตำบลทุ่งพิ้ง บ้านทุ่งพิ้งมีประวัติเป็นมาอย่างไรยังไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรแน่นอน เพียงแต่ได้เล่าสืบต่อกันมา มีตำนานเล่ามาว่า (นายพันธ์ โปธิ เป็นผู้เล่าเรื่องราวไว้เมื่อประมาณ พ.ศ.2450) บ้านทุ่งพิ้ง เกิดขึ้นเมื่อประมาณสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เดิมมี 2 ฝั่งเมียชื่อนายผึ่ง และ

บ้านทุ่งพิ้ง

นางมอญ ได้อพยพมาก่อตั้งรกรากเป็นครั้งแรก และได้ขยายเผ่าพันธุ์เป็นหมู่บ้านที่เจริญรุ่งเรืองขึ้นมาจนปัจจุบันนี้ คำว่าบ้านทุ่งพิ้งจึงสันนิษฐานว่าจะมาจากการนำเอาชื่อ ต้นตระกูลคือ นายผึ่งมาเรียกกัน แต่ภาษาที่ใช้คำว่า "ผึ่ง" กับคำว่า "พิ้ง" ในปัจจุบันสันนิษฐานว่าคงจะกำหนดกันเองในสมัยที่ความเจริญทางการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทในหมู่บ้านในระยะหลังนี้เอง

อำเภอหนองขาหย่าง มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลทุ่งพิ้ง

จะเห็นว่าจังหวัดอุทัยธานี มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 4 อำเภอ 9 ตำบล อำเภอบ้านไร่ มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ มากที่สุด จำนวน 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านบึง ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน ตำบลบ้านไร่ ตำบลวังหิน ตำบลหูก้าง ตำบลแก่นมะกรูด และ อำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอทัพทัน อำเภอห้วยคต มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ จำนวน 1 ตำบลเท่ากัน ได้แก่ อำเภอเมืองอุทัยธานี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอทัพทัน ตำบลหนองยายดา อำเภอห้วยคต ตำบลทองกลาง จะเห็นได้ว่านามด้วยสาเหตุอื่น ๆ มีผลต่อการตั้งภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี

กิจกรรมท้ายบทที่ 8

ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนชอบการตั้งชื่อของตำบลใดมากที่สุด ภูมินามตำบลนั้นมีที่มาอย่างไร

.....

.....

2. จากที่มาชื่อตำบลบ้านบึง นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

3. ตำบลทองหลางมีที่มาอย่างไร

.....

.....

4. จากที่มาของภูมินามตำบลหนองยายดา และตำบลหูช้างมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

5. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนสรุปความรู้จากเรื่องภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ ออกมาในรูปแบบแผนความคิด

.....

.....

.....

บทที่ 9

บทสรุปภูมินามจังหวัดอุทัยธานี

ภูมินามในจังหวัดอุทัยธานี เมื่อศึกษาถึงการตั้งชื่อแล้ว ปรากฏว่ามีที่มาจากหลายสาเหตุ ดังนี้

1. ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2. ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
3. ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
4. ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
5. ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
6. ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

1. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอเมืองอุทัยธานี ทั้ง 14 ตำบล พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลหนองเต่า	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลหนองแก	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
3	ตำบลหาดตะนง	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
4	ตำบลน้ำซึม	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
5	ตำบลเกาะเทพ	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
6	ตำบลดอนขวาง	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
7	ตำบลโนนเหล็ก	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
8	ตำบลเนินแจง	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
9	ตำบลทุ่งใหญ่	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
10	ตำบลหนองไผ่แบน	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
11	ตำบลสะแกกรัง	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
12	ตำบลท่าซุง	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
13	ตำบลอุทัยใหม่	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
14	ตำบลหนองพังค่า	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอเมืองอุทัยธานี มีภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมมีจำนวนมาก เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อตำบลในอำเภอเมืองอุทัยธานี

2. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอสว่างอารมณ์ ทั้ง 5 ตำบล พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลหนองหลวง	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลไผ่เขียว	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
3	ตำบลบ่อยาง	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
4	ตำบลสว่างอารมณ์	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
5	ตำบลพลวงสองนาง	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอสว่างอารมณ์ มีภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้และภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน จำนวนเท่ากัน เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าพันธุ์ไม้และคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน มีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อตำบลในอำเภอสว่างอารมณ์

3. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอหนองขาหย่าง ทั้ง 9 ตำบล พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลห้วยรอบ	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลดงขวาง	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
3	ตำบลดอนกลอย	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
4	ตำบลท่าโพ	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
5	ตำบลหมกแถว	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
6	ตำบลหนองไผ่	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
7	ตำบลทุ่งพิ้ง	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
8	ตำบลหนองขาหย่าง	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
9	ตำบลหลุมเข้า	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอหนองขาหย่าง มีภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้มากที่สุด เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าพันธุ์ไม้ มีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อตำบลในอำเภอหนองขาหย่าง

4. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอทัพนัน ทั้ง 10 ตำบล พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลหนองกลางดง	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลหนองสระ	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
3	ตำบลหนองหญ้าปล้อง	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
4	ตำบลเขาขี้ฝอย	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
5	ตำบลหนองกระทุ่ม	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
6	ตำบลทุ่งนาไทย	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
7	ตำบลตลุกคู่	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
8	ตำบลโคกหม้อ	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
9	ตำบลหนองยายดา	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
10	ตำบลทัพนัน	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอทัพนัน มีภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้และภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพมากที่สุด เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าพันธุ์ไม้และการประกอบอาชีพ มีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อตำบลในอำเภอทัพนัน

5. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอหนองฉาง ทั้ง 10 ชื่อ พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลหนองฉาง	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลเขากวางทอง	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
3	ตำบลเขาบางแกรก	ภูมินามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
4	ตำบลหนองสรวง	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
5	ตำบลหนองยาง	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
6	ตำบลทุ่งพง	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
7	ตำบลทุ่งโพ	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
8	ตำบลหนองนางนวล	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
9	ตำบลบ้านเก่า	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
10	ตำบลอุทัยเก่า	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอหนองฉาง มีภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้มากที่สุด เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าพันธุ์ไม้ มีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อตำบลในอำเภอหนองฉาง

6. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอถนนสัก ทั้ง 6 ตำบล พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลน้ำรอบ	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลประดู่ยืน	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
3	ตำบลป่าอ้อ	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
4	ตำบลถนนสัก	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
5	ตำบลระบ่า	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
6	ตำบลทุ่งนางาม	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอถนนสัก มีภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้มากที่สุด เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าพันธุ์ไม้มีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อตำบลในอำเภอถนนสัก

7. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอห้วยคต ทั้ง 3 ตำบล พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลห้วยคต	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลสุขฤทัย	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
3	ตำบลทองหลาง	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอห้วยคต มีภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ และภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

8. การศึกษาการตั้งชื่อของอำเภอบ้านไร่ ทั้ง 13 ตำบล พบว่า

ลำดับ	ชื่อตำบล	ภูมินาม
1	ตำบลห้วยแห้ง	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
2	ตำบลคอกควาย	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
3	ตำบลหนองบ่มกล้วย	ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
4	ตำบลหนองจอก	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
5	ตำบลบ้านบึง	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
6	ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
7	ตำบลบ้านไร่	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
8	ตำบลวังหิน	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
9	ตำบลหูช้าง	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
10	ตำบลแก่นมะกรูด	ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ
11	ตำบลทัพหลวง	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
12	ตำบลเจ้าวัด	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน
13	ตำบลเมืองการุ้ง	ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำเภอบ้านไร่ มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ มากที่สุด เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าอาณาเขตสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อตำบลในอำเภอบ้านไร่

กิจกรรมท้ายบทที่ 9

บทสรุปภูมินามจังหวัดอุทัยธานี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้อ่านได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้อ่านได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จังหวัดอุทัยธานีมีการแบ่งประเภทของภูมินามกี่ประเภท

.....

.....

2. อำเภอหนองขาหย่างมีภูมินามประเภทใดมากที่สุด

.....

.....

3. อำเภอหนองฉางมีภูมินามประเภทใดมากที่สุด

.....

.....

4. อำเภอลานสักมีภูมินามประเภทใดมากที่สุด

.....

.....

5. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนสรุปการศึกษาการตั้งชื่อดำบลของแต่ละอำเภอในรูปแบบแผนภาพความคิด

.....

.....

.....

.....

บทที่ 3

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี สรุปขั้นตอนและผลการศึกษาได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษาค้นคว้า

1.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

2. ขอบเขตของการสร้างหนังสือ

การศึกษาค้นคว้านี้ได้กำหนดเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี มีเนื้อหาจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ ภูมินามตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน ภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ และบทสรุป โดยแต่ละบทจะมีภาพประกอบ และท้ายเรื่องจะมีกิจกรรมท้ายเรื่อง

3. แนวทางการสร้างหนังสือ

3.1 ลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามตำบลในจังหวัดอุทัยธานี เป็นงานเขียนที่เน้นการเสริมทักษะการอ่านและส่งเสริมความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

3.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

แนวการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามตำบลในจังหวัดอุทัยธานี เป็นงานเขียนที่เน้นการเสริมทักษะการอ่านและส่งเสริมความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

3.4 การสร้างหนังสือ

3.4.1 ศึกษาหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นปีที่ 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

3.4.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1) กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รูปแบบงานเขียนสารคดี

2) กำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดอุทัยธานี ทั้ง 70 ตำบล เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในท้องถิ่น จากองค์การบริหารส่วนตำบล สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวของแต่ละอำเภอ

3) กำหนดเนื้อหา แบ่งเนื้อหาเป็น 9 เรื่อง และใช้การแบ่งประเภทภูมินามเป็นชื่อเรื่อง

4) กำหนดโครงสร้างเนื้อหา ลักษณะงานเขียนประเภทสารคดี ภูมินามแต่ละประเภทมีการสรุปตอนท้ายเรื่องทุกเรื่อง การใช้ภาษาที่สละสลวยถูกต้องชัดเจน ใช้คำศัพท์ที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายและเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบทั้ง 70 ตำบล ผู้ศึกษาทำการถ่ายด้วยตนเอง ทำเรื่องแต่ละเรื่องมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3.4.3 กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นงานเขียนประเภทสารคดี มีลักษณะดังนี้

1) การออกแบบปก ได้นำเสนอภาพสถานที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี คือภาพวัดโบสถ์ หรือวัดอุโบสถาราม ซึ่งเป็นวัดที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี เป็นภาพสี

2) ส่วนประกอบของหนังสือประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดประสงค์ของผู้เขียน กล่าวขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและนักเรียนที่ร่วมกันประเมินหนังสือและแสดงความคิดเห็น หน้าสารบัญบรรจุบัญชีหัวข้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น 9 เรื่อง แต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายเรื่อง หน้าบรรณานุกรมบอกแหล่งค้นคว้าที่มาของข้อมูล เป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านไปค้นคว้าเพิ่มเติมหน้าผู้ให้ข้อมูล เพื่อบอกให้ทราบถึงผู้ให้ข้อมูลในท้องถิ่น

3) ขนาดของหนังสือ หนังสือที่มีภาพประกอบเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ขนาด 20x28 ซม. เพราะเนื่องจากมีภาพประกอบ คำอธิบายภาพ พร้อมทั้งมีเนื้อหาสาระที่น่าเสนอมากกว่าเด็กเล็ก จึงมีขนาดรูปเล่มใหญ่พอเหมาะแก่ระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

4) ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กมาก นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเด็กโต ขนาดตัวอักษร 16 พิกเซล ลักษณะตัวอักษรอาจใช้ตัวดำหนาเพื่อเหมาะสมกับสายตาของผู้อ่าน

5) การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของเนื้อหา แบ่งตามประเภทเป็น 9 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับภูมิภาค

บทที่ 2 สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

บทที่ 3 ภูมิภาคตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

บทที่ 4 ภูมิภาคลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม

บทที่ 5 ภูมิภาคตั้งตามพันธุ์ไม้

บทที่ 6 ภูมิภาคตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ

บทที่ 7 ภูมิภาคตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน

บทที่ 8 ภูมิภาคตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

บทที่ 9 บทสรุปภูมิภาคจังหวัดอุทัยธานี

โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและข้อมูลของจังหวัดอุทัยธานีมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.5 วัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

3.5.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

3.5.2 เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.5.3 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน

3.5.4 เพื่อให้ผู้เรียนมีความเพลิดเพลิน มีทักษะในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน

3.6 สรุปเนื้อหาที่นำมาเขียน มีดังต่อไปนี้

บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับภูมิภาค

บทที่ 2 สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

บทที่ 3 ภูมิภาคตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ มี 11 ตำบล คือ ตำบลหนองเต่า ตำบลหนองแก ตำบลหาดทะนง ตำบลน้ำซึม ตำบลหนองกลางดง ตำบลหนองสระ ตำบลหนองหลวง ตำบลห้วยรอบ ตำบลหนองฉาง ตำบลห้วยคต ตำบลห้วยแห้ง

บทที่ 4 ภูมิภาคลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มี 9 ตำบล คือ ตำบลเกาะเทโพ ตำบลดอนขวาง ตำบลโนนเหล็ก ตำบลเนินแจ้ง ตำบลทุ่งใหญ่ ตำบลเขากวางทอง ตำบลเขาบางแกรก ตำบลดงขวาง ตำบลน้ำรอบ

บทที่ 5 ภูมิภาคตั้งตามพันธุ์ไม้ มี 20 ตำบล คือ ตำบลหนองไผ่ ตำบลดอนกลอย ตำบลท่าโพ ตำบลหมกแก้ว ตำบลหนองยาง ตำบลทุ่งพง ตำบลทุ่งโพ ตำบลหนองสรวง ตำบลหนองกระพุ่ม ตำบลหนองหญ้าปล้อง ตำบลเขาขี้ฝอย ตำบลป่าอ้อ ตำบลลานสัก ตำบลประดู่ยืน ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลสะแกกรัง ตำบลเนินแจ้ง ตำบลไผ่เขียว ตำบลบ่อยาง ตำบลหนองจอก

บทที่ 6 ภูมิภาคตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ มี 8 ชื่อ คือ ตำบลทุ่งนาไทย ตำบลตุ๊กตุ่ ตำบลโคกหม้อ ตำบลหนองขาหย่าง ตำบลคอกควาย ตำบลหนองบ่มกล้วย ตำบลท่าซุง ตำบลสุขฤทัย

บทที่ 7 ภูมิภาคตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน มี 13 ชื่อ คือ ตำบลบ้านเก่า ตำบลหนองนางนวล ตำบลอุทัยเก่า ตำบลทัพหลวง ตำบลเจ้าวัด ตำบลบ้านเมืองกาจ ตำบลสว่างอารมณ์ ตำบลพลวงสองนาง ตำบลระบำ ตำบลทุ่งนางาม ตำบลหนองพังค่า ตำบลทัพทัน ตำบลหลุมเข้า

บทที่ 8 ภูมิภาคตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ มี 10 ชื่อ คือ ตำบลบ้านบึง ตำบลบ้านใหม่ คลองเคียน ตำบลบ้านไร่ ตำบลวังหิน ตำบลหุบช้าง ตำบลแก่นมะกรูด ตำบลอุทัยใหม่ ตำบลหนองยายดา ตำบลทองกลาง ตำบลทุ่งพื้ง

บทที่ 9 บทสรุปภูมิภาคจังหวัดอุทัยธานี

4. สรุปลักษณะของหนังสือ

หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

4.1 กลุ่มผู้อ่านหนังสือ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.2 แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจเป็นแนวทางในการเขียนคือความรู้ในด้านภูมิภาคของจังหวัดอุทัยธานี

4.3 โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วย เนื้อเรื่องและกิจกรรมท้ายบท

4.4 แนวทางการเขียนเป็นแบบสารคดีโดยมีสาระที่ให้ความรู้และความคิดแก่ผู้อ่าน

4.5 รูปเล่มหนังสือใช้ขนาดตัวอักษร 16 พิกเซล ลักษณะตัวอักษรอาจใช้ตัวดำหนา เพื่อเหมาะสมกับสายตาของผู้อ่าน

5. ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ได้ดำเนินการดังนี้

5.1 ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยใช้แบบประเมิน 5 ด้าน การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏดังนี้

5.1.1 ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจ ปกสวยงาม กระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากอ่าน และขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$) ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.66$) และการพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้องมีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$)

5.1.2 ด้านเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5$) มีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่วกวน มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และการแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตาม กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4$)

5.1.3 ด้านภาพประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสม ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.66$) ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น เหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4$) และภาพประกอบในเนื้อเรื่องมีความสวยงาม ชวนให้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$)

5.1.4 ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ภาษาสละสลวยชวนอ่านและการใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน มีเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.66$) การใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจชัดเจนและการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และการใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจนมีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$)

5.1.5 ด้านคุณค่าของหนังสือ

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านคุณค่าของหนังสือ มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมินามของจังหวัดอุทัยธานีนักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแทนในท้องถิ่นของตนมากขึ้น หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางด้าน การอ่านของนักเรียนได้ และหนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$) และหนังสือเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน มีเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.66$)

5.1.6 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวม ทั้ง 5 ด้านมีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านคุณค่าของหนังสือมีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.93$) ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) ด้านการใช้ภาษา มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$) ด้านภาพประกอบ มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และด้านเนื้อหา มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.26$)

5.2 ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายประเมิน

โดยใช้แบบประเมิน 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน ตอบแบบประเมินของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ผลปรากฏดังนี้

5.2.1 ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์

นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปกสวยงามกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$) ชื่อเรื่องน่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมาก

โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.50$) และการพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$)

5.2.2 ด้านเนื้อหา

นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตามและมีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่วกวน มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$) และการแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสมมีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10$)

5.2.3 ด้านภาพประกอบ

นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสมมีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นและภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10$) และภาพประกอบในเนื้อเรื่องมีความสวยงาม ชวนให้อยากอ่าน มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.70$)

5.2.4 ด้านการใช้ภาษา

นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านและภาษาสละสลวยชวนอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$) การใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจนและการใช้ถ้อยคำและการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจชัดเจน มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$)

5.2.5 ด้านคุณค่าของหนังสือ

นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านคุณค่าของหนังสือ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านของนักเรียนได้ มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแทนในท้องถิ่นของตนมากขึ้น หนังสือเล่มนี้

ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักเรียน และหนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.50$)

5.2.6 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.68$) ด้านการใช้ภาษา มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) ด้านคุณค่าของหนังสือและด้านเนื้อหา มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$) และด้านภาพประกอบ มีเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.21$)

6. อภิปรายผล

ผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล สรุปได้ดังนี้

6.1 ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปเล่ม การพิมพ์สะกด การรันต์ถูกต้องมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) สอดคล้องกับนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการพิมพ์ตัวสะกด การรันต์ ถูกต้องเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ความคิดเห็นสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 3 - 4) ที่กล่าวว่า ปกเป็นส่วนแรกที่สุดของเล่มทำหน้าที่ควบคุมรูปเล่ม และนำไปสู่เนื้อหาภายในเล่ม ดังนั้นปกหนังสือจึงมีความสำคัญทั้งในด้านความคงทน งดงาม และความมีเสน่ห์เร้าใจ ปกหนังสือทั่วไปจึงมักใช้กระดาษที่แข็งและหนากว่าเนื้อหาภายในเล่ม นอกจากนี้ยังมีภาพที่น่าสนใจ ชักชวนให้ติดตามเรื่องราวภายในเล่ม รวมทั้งชื่อหนังสือ และชื่อผู้เขียนเรื่องด้วย และจินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 41 - 47) กล่าวว่าไว้ว่าการออกแบบหนังสือ ได้แก่ ขนาดรูปเล่มส่วนหน้า ส่วนกลาง และส่วนท้ายของหนังสือ ภาพประกอบในเรื่องและภาพปก รวมไปถึงจำนวนหน้าทั้งหมดต้องมีความเหมาะสมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภิญญาพร นิตยประภา (2537, น. 70 - 71) ที่กล่าวว่า การออกแบบปกต้องดึงดูดความสนใจของเด็กและภาพต้องตรงกับเนื้อเรื่อง

สรุปได้ว่า ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามขั้นตอน โดยผ่านการพิจารณาแก้ไขให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสม

6.2 ด้านเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานีมีความเหมาะสมระดับ มาก ($\bar{X} = 4.26$) สอดคล้องกับนักเรียนมีความเห็นว่าเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานีมีความเหมาะสมระดับ มาก ($\bar{X} = 4.5$) สอดคล้องกับแนวคิดของเจตน์ คชฤทธิ์ (2554, น. 125) ได้บอกลักษณะหนังสือเด็กที่ดีว่าด้านเนื้อหาต้องไม่ซับซ้อนหรือยากต่อความเข้าใจ ทั้งยังต้องทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สอดแทรกสาระความรู้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ แม้นมาส ขวลิขิต ขวลิขิต (2546, น. 3) ที่กล่าวถึงลักษณะเนื้อหาว่า เนื้อหาที่น่าสนใจ การดำเนินเรื่องเร้าใจชวนให้ติดตาม เนื้อหาของเรื่องเหมาะสมกับวัยไม่ยาวเกินไปหรือสั้นเกินไป

สรุปได้ว่า ด้านเนื้อหาในหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสม ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตน และยังได้รับความรู้ในด้านอื่น ๆ ผู้อ่านสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมให้มีความรักและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นและเรื่องราวต่าง ๆ

6.3 ด้านภาพประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้นมีความเหมาะสมโดยมีผลการประเมิน ระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$) สอดคล้องกับนักเรียนเห็นว่าภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้นมีความเหมาะสมมากระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของภิญญาพร นิตยประภา (2537, น. 70-71) ที่กล่าวว่า การจัดภาพประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง สอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือ สอดคล้องกับแนวคิดของ สนั่น มีชั้นหมาก (2537) ได้กล่าวว่า ภาพประกอบควรมีความชัดเจน มีความสมจริง นอกจากนั้นผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจมีความเหมาะสม

สรุปได้ว่าด้านภาพประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นนั้น ผู้ศึกษาได้ใช้ภาพถ่ายจากสถานที่จริงเป็นภาพประกอบ โดยภาพดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาแก้ไขให้มีความเหมาะสมกับหลาย ๆ ส่วน จึงทำให้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสม

6.4 ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมโดยมีผลการประเมิน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) สอดคล้องกับนักเรียนเห็นว่าการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมระดับดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 ก, น. 3 - 4) ที่กล่าวว่า เนื้อหาในหนังสือทุกเล่มควรเขียนถูกต้อง มีการจัดย่อหน้า และวรรค ตั้งอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังอาจใช้ขนาดและแบบของตัวอักษรช่วยเน้นให้การอ่านเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้น นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 41 - 47) ที่กล่าวว่าแก่นเรื่องต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีแก่นเรื่องเพียงเรื่องเดียว หรือถ้ามีหลายเรื่อง ควรมีการเชื่อมโยงเป็นแนวเรื่องเดียวกัน

สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีการใช้ภาษาที่เหมาะสมในการนำไปให้นักเรียนอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน อีกทั้งยังสร้างความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนอีกด้วย

6.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าได้แนวทางในการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่นโดยมีผลการประเมิน ระดับดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) สอดคล้องกับนักเรียนเห็นว่านักเรียนได้แนวทางในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่นมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) สอดคล้องกับจินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 8 - 9) ที่กล่าวว่าความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ เอื้อสุภา ส่องสว่าง (2551, น. 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน คุณธรรม และการกระทำสิ่งที่ดี ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม

สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีความเหมาะสมในด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ เนื่องจากจังหวัดอุทัยธานีมีประวัติความเป็นมาและภูมินามที่น่าสนใจ ควรแก่การอนุรักษ์ไว้ และผู้อ่านสามารถนำความรู้ ข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

6.6 สรุปภาพรวมของหนังสือ

สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานีที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ มีผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จากการประเมินคุณภาพหนังสือทุกด้าน สามารถสรุปคุณภาพของหนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมีผลการประเมินระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$) และผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของหนังสือของนักเรียน จากการประเมินคุณภาพโดยรวมของหนังสือจากนักเรียน สามารถสรุปคุณภาพของหนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$) สามารถนำไปพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานีที่สร้างขึ้น ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความคิดเห็นของนักเรียนมีความเหมาะสมมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยมีการนำเรื่องในท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสือ มีการลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม มีภาพประกอบที่น่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหา มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ ท.1.1 ที่กำหนดไว้ว่า ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการทำหนังสือไปใช้

7.1.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อสามารถเสนอแนะให้ผู้เรียนใช้หนังสือได้อย่างถูกต้อง

7.1.2 การใช้หนังสือนั้นผู้เรียนต้องทำกิจกรรมท้ายเรื่อง ครูผู้สอนจึงควรประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการทำงานกิจกรรมท้ายเรื่อง

7.1.3 เนื้อหาเกี่ยวกับภูมินามนอกจากจะให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่นแล้ว ผู้สอนสามารถนำไปใช้สอนในเรื่อง ความเชื่อ ค่านิยม และแนวคิดของคนในท้องถิ่นอีกด้วย

7.1.4 หนังสือเล่มนี้สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านโดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน เจตคติต่อท้องถิ่น และนิสัยรักการอ่าน

7.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

7.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมินามของสถานที่ต่าง ๆ ยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ผู้สร้างหนังสือควรให้ความสนใจและศึกษาภูมินามของสถานที่ต่าง ๆ ในแต่ละท้องถิ่น เพื่อปลูกจิตสำนึกความภาคภูมิใจ และรักท้องถิ่นให้กับผู้อ่าน

7.2.2 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามอาจนำเสนอข้อมูลในลักษณะของนิทานหรือตำนาน เพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่านในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545 ก). *การผลิต การเลือก และการใช้หนังสือ เพื่อสนองหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2545 ข). *แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2551). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
- กฤษณา คิตติ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. (ดุชนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กัญญาพร แก้วรักษา. (2552). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสระแก้ว เมืองน่าอยู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยม่วงวิทยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- กาญจนา เชื่อมศรีจันทร์. (2552). *ความสำคัญของการอ่าน*. สืบค้นจาก <http://thaigoodview.com/>.
- กานต์มณี ศักดิ์เจริญ. (2546). “*วิธีอ่านหนังสือและการอ่านหนังสือให้ฟัง*” ใน *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กุกยา แสงเดช และอุไร สุขรัตน์. (2545). และวินัย รอดจ่าย. (2547). *หนังสือส่งเสริมการอ่าน: คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน. (2553). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จารุรัตน์ คุ้มรักษ์. (2548). *การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จินตนา ไบกาชุย. (2542). *การเขียนสื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จิรัฐ เจริญราษฎร์. (2525). *ภาษากวย (ส่วย) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เจด็จ คชฤทธิ์. (2554). *เด็กกับหนังสือ*. กรุงเทพฯ: บ้านหนังสือ.

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.
- ณัฐพร จาดยางโทน. (2556). *บทสังเคราะห์วิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคเหนือ*. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทางวัฒนธรรม สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- ไทยตำบลดอทคอม. (2562). *ข้อมูลทั่วไป ตำบล จังหวัดอุทัยธานี*. สืบค้นจาก <http://www.thaitambon.com/tambon/อุทัยธานี>.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). *ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา*. กทม. สนิท: ประสานการพิมพ์.
- ปฐม หงส์สุวรรณ. (2550). *กาลครั้งหนึ่ง ว่าด้วยตำนานกับวัฒนธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2556). *นานมาแล้ว มีเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน ชีวิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ศักดิ์ คนขยัน. (2552). *การศึกษาอัตลักษณ์ที่ปรากฏในนิทานไทใหญ่อำเภอแม่สายจังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2549). *ภูมิศาสตร์ - พจนานุกรม*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- เพ็ญฤดี รอดโต. (2559). *การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ถิ่นนี้ดีกล้วยเล็บมือ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ. (2531). *ภูมินามการตั้งถิ่นฐานหมู่บ้านชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือวิเคราะห์รูปแบบทางภูมิศาสตร์ของนามทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มณีนีรัตน์ สุขโขติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น:เรียนก่อน - สอนเก่ง*. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น.
- แม่นมาศ ขวลิต. (2540). *หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: จันทระเกษม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542*. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น.
- รุ่งนภา สกอลแก้ว. (2550). *ภูมินามในเขตอำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- เรณู หอมหวาน. (ม.ป.ป.). *ภูมิศาสตร์ชนบท*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วันจินต์ ทองเกลียวทวี. (2555). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ของดีเมืองสรรคบุรีเพื่อเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6,3.
- สนม ครูขเมือง. (2550). การเขียนเชิงวิชาการ. นครสวรรค์: นิวเสรินคร.
- สนั่น มีชั้นหมาก. (2537). เอกสารคำสอนวิชาประถมศึกษา 625 วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: เท็ดโปรโมชันแอนด์แอดเวอร์ไทซิง.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2548). หลักนักเขียน. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน แกรมมี.
- สมพร จารุณัฐ. (2544). การเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. (2543). แนวทางการดำเนินงานพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. เชียงราย: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. (2550). ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอนกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. สุพรรณบุรี: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- _____. (2551 ก). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- _____. (2551 ข). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานจังหวัดอุทัยธานี. (2562). หนังสือสมุดภาพเมืองอุทัยธานี. อุทัยธานี: จังหวัดอุทัยธานี.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย*. (หน่วยที่ 5). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อมรา จันทรผอง. (2552). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณธรรมนำความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- อมรา ขวนขยัน. (2552). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในเขตเทศบาล ตำบลหนองขา. (การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- เอื้อสุภา ส่องสว่าง. (2551). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก สำหรับ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย-
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, กรุงเทพฯ.
- โอฬาร รัตนภักดี และวิมลศิริกลีนบุบผา. (2551). ภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดลำปาง. ลำปาง: ศูนย์พัฒนา
การวิจัยจากสภาวิจัยแห่งชาติ (วช.).

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

ชื่อ - สกุล ดร. ชนิกา พรหมมาศ

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปริญญาเอก ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

ชื่อ - สกุล นางจิตรลดา วงษ์พานิช

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาไทย

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอุทัยวิทยาคม

ประวัติการศึกษา

ป.กศ.สูง (วิชาเอกภาษาไทย) วิทยาลัยครูนครสวรรค์

ปริญญาตรี (ศษ.บ. ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปริญญาโท (ศศ.ม. การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

ชื่อ - สกุล นายธีรยุทธ ภูเขา

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร

ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การทดสอบและวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
สำเนาหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ฮว ๐๖๐๖.๑๖ (วิ)/๓๕๔๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน นายธีรยุทธ์ ภูษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย การศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพรพรรณ แสงวัน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิปัญญาจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จังหวัดอุทัยธานี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวนักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหนังสือ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง เครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วันทนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร ๐ ๒๕๐๓ ๒๕๒๗
โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๕๖๖-๗

ที่ อว ๐๖๐๖.๑๖ (ว)/๓๔๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอร้องเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน นางจิตรลดา วงษ์พานิช
สิ่งที่ส่งมาด้วย การศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๓ ชุด

ด้วยนางสาวศพร แสงวัน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิปัญญาจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จังหวัดอุทัยธานี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหนังสือ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง เครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัฒน์ วิสันกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร ๐ ๒๕๐๓ ๒๔๗
โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๕๖๖-๗

ที่ อว ๐๖๐๒.๓๖ (ป)/๓๔๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.ชนิกา พรหมมาศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย การศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพรพรรณ แสงรัตน์ นักศึกษาลำดับที่ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิปัญญาจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จังหวัดอุทัยธานี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวนี้ศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหนังสือ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษางานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร ๐ ๒๕๐๓ ๒๘๗

โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๕๖๖-๗

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

แบบประเมินความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี (ผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

พิจารณาคคุณค่าของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยการประเมินประเด็นย่อยแต่ละข้อแล้วเลือก
ระดับการประเมินจากระดับด้วยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับการประเมิน โดยใช้เกณฑ์
การตัดสินดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ 1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ 2. ปกสวยงามกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากอ่าน 3. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน 4. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม 5. การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง					
ด้านเนื้อหา 1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม 2. การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตาม 3. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน 4. มีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่ วากวน 5. กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น					

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านการใช้ภาษา 1. การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน 2. การใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจชัดเจน 3. การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน 4. ภาษาสละสลวยชวนอ่าน 5. การใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน					
ด้านคุณค่าของหนังสือ 1. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมินามของจังหวัด อุทัยธานี 2. นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแหนในท้องถิ่น ของตนมากขึ้น 3. หนังสือเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน 4. หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะ ทางด้านการอ่านของนักเรียนได้ 5. หนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของนักเรียนกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี (นักเรียน)

คำชี้แจง

พิจารณาคุณค่าของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยการประเมินประเด็นย่อยแต่ละข้อแล้วเลือกระดับการประเมินจากระดับด้วยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับการประเมิน โดยใช้เกณฑ์การตัดสินดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ 1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ 2. ปกสวยงามกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากอ่าน 3. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน 4. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม 5. การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง					

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา 1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม 2. การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตาม 3. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้ ผู้อ่าน 4. มีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่ วกวน 5. กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น					
ด้านการใช้ภาษา 1. การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน 2. การใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจชัดเจน 3. การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้ผู้อ่าน 4. ภาษาสละสลวยชวนอ่าน 5. การใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน					
ด้านคุณค่าของหนังสือ 1. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมินามของจังหวัดอุทัยธานี 2. นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแหนในท้องถิ่นของ ตนมากขึ้น 3. หนังสือเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน 4. หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะ ทางด้านการอ่านของนักเรียนได้ 5. หนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงผลการสำรวจความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้เชี่ยวชาญ

**ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน
เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี โดยผู้เชี่ยวชาญ**

ผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบ และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยใช้มาตราส่วน 5 ระดับ และเกณฑ์การตัดสินใจจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี โดยการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏผล ดังนี้

ตารางผนวกที่ 1.1 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการจัดทำรูปเล่ม และการพิมพ์	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ	3					5.00	0	มากที่สุด
2. ปกสวยงามกระตุ้นให้เกิดความสนใจ อยากอ่าน	3					5.00	0	มากที่สุด
3. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้อ่าน	3					5.00	0	มากที่สุด
4. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	2	1				4.66	0.47	มากที่สุด
5. การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง		3				4.00	0	มาก
รวม	11	4				4.73	0.09	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 1.1 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) โดยในรายละเอียดพบว่าชื่อเรื่องน่าสนใจ ปกสวยงาม กระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากอ่าน และขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความ

เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) และการพิมพ์ตัวสะกด การเว้นวรรค ถูกต้องมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 1.2 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ

ด้านเนื้อหา	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม		3				4.00	0	มาก
2. การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตาม		3				4.00	0	มาก
3. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	3					5.00	0	มากที่สุด
4. มีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอนอ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่วกวน	1	2				4.33	0.47	มาก
5. กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น		3				4.00	0	มาก
รวม	4	11				4.26	0.09	มาก

จากตารางผนวกที่ 1.2 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.26$) โดยในรายละเอียดพบว่าความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5$) มีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่วกวน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และการแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตาม กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4$)

ตารางผนวกที่ 1.3 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านภาพประกอบโดย
ผู้เชี่ยวชาญ

ด้านภาพประกอบ	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. ภาพประกอบในเนื้อเรื่องมีความ สวยงาม ชวนให้อ่าน		2	1			3.66	0.47	มาก
2. ภาพประกอบสื่อความหมายได้ ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น		3				4.00	0	มาก
3. ภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อ เรื่อง	2	1				4.66	0.47	มากที่สุด
4. จำนวนภาพประกอบมีความ เหมาะสม	2	1				4.66	0.47	มากที่สุด
5. ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	2	1				4.66	0.47	มากที่สุด
รวม	6	8	1			4.33	0.38	มาก

จากตารางผนวกที่ 1.3 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) โดยในรายละเอียดพบว่าภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสม ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น เหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4$) และภาพประกอบในเนื้อเรื่องมีความสวยงาม ชวนให้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.66$)

ตารางผนวกที่ 1.4 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการใช้ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการใช้ภาษา	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน		3				4.00	0	มาก
2. การใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจ ชัดเจน	1	2				4.33	0.47	มาก
3. การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้่าน	1	2				4.33	0.47	มาก
4. ภาษาสละสลวยชวนอ่าน	2	1				4.66	0.47	มากที่สุด
5. การใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน	2	1				4.66	0.47	มากที่สุด
รวม	6	6				4.40	0.38	มาก

จากตารางผนวกที่ 1.4 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$) โดยในรายละเอียดพบว่าภาษาสละสลวยชวนอ่านและการใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน มีเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) การใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจชัดเจนและการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้่าน มีเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และการใช้ภาษาถูกต้องชัดเจนมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 1.5 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านคุณค่าของหนังสือ
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ด้านคุณค่าของหนังสือ	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของจังหวัดอุทัยธานี	3					5.00	0	มากที่สุด
2. นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแหนในท้องถิ่นของตนมากขึ้น	3					5.00	0	มากที่สุด
3. หนังสือเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักเรียน	2	1				4.66	0.47	มากที่สุด
4. หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางการอ่านของนักเรียนได้	3					5.00	0	มากที่สุด
5. หนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	3					5.00	0	มากที่สุด
รวม	14	1				4.93	0.09	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 1.5 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านคุณค่าของหนังสือมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) โดยในรายละเอียดพบว่านักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของจังหวัดอุทัยธานีนักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแหนในท้องถิ่นของตนมากขึ้น หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางการอ่านของนักเรียนได้ และหนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และหนังสือเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน มีเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$)

ตารางผนวกที่ 1.6 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยรวม โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์	4.73	0.44	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา	4.26	0.44	มาก
3. ด้านภาพประกอบ	4.33	0.60	มาก
4. ด้านการใช้ภาษา	4.40	0.49	มาก
5. ด้านคุณค่าของหนังสือ	4.93	0.25	มากที่สุด
รวม	4.53	0.44	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 1.6 สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณค่าและประโยชน์แก่นักเรียน ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.26$) ด้านภาพประกอบ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) ด้านการใช้ภาษา อยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$) โดยภาพรวมสรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$)

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงผลแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน

**ผลการประเมินแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน
เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี
โดยนักเรียน**

ผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามนักเรียน โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบ และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยใช้มาตราส่วน 5 ระดับ และเกณฑ์การตัดสินใจจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามจังหวัดอุทัยธานี โดยการสอบถามนักเรียน ปรากฏผล ดังนี้

ตารางผนวกที่ 2.1 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ โดยนักเรียน

ด้านการจัดทำรูปเล่ม และการพิมพ์	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ	9	1				4.90	0.30	มากที่สุด
2. ปกสวยงามกระตุ้นให้เกิดความสนใจ อยากอ่าน	10					5.00	0	มากที่สุด
3. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้อ่าน	8	2				4.80	0.40	มากที่สุด
4. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	5	5				4.50	0.50	มาก
5. การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง	2	8				4.20	0.40	มาก
รวม	34	16				4.68	0.32	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.1 นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยในรายละเอียดพบว่าปกสวยงามกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ชื่อเรื่องน่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) และการพิมพ์ตัวสะกด การเว้นวรรคถูกต้อง มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ตารางผนวกที่ 2.2 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านเนื้อหา โดยนักเรียน

ด้านเนื้อหา	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม	1	9				4.10	0.30	มาก
2. การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตาม	4	6				4.40	0.49	มาก
3. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	9	1				4.90	0.30	มากที่สุด
4. มีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่วกวน	5	4	1			4.40	0.66	มาก
5. กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น	8	1	1			4.70	0.64	มากที่สุด
รวม	27	21	2			4.50	0.48	มาก

จากตารางผนวกที่ 2.2 นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) โดยในรายละเอียดพบว่าความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) กิจกรรมท้ายบทช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) การดำเนินเรื่องน่าอ่าน ชวนติดตามและมีการลำดับเนื้อเรื่องตามขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่วกวน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$) และการแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางผนวกที่ 2.3 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านภาพประกอบโดยนักเรียน

ด้านภาพประกอบ	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. ภาพประกอบในเนื้อเรื่องมีความสวยงาม ชวนให้อยากอ่าน	1	5	4			3.70	0.64	มาก
2. ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น	1	9				4.10	0.30	มาก
3. ภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	1	9				4.10	0.30	มาก
4. จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสม	6	4				4.60	0.49	มากที่สุด
5. ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	2	8				4.20	0.40	มาก
รวม	11	35	4			4.14	0.43	มาก

จากตารางผนวกที่ 2.3 นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) โดยในรายละเอียดพบว่า จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.20$) ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นและภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.10$) และภาพประกอบในเนื้อเรื่องมีความสวยงาม ชวนให้อยากอ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.70$)

ตารางผนวกที่ 2.4 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการใช้ภาษาโดยนักเรียน

ด้านการใช้ภาษา	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน		10				4.00	0	มาก
2. การใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจ ชัดเจน		10				4.00	0	มาก
3. การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้่าน	10					5.00	0	มากที่สุด
4. ภาษาสละสลวยชวนอ่าน	10					5.00	0	มากที่สุด
5. การใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน	9	1				4.90	0.30	มากที่สุด
รวม	29	21				4.58	0.06	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.4 นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) โดยในรายละเอียดพบว่าการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้่านและภาษาสละสลวยชวนอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) การใช้ภาษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.90$) การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจนและการใช้ถ้อยคำ และการใช้ภาษาในการบรรยายเนื้อเรื่อง เมื่ออ่านแล้วเข้าใจชัดเจน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 2.5 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านคุณค่าของหนังสือ
โดยนักเรียน

ด้านคุณค่าของหนังสือ	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของจังหวัดอุทัยธานี	7	3				4.70	0.46	มากที่สุด
2. นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแหนในท้องถิ่นของตนมากขึ้น	5	5				4.50	0.50	มาก
3. หนังสือเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมให้แก่นักเรียน	5	5				4.50	0.50	มาก
4. หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้าง และพัฒนาทักษะทางการอ่านของนักเรียนได้	6	4				4.60	0.49	มากที่สุด
5. หนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	5	5				4.50	0.50	มาก
รวม	28	22				4.56	0.49	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.5 นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับด้านคุณค่าของหนังสือ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) โดยในรายละเอียดพบว่านักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของจังหวัดอุทัยธานี มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางการอ่านของนักเรียนได้ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ห่วงแหนในท้องถิ่นของตนมากขึ้น หนังสือเล่มนี้ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน และหนังสือเล่มนี้ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางผนวกที่ 2.6 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยรวม โดยนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์	4.68	0.47	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา	4.56	0.50	มากที่สุด
3. ด้านภาพประกอบ	4.21	0.46	มาก
4. ด้านการใช้ภาษา	4.58	0.49	มากที่สุด
5. ด้านคุณค่าของหนังสือ	4.56	0.50	มากที่สุด
รวม	4.51	0.48	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.6 สรุปได้ว่านักเรียนเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณค่าและประโยชน์ ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ด้านการใช้ภาษาและด้านเนื้อหา ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และด้านภาพประกอบ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยภาพรวมสรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวทศพร แสงรีน
วัน เดือน ปีเกิด	12 ธันวาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์

